

Wrocławski Niezbędnik Kulturalny

Wrocław Cultural Guide

12 01

magazyn
bezpłatny

take for
free

NOWOŚCI / THE NEW:

**przegląd nowych miejsc
dla kultury roku 2020**

a review of new cultural
venues of 2020

**wywiad z nowym dyrektorem
BWA Wrocław**

an interview with the new director
of BWA Wrocław

**prezentacja nowo wybranych
członków Wrocławskiej Rady Kultury**

a presentation of newly elected
members of Wrocław Culture Council

**plany umieszczenia nowych kamieni
pamięci – Stolpersteine**

plans to place new Stolpersteine
– memorial stones

W SKRÓCIE / LONG STORY SHORT:

„Dzika rzecz” Rafała Księżyka...

A Wildness by Rafał Księżyk...

**...i kalendarium zimowych
wydarzeń online**

...and schedule of winter online events

Strefa
Kultury
Wrocław

JESTEŚMY Z WAMI

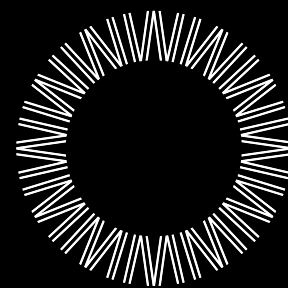
Giacomo Puccini
TOSCA

Wolfgang Amadeus Mozart
COSÌ FAN TUTTE

SNOW WHITE

Giuseppe Verdi
DON CARLO
SUPERWIDOWISKO

WIECZÓR BALETOWY
CLUG / NOVITZKY / GOECKE

OPERA
WROCLAWSKA

WWW.OPERA.WROCLAW.PL

Institucja współprowadzona przez Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego oraz Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

Sponsor
strategiczny

Klub Konesera
Opery Wrocławskiej

Wrocławski Niezbędnik Kulturalny

Wrocław Cultural Guide

ZESPÓŁ / TEAM:

Redaktor naczelna / Editor-in-chief:
Magdalena Klich-Kozłowska

Zastępca red. naczelnego
Deputy editor-in-chief:
Kuba Żary

Kalendarium / Calendar of events:
Annamaria Janiszewska

Autorzy / Authors:
Pola Chobot, Karolina Jara, Magdalena
Klich-Kozłowska, Lech Moliński, Nina
Paśniewska, Joanna Plizga, Sylwia Słowik,
Krzysiek Stęplowski, Kuba Żary

Tłumaczenie / Translation:
Fabryka Tłumaczeń (angielski / English),
Sofia Baianova (ukraiński / Ukrainian)

Korekta / Proofreading:
Magdalena Klich-Kozłowska

Projekt graficzny i skład
Graphic design and typesetting:
Aleksandra Błędowska, Magdalena
Przewłocka, Artur Busz

Reklama / Advertisement:
Urszula Jaros
(urszula.jaros@strefakultury.pl)

Dystrybucja / Distribution:
Anna Pazdej

Wydawca / Publisher:
Strefa Kultury Wrocław

Kontakt / Contact:
niezbednik@strefakultury.pl

Zdjęcie na okładce / Cover photo:
zdjęcie wykonane podczas spaceru
performatywnego w willi Karpowiczów
przy Krzyckiej 29 / a photo taken during
a performative walk in the villa of Maria
and Tymoteusz Karpowicz (at Krzycka 29),
fot. Edyta Dufaj

Strefa Kultury Wrocław
ul. Świdnicka 8b
50-067 Wrocław

www.strefakultury.pl

fb.com/NiezbednikKulturalny
fb.com/StrefaKulturyWroclaw
instagram.com/strefakulturywroclaw

Za publikowane materiały odpowiedzialność
ponosi podmiot przekazujący je Redakcji do
publikacji. Redakcja zastrzega sobie prawo
do dokonywania zmian i skrótów
w nadesłanych materiałach oraz nadawania
tytułów, jak również odmowy publikowania
materiału bez podania przyczyny.
Materiałów niezamówionych nie zwracamy.
Za treść publikowanych reklam odpowiada
reklamodawca.

Na stronach 2, 8, 15, 26, 33, 37, 41, 45, 50 i 58
zamieszczony jest materiał reklamowy.

Na stronach 16, 34, 46, 53 i 57 zamieszczone
są ogłoszenia własne wydawcy.

The responsibility for the materials published
rests with an entity that provides them to the
Editorial Office for publishing. The Editorial
Office reserves the right to amend and make
materials received shorter, and to give them
titles or to refuse to publish any material
without any reason whatsoever. We do not
return any material which has not been
ordered. An advertiser is responsible for the
contents of advertisements published.

Advertisements can be found on pages
2, 8, 15, 26, 33, 37, 41, 45, 50 and 58.

On pages 16, 34, 46, 53 and 57 you can find
the publisher's own announcements.

To był bardzo specyficzny rok. Pierwszy raz od lat nie opublikowaliśmy (kwietniowego) wydania „Niezbędnika”, a numer marcowy z dnia na dzień w połowie miesiąca przestał być aktualny. Pierwszy raz niektóre numery były dostępne dla czytelników tylko w wersji cyfrowej – podobnie jest z tym wydaniem. Wreszcie: pierwszy raz z powodu pandemicznych restrykcji dostarczaliśmy listopadowy „Niezbędnik” do waszych domów. Z tego miejsca dziękujemy wszystkim, którzy – mimo perturbacji i częstych zmian wydawniczych – wyczekiwali i wciąż na początku każdego miesiąca wyczekują „Niezbędnika” oraz chętnie go czytają. Chyba nie musimy dodawać, że magazyn powstaje właśnie z myślą o was.

To był bardzo specyficzny rok. Sektor kultury – jak każdy sektor gospodarki – znalazł się w nieciekawym położeniu. Jednak branży kreatywnej trudno zarzucić brak kreatywności, dlatego nie mogliśmy narzekać na nudę. Świadczy o tym sam fakt, że co miesiąc mieliśmy tuzin pomysłów na artykuły i około setki wydarzeń do umieszczenia w kalendarium. Tak jest i tym razem – wywiady, przewodniki, podsumowania, fragmenty książki, kulturalne polecenia czy szarady standardowo czekają na was na kolejnych stronach magazynu.

To był bardzo specyficzny rok. Chyba nikt nie spodziewał się, że najpopularniejszym słowem w kulturze będzie „hybrydowy” lub „onlajny”. Na porządku dziennym było przenoszenie bądź odwoływanie wydarzeń, z czego nikt nie był do końca zadowolony, ale z wartością zdrowia i bezpieczeństwa polemizować nie można. Na szczęście rok 2020 mamy już prawie za sobą i pozostaje tylko mieć nadzieję, że 2021 przyniesie dużo zdrowia. I zdrowego rozsądku.

Zespół Niezbędnych

It was a very special year. For the first time in many years we have not published the (April) issue of “The Guide”, while the March issue became outdated in the middle of the month, out of a sudden. For the first time, some issues were only available in a digital format – including this edition. What is more, for the first time in years, we delivered the November issue of “The Guide” to your homes to comply with the pandemic restrictions. We would like to take advantage of this opportunity to express our gratitude towards those, who – despite perturbations and frequent publishing changes – waited and still continue to wait for their “Cultural Guide” at the start of each month and read it with pleasure. We believe we do not have to point out that we make this magazine for you.

It was a very special year. The cultural sector – like all other sectors of the economy – is now in peril; however, one would be hard-pressed to accuse the creative industry of a lack of creativity, so complaining about boredom was out of the question. Need evidence? Every month, we had ideas for a dozen articles, as well as about a hundred events to be listed in our calendar. This is also true for this issue – we have interviews, guides, summaries, book excerpts, cultural recommendations and riddles, all featured on the following pages of the magazine.

It was a very special year. We do not believe anybody expected that “hybrid” and “online” would become the most popular word in the cultural world. Cancelling and postponing events became commonplace, and nobody was happy about it – but it would be hard to argue with the value of health and safety. Fortunately, 2020 is almost over now – here is to hoping that 2021 will bring much health. And a lot of common sense.

The Guide Team

W NUMERZE / IN THE ISSUE:

4 KULTURALNI POLECAJĄ CULTURAL RECOMMENDATIONS

Pola Chobot, Joanna Plizga

5 Dobra rada dla wrocławskiej kultury We, councilmembers for Wrocław's culture

Prezentacja nowo wybranych członków
Wrocławskiej Rady Kultury
A presentation of newly elected members
of Wrocław Culture Council

9 FLASH

Przegląd projektów powstałych w ramach
programu „Kultura w sieci”
A review of projects created as part of the
„Culture in the network” programme

10 5 PYTAŃ DO... / 5 QUESTIONS FOR...

Macieja Bujko / Maciej Bujko

Rozmowa z nowym dyrektorem BWA Wrocław
An interview with the new director
of BWA Wrocław

12 Więcej kultury! / More culture!

Nowości roku 2020 na kulturalnej
mapie Wrocławia
What's new on the cultural map
of Wrocław on 2020

17 W roli głównej: wrocławscy reżyserzy

Starring: Wrocław directors

Kinematograf Wrocławski online
Wrocław Cinematograph online

18 W SKRÓCIE / LONG STORY SHORT

„Dzika rzecz” / A Wildness

Fragmenty książki Rafała Księżyka
Excerpts from a book by Rafał Księżyk

20 Wiele twarzy Gajowice

Many shades of Gajowice

Spacer po Gajowicach
A walk around Gajowice district

22 Stolpersteine, czyli o pamięci,

o którą można się potknąć

**Stolpersteine, or memory
you can stumble on**

24 BRZYDKI WROCŁAW / UGLY WROCŁAW

25 ZIMOWE SZARADY / WINTER RIDDLES

27 KALENDARIUM WYDARZEŃ SCHEDULE OF EVENTS

- 27 ✕ sztuki wizualne / visual arts
- 32 ▶ muzyka / music
- 35 ● film
- 36 ⊕ teatr + performance / theatre + performance
- 38 ≡ literatura / literature
- 40 ♡ architektura + design / architecture + design
- 42 :: edukacja + animacja / education + animation

54 Зима у Вроцлави

56 PRZECZYTAJ tej zimy / READ this winter

Wrocław

miasto spotkań

→ kulturalne = = polecacia cultural recommendations

POLA CHOBOT

autorka muzyki i słów,
wokalistka
/ musician, lyricist, singer

Zwykle kiedy zanurzam się w procesie twórczym, przekierowuję swoją uwagę na inne (niż muzyka) dziedziny sztuki. Trwam w tym stanie aktualnie, dlatego z wypiekami na twarzy wyczekuję m.in. interesujących premier książkowych.

I tak oto ślinię się na myśl o najnowszym tomie „**jest/jestem**” **Krystyny Miłobędzkiej**. Jarosław Borowiec zebrał teksty z sześćdziesięciu lat twórczości poetki. Mam wrażenie, że to jedna z bardziej niedocenionych polskich literatek – niech najnowsza pozycja stanowi zatem zaproszenie do skomplikowanego świata Miłobędzkiej. Ręczę za nią.

Nałogowo śledzę także nowe wydawnictwa Biura Literackiego, nie mogłabym wobec tego pominąć wydanej niedawno pozycji poświęconej twórczości Johna Lennona. Kto nie zerknął, niech to uczyni. „**Przestworzone rzeczy**” to Lennon, jakiego nie znacie.

10 grudnia na [Facebookowym profilu Surowca](#) odbędzie się pierwszy, **internetowy Slam Poetycki**. Mam do nich słabość. Zachęcam do udziału i wsparcia dolnośląskich poetów swą obecnością. Słowa mają moc. Warto.

Usually, when I immerse myself in the creative process, I tend to shift my attention to various areas of art other than music. I'm in this state at the moment, which is why I can't help it but wait for interesting book releases, among others.

As a result, I'm drooling at the very thought of **Krystyna Miłobędzka's** latest volume **jest/jestem**. Jarosław Borowiec collected texts created in the period of 60 years of the poet's work. I believe that she might be one of the most underappreciated Polish women writers – so I hope that this new release introduces more people to the complex world of Miłobędzka. I can only recommend it.

I also follow new publications of Biuro Literackie publishing house, which is why I could not miss the recently published book on John Lennon's work. If you haven't seen it yet – go ahead and do it now. **Przestworzone rzeczy** [based on *Skywriting by Word of Mouth*] presents Lennon that you've never seen before.

On 10th of December, on the [Surowiec Facebook fanpage](#), you can attend the first **online Poetic Slam**. I have a soft spot for them, which is why I recommend taking part and supporting Lower Silesian poets with your presence. Words have power. It's worth it.

4

JOANNA PLIZGA

ilustratorka, plakacistka,
architektka
/ illustrator, poster
artist, architect

Jako architektka cenię inicjatywy, które rozwijają myślenie kreatywne i dostarczają podstawowych narzędzi projektowych jej uczestnikom. Jedną z takich form rozwoju proponuje **Fundacja WrOpenUp** organizująca bezpłatne, prowadzone w języku angielskim i odbywające się online warsztaty dla młodzieży z zakresu design thinking, czyli metody twórczego rozwiązywania problemów, w której wszystko zaczyna się od empatii. Kolejna sesja: 12 grudnia.

Ze względu na przeniesienie się aktywności warsztatowej do internetu odkryłam wiele ciekawych podcastów. Zwłaszcza polecam **kanal** moskiewskiego **Strelka Institute**. Znajdziemy tam m.in. wykład Malcolma Harrisa „The Making of Millennials” poruszający temat stereotypów i sytuacji gospodarczej, a to wszystko w kontekście funkcjonowania człowieka w przestrzeni miasta.

Jako plakacista i ilustratorka muszę jeszcze wspomnieć o dwóch wydarzeniach: pierwsze to **Targi Plakatu online** (3–13 grudnia w Warszawie, 5–11 grudnia we Wrocławiu). Te w stolicy wzbogacone są o webinary prowadzone przez przedstawicieli środowiska artystyczno-graficznego, np. Andrzeja Pągowskiego (wykład: 13 grudnia). Poza corocznymi wydarzeniami pojawiają się także te dodatkowe jak **Święta na Antoniego**. Wrocławskie restauracje i lokalni twórcy łączą siły, by umożliwić nabycie ciekawych prezentów w przedświąteczne weekendy – drugi i trzeci weekend grudnia należeć będzie do lokali przy ul. Antoniego. Serdecznie zachęcam państwa w tym roku do zakupów u lokalnych twórców!

As an architect, I have a certain level of appreciation for initiatives that develop creative thinking and provide basic design tools to its participants. One of such opportunities is provided by the **WrOpenUp Foundation**, which organises free online workshops for youth in English on design thinking – a method of creative problem solving, where everything starts with empathy. The upcoming session will take place on 12th of December.

Due to the fact that all workshop activities had to move to cyberspace, I discovered many interesting podcasts. I would particularly recommend the **channel** of the Moscow-based **Strelka Institute**, featuring Malcolm Harris' lecture *The Making of Millennials*, which touches upon the subject of stereotypes and economic situation in the context of functioning in the city space.

As a poster artist and illustrator, I also need to mention two more events — the first one is **online Poster Fair** (3–13 December in Warsaw, 5–11 December in Wrocław). The Warsaw edition is accompanied by webinars organised by representatives of the graphics and art community, including Andrzej Pągowski (lecture on 13th of December). In addition to annual events, there are also additional ones like **Christmas on Antoniego Street**, which will see Wrocław's restaurants and local artists join forces to enable residents to get interesting gifts on weekends leading up to Christmas — make sure to visit Św. Antoniego Street on the second and third weekend of December. I whole-heartedly recommend getting your gifts from local artists this year.

DOBRA RADA DLA WROCŁAWSKIEJ KULTURY

WE, COUNCIL- MEMBERS FOR WROCŁAW'S CULTURE

Kiedy w grudniu zeszłego roku zapowiadano otwarte wybory do nowo powstającej Wrocławskiej Rady Kultury, nikt nie mógł się spodziewać, jak emocjonujący i złożony będzie to proces. Grupę 56 kandydatów i kandydatek do rady poznaliśmy już 4 lutego. Znaleźli się w niej zarówno niezależni reprezentanci wrocławskiego środowiska kulturalnego, jak i przedstawiciele organizacji pozarządowych, instytucji czy grup nieformalnych. Kandydacki status przysługiwał im zdecydowanie dłużej niż początkowo zakładano, gdyż do zaplanowanych na 20 marca wyborów (które odbyć się miały podczas Wrocławskiego Kongresu Kultury) nie doszło. Także te plany, jak i wiele innych w 2020 roku, pokrzyżowała pandemia COVID-19.

Po kilku miesiącach niepewności nowy termin kongresu i towarzyszących mu wyborów wyznaczono na początek grudnia. Na przestrzeni miesiący lista kandydatów i kandydatek zmieniła się: kilkoro z nich zrezygnowało, kolejni zgłosili swój akces do rady podczas prowadzonego latem naboru uzupełniającego. Ostatecznie na cyfrową kartę do głosowania trafiły 52 nazwiska. Reprezentują one pełne spektrum wrocławskiego środowiska kultury: w tej fantastycznie zróżnicowanej grupie znaleźli się przedstawiciele różnych zawodów, pokoleń, perspektyw na kulturę.

Zagłosować na ośmiu spośród przeszło pięćdziesięciu kandydatów mógł każdy twórca, ale i uczestnik wrocławskiego życia kulturalnego. Z możliwości tej skorzystało (rejestrując się na liście wyborczej) 4397 osób, z czego 4296 pozytywnie przeszło weryfikację komisji wyborczej. Na zakończenia dnia wyborów frekwencja wyniosła 71% – 3064 osoby oddały liczbę 15 578 głosów, w ten sposób decydując, których 8 kandydatów uzyskało społeczną rekomendację do Wrocławskiej Rady Kultury.

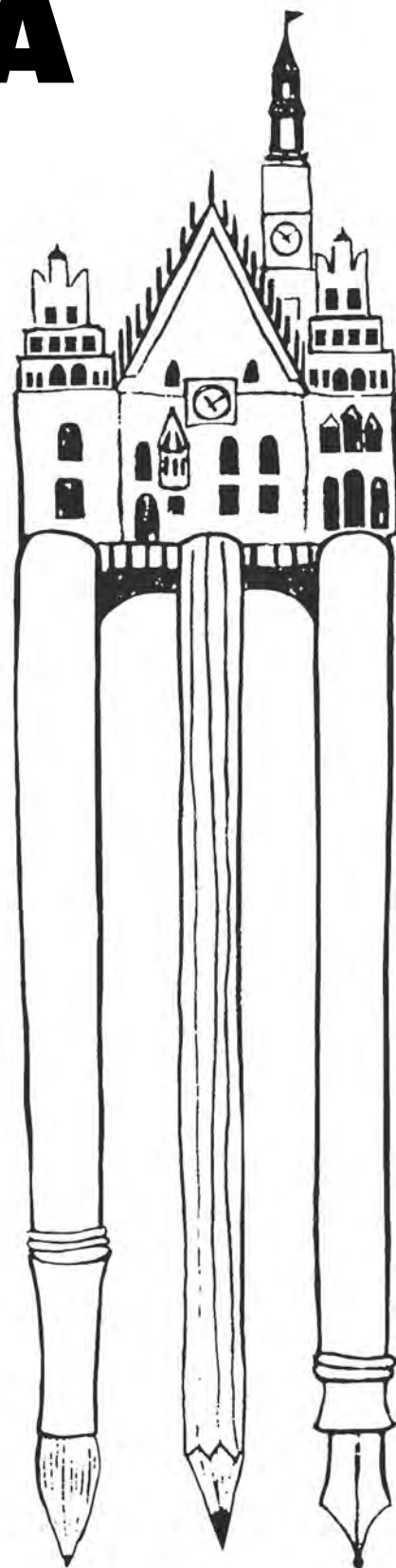
Zainteresowanie wyborami pokazuje, jak ważnym tematem jest dla Wrocławia kultura; skala oddanych głosów świadczy o olbrzymim kredycie zaufania i mandacie do działania, jakim wrocławianie obdarzyli 4 nowe członkinie i 4 nowych członków Wrocławskiej Rady Kultury. Przedstawiamy osoby, którzy przez najbliższe trzy lata będą doradzać Prezydentowi Wrocławia w kluczowych dla miejskiej kultury zagadnieniach.

When the open elections to the newly-formed Wrocław Culture Council were announced last December, nobody could expect how exciting and complex the process would be. The group of 56 candidates was known on 4th of February – their ranks included independent representatives of Wrocław's cultural milieu, as well as NGOs, institutions and informal groups. However, they remained candidates for far longer than we initially assumed – the elections slated for 20th of March, which were supposed to take place during the Wrocław Culture Congress, did not come into fruition. These plans, as well as many others in 2020, were thwarted by the COVID-19 pandemic.

After several months of uncertainty, a new date for the congress and the accompanying elections was set for early December. Over the course of the past several months, the list of candidates has changed – some of them resigned, others decided to join the council during the additional call for candidates in summer. Eventually, 52 names were put on the digital ballot, representing all the aspects for Wrocław's culture – this fantastically diverse group includes people of all walks of life, generations and cultural perspectives.

Every creator and participant of Wrocław's cultural life could vote for eight out of more than fifty candidates. 4397 people took advantage of this opportunity and registered for vote, 4296 of whom passed the verification of the electoral commission. At the end of the election day, the turnout was 71% – 3064 people cast 15,578 votes, thus deciding which 8 candidates had the social mandate to take part in the works of the Wrocław Culture Council.

The interest in the election shows how important culture is for Wrocław – the sheer number of the ballots cast shows the huge credit of trust and mandate for action that the citizens of Wrocław have bestowed upon the 8 new council members. These are the social representatives to the Wrocław Cultural Council, who will be advising the Mayor of Wrocław on key issues concerning the city's culture for the next three years.

1324
głosy
votes

IZABELA DUCHNOWSKA

Animatorka oraz aktywistka kulturalna i społeczna. Od ponad 30 lat organizuje wydarzenia kulturalne: szefowała festiwalom Musica Polonica Nova i Musica Electronica Nova, była sekretarzem Międzynarodowego Festiwalu World Music Days 2014. Przez dekadę pracowała też w Wydziale Kultury Urzędu Miejskiego. Obecnie działa głównie w obszarze sztuki współczesnej, prowadzi prywatną instytucję kultury, współpracuje z uczelniami, niezależnymi grupami artystycznymi i skutecznie promuje młodych twórców.

Animator, cultural and social activist. For more than 30 years she has been organising cultural events, headed the Musica Polonica Nova and Musica Electronica Nova festivals and was the secretary of the 2014 World Music Days International Festival. Additionally, she worked at the Culture Department of the Municipal Office for more than a decade. Currently, she is active mainly in the field of contemporary art – she runs a private cultural institution, works with universities, independent art groups and promotes young artists.

959
głosów
votes

MAGDALENA PIEKARSKA

Dziennikarka kulturalna, krytyczka. Od 1998 roku zarówno na łamach lokalnych, jak i ogólnopolskich mediów (znana choćby z „Gazety Wyborczej”, Radia Wrocław Kultura, „Odry”, „Dialogu”, „Teatru”) relacjonuje i recenzuje wrocławskie i dolnośląskie życie kulturalne. Poddaje krytyce zarówno premiery filmów, książek, spektakli, edycje festiwalu, jak i decyzje wrocławskich urzędników w ważnych dla miasta sprawach.

Cultural journalist, critic. Since 1998 she has been reporting and reviewing cultural life in Wrocław and Lower Silesia, both in local and national media, including “Gazeta Wyborcza”, Radio Wrocław Kultura, “Odra”, “Dialog” and “Teatr”. She writes about film, book and play premieres, festivals, as well as decisions of Wrocław officials on issues she deems important for the city.

6

865
głosów
votes

MAREK GLUZIŃSKI

Wydawca muzyczny, organizator koncertów, manager kultury zaangażowany w działalność kulturalną we Wrocławiu od 1997 roku. Na koncie ma realizacje projektów realizowanych m.in. w ramach Strefy Kultury Wrocław, a wcześniej – Europejskiej Stolicy Kultury Wrocław 2016: w czasach ESK koordynator działań klubowiarni Barbara, producent ostatnich edycji festiwalu WROsound. Kurator z dziedziny tańca i performance’u, performer i dramaturg w laboratorium teatru fizycznego Studio Matejka.

Music publisher, concert organiser, cultural manager involved in cultural activities in Wrocław since 1997. He has completed projects, which were carried out as part of the Cultural Zone Wrocław and the European Capital of Culture Wrocław 2016. During the ECoC days, he coordinated the activities of the Barbara café club, he also produced recent editions of the WROsound Festival. Dance and performance curator, performer and playwright in the Studio Matejka physical theatre laboratory.

865
głosów
votes

TOMASZ JAKUB SYSŁO

Artysta plastyk, grafik, malarz, mający na koncie kilkanaście wystaw w kraju i poza granicami oraz autor murali, które zobaczyć można w przestrzeni publicznej Wrocławia. Aktywista społeczny skupiony szczególnie na przeobrażaniu przestrzeni publicznej tak, by była ona dostępna dla wszystkich jej użytkowników. Influencer, specjalista od mediów społecznościowych.

Artist, graphic designer and painter with several exhibitions in Poland and abroad, author of murals seen in the public space of Wrocław. Social activist focused in particular on transforming public space so that it is accessible to all its users. Influencer, social media expert.

PAWEŁ JARODZKI

Artysta sztuk wizualnych, profesor Akademii Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta związany z katedrą malarstwa. Kurator (przez 15 lat był głównym kuratorem BWA), autor artykułów o sztuce, autor i współautor publikacji książkowych. Jeszcze w trakcie studiów na wrocławskim ASP założył z przyjaciółmi kultową grupę Luxus przez krytyków uznawaną za jedno z najważniejszych zjawisk artystycznych w polskiej sztuce przełomu lat 80. i 90.

Visual artist, professor at the Eugeniusz Geppert Academy of Art and Design in Wrocław, associated with the Department of Painting. Curator (including 15 years as the head curator of the BWA), author of articles on art, as well as books and publications. As a student of the Academy of Art and Design in Wrocław, together with his friends he founded the legendary Luxus group, widely regarded by critics as one of the most important artistic phenomena in Polish art at the turn of the 1980s and 1990s.

KATARZYNA MAJEWSKA

Filmoznawczynie, animatorka kulturalna oraz producentka filmowa i teatralna. W Dolnośląskim Centrum Filmowym kieruje działem promocji i projektów. Przez 10 lat pracowała w Teatrze Polskim jako producentka przedstawień, obecnie współtworzy Teatr Polski w podziemiu. Drugi reżyser przy filmach Przemysława Wojcieszka, zajmowała się produkcją teledysków i filmów fabularnych. Z profesorem Stanisławem Beresiem redagowała „Telewizyjne Wiadomości Literackie”.

Film expert, cultural animator, film and theatre producer. Manager of the Promotion and Projects Department at the Lower Silesian Film Centre. For 10 years she worked in the Polish Theatre as a producer of performances, and as of now, she is associated with the Underground Polish Theatre. Assistant director of Przemysław Wojcieszek's films, she also produced music videos and feature films. She worked on *Telewizyjne Wiadomości Literackie* with Professor Stanisław Beres.

AGNIESZKA FRANKÓW-ŻELAZNY

Dyrygentka, chórmistrzyni, pedagogka. W 2000 roku założyła Chór Medici Cantantes Uniwersytetu Medycznego, od 2006 roku jest dyrektorem artystycznym Chóru NFM, w 2013 roku była opiekunem artystycznym Chóru Polskiego Radia. Jest pomysłodawczynią i dyrektorką artystyczną Polskiego Narodowego Chóru Młodzieżowego. Pełniła funkcję kuratorki muzycznej części programu Europejskiej Stolicy Kultury Wrocław 2016. Na koncie ma 16 nagranych płyt oraz ponad 70 nagród indywidualnych i zespołowych.

Conductor, choirmistress, teacher. In 2000 she founded the Medici Cantantes Choir of the Medical University, since 2006 she has been the artistic director of the NFM Choir, in 2013 she was the artistic supervisor of the Polish Radio Choir. She is the founder and artistic director of the Polish National Youth Choir. She also worked as the curator of the European Capital of Culture Wrocław 2016 music programme. Her body of work encompasses 16 recorded albums and more than 70 individual and group awards.

TOMASZ SIKORA

Muzyk, filozof, realizator dźwięku, producent, wydawca, animator kultury i promotor. Praktyk współpracy kulturalnej ze Wschodem, pomysłodawca i twórca festiwalu WROCLOVEUKRAINA, fundator i prezes Fundacji Działalności Artystycznej „Hermetyczny Garaż”. Współtworzy wrocławski zespół Karbido, współpracował również z zespołami DakhaBrakha czy VJ Grupa Cube. Uczestnik projektu „rozdilovi” z udziałem Serhija Żadana. Autor dźwięku do filmów fabularnych, animowanych i dokumentalnych.

Musician, philosopher, sound engineer, producer, publisher, cultural animator and promoter. Practitioner of cultural cooperation with the East, originator and creator of the WRO-CLOVEUKRAINA Festival, founder and president of the “Hermetic Garage” Foundation for Artistic Activity. Co-founder of the Wrocław-based Karbido band, previously associated with DakhaBrakha and VJ Grupa Cube. Participant of the *rozdilovi* project featuring Serhiy Zhadan. Sound designer for feature, animated and documentary films.

{ **BYŁO JEST i BĘDZIE**

SYMPOZJUM SZTUKI

Było, jest i będzie. Piękne czasy
sympozjumsztuki.pl

**Organizator wydarzenia: Akademia Sztuk Pięknych
im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu / Wydział Rzeźby i Mediacji Sztuki
Program dofinansowany przez Urząd Miasta Wrocław**

**AKADEMIA SZTUK PIĘKNYCH
IM. EUGENIUSZA GEPPERTA
WE WROCŁAWIU**

Wrocław miasto spotkań

Spacerem przez literaturę A walk through literature

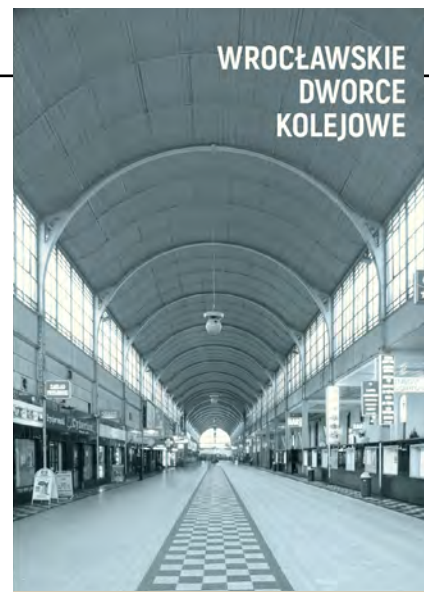
Czytanie zabiera czytelnika w podróż po wyobraźni, od niedawna jednak również w podróż po zakątkach Dolnego Śląska. Wszystko za sprawą projektu „Dolny Śląsk jako literacka mapa. Podróże po ekranie”, w ramach którego stworzono szlaki podróżnicze w obrębie województwa, inspirowane twórczością lokalnych pisarzy, m.in. Olgi Tokarczuk i Marka Krajewskiego. Wycieczkę po miejscach z powieści i ważnych dla autorów odbędziemy internetowo za pośrednictwem interaktywnych map, dostępnych na stronie www.dolnośląskość.pl

Reading takes the reader on a journey through the imagination, and – since recently – also around the various corners of Lower Silesia. All thanks to the **Lower Silesia as a literary map. Journeys on the screen** project, which created travel routes spanning the entire province, inspired by the works by local writers, including Olga Tokarczuk and Marek Krajewski. You can go on a trip across the various from the novels, as well as the spots the authors consider important thanks to interactive maps available at www.dolnośląskość.pl

Zbuduj Wrocław w swoim domu Build Wrocław at home

Podróż po wrocławskiej architekturze również można odbywać... z domu. Podczas pandemii Muzeum Architektury we Wrocławiu przygotowało swoje **sztandarowe publikacje w formie bezpłatnych e-booków**, do pobrania ze [strony internetowej muzeum](#). Dzięki temu poznamy tajemnice „Wrocławskich dworców kolejowych”, biografię „Heinricha Lauterbacha. Architekta wrocławskiego modernizmu”, spojrzemy w górę razem z przedwojennymi „Wieżowcami Wrocławia 1919–1932” i przyjrzymy się historii miasta z punktu widzenia „Trzech początków. 1918/1945/1989”.

You can also explore Wrocław's architecture... from home. During the pandemic, the Museum of Architecture in Wrocław developed its **flagship publications in the form of free e-books**, which can be downloaded from the [museum website](#), so that you can discover the secrets of Wrocław railway stations (thanks to *Wrocławskie dworce kolejowe* book), learn more about the life of Heinrich Lauterbach (*Heinrich Lauterbach. Architekt wrocławskiego modernizmu*), explore pre-war skyscrapers (*Wieżowce Wrocławia 1919–1932*) and take a look on the history of the city with *Trzy początki. 1918/1945/1989*.

WIEŻOWCE WROCŁAWIA 1919–1932

mat. Muzeum Architektury

Współczesne marionetki Modern puppets

Wrocławski Teatr Lalek postanowił w niestandardowy sposób opowiedzieć historię współczesnej młodzieży, mierzącej się zarówno z problemami społeczno-politycznymi, jak i traumami czy skazami pokoleń rodziców i dziadków. Mające początek w teatrze „**Polskie rymowanki albo ceremonie**” to odważny, rapowy monolog bezimiennego Bohatera, zamknięty w dziesięciu utworach wzbogaczonych o animacje. Nad całością projektu czuwała reżyserka teatralna Marta Streker. Do posłuchania i obejrzenia **wirtualnie**, również w wersji z tłumaczeniem na Polski Język Migowy.

The Wrocław Puppet Theatre decided to tell the story of contemporary youth, facing social and political problems as well as the traumas or convictions of generations of parents and grandparents in a special way. **Polish Ditties or ceremonies**, which originated in theatre, is a bold, rap-like monologue of an unnamed Hero, encompassed in ten songs with animations. The whole project was overseen by theatre director Marta Streker. You can listen to it and watch it [online](#), including with translation into the Polish Sign Language.

Rzeczywistość w teatrze Reality in the theatre

„Teatr na faktach”, rewolucyjny projekt Instytutu im. Grotowskiego, opierający się na tworzeniu sztuk teatralnych na podstawie reportaży środowiskowych, podczas pandemii objawił się w nowej, online'owej odsłonie. „**Dziennik czasów zarazy**” to cykl transmisji dostępnych na [Facebookowym profilu projektu](#), ukazujących pracę artystów w czasie epidemii oraz życie bohaterów ich sztuk w pandemicznej rzeczywistości. Czytania i fragmenty spektakli łączą się w nich z teatrem dokumentalnym, tworząc dynamiczny zapis współczesności.

Non-Fiction Theatre – the revolutionary project of the Grotowski Institute, which entails creating theatre works based on reportages, started fresh during the pandemic as an online series. The **Plague Diaries** is a series of broadcasts available on the [project's Facebook fanpage](#), presenting the work of the artists during the epidemic, as well as the lives of the characters of their plays in pandemic reality. Readings and fragments of lays are combined with documentary theatre, creating a dynamic record of contemporary times.

mat. Wrocławskiego Teatru Lalek

5 pytań do:

MACIEJA BUJKO

W przededniu startu 10. edycji TIFF Festivalu jego lider i kurator Maciej Bujko wybrany został nowym dyrektorem BWA Wrocław. U schyłku burzliwego 2020 roku dla „Niezbędnika” podsumowuje on swą ostatnią edycję fotograficznej imprezy i opowiada o planach dla galeryjnej instytucji.

10

1. Jubileuszowa edycja TIFF Festivalu pod hasłem „Procesy” odbyła się na początku września. Jak zapisała się ona w twojej pamięci?

To było coś! Pomimo obaw, pandemii i innych przeciwności udało nam się stworzyć jeden z najlepszych festiwali w naszej historii. Do tego pobiliśmy wszelkie rekordy frekwencyjne – łącznie w festiwalowych wydarzeniach wzięło udział ponad siedem tysięcy uczestników. Była to także pierwsza edycja zorganizowana w całości w wyremontowanym podwórku Ruska 46. Włożyliśmy dużo serca w to, aby wykorzystać potencjał miejsca i wytworzyć unikatową atmosferę. W tym roku byłem też kuratorem jednej z dwóch wystaw głównych (kuratorką drugiej była Paulina Anna Galanciak) – „Jaskini”. Niezwykle się cieszę, że mogłem ją zrobić we współpracy z IP Group w ich studio i na dodatek podczas tej właśnie odsłony festiwalu.

Bo była to dla mnie również ostatnia edycja TIFF Festivalu, który zakładałem 10 lat temu z grupą znajomych. Bardzo się cieszę, że wydarzenie będzie kontynuowane i rozwijane przez zespół osób, które od wielu lat wspierały nasze działania.

2. Jedną z głównych wystaw tegorocznego TIFF Festivalu odbyła się pod hasłem „Ja, kobieta”; dwa miesiące później na nowo rozgorzała dyskusja o prawach kobiet. Jakie były motywacje oddania przestrzeni i głosu fotografom opowiadającym o kobietach akurat podczas tej edycji?

TIFF Festival zawsze odnosił się do aktualnych problemów świata (a w tym przypadku naszego kraju) poprzez sztukę – często w nieoczywisty sposób. Z uwagi na jubileusz chcieliśmy, aby wystawy programu głównego stworzyli kuratorzy całego festiwalu, czyli ja i Paulina. To ona podjęła temat procesów, jakie towarzyszą stawaniu się kobietą lub po prostu bycie nią. To dla niej istotny temat, ale niewątpliwie decyzja ta wynikała także z obserwacji otaczającego świata oraz poniekąd intuicji, że warto o kobiecości mówić w tym właśnie momencie. Aktualne protesty to przecież pokłosie wielowiekowego patriarchy, który radykalizuje się obecnie dzięki politycznemu przyzwoleniu.

3.

We wrześniu tego roku wygrałeś konkurs na nowego dyrektora BWA Wrocław. Dlaczego zdecydowałeś się kandydować na to stanowisko?

Lista powodów – jak to zwykle bywa w takich przypadkach – jest dość obszerna. 10 lat aktywnego współtworzenia organizacji pozarządowej to bardzo długo. Podobnie z festiwalem. Od jakiegoś już czasu czułem, że potrzebuję spróbować czegoś innego, nowego – dobrze pokazuje to moje zaangażowanie w inicjatywę Sympozjum Wrocław 70/20. Jednocześnie jedną z rzeczy, jakie lubię robić, jest budowanie, umacnianie czy znajdowanie rozwiązań złożonych problemów. BWA Wrocław Galerie Sztuki Współczesnej znalazły się w trudnym położeniu i potrzebowały nowej energii i podejścia. Ja poczułem, że mam motywację i pomysł. Zdarzyło się tak, że spotkał się on z aprobatą. (śmiech)

4.

Jednym z twoich zadań na stanowisku dyrektora BWA będzie poprowadzenie instytucji w okresie przenosin BWA Awangarda z dotychczasowej siedziby, jaką jest Pałac Hatzfeldów, do planowanego budynku na Kępie Mieszkańskiej. Mógłbyś zdradzić swoje pomysły na to miejsce?

W koncepcji zaproponowałem, aby cofnąć się o parę kroków i zastanowić, jakiego „nowego BWA” chcemy. Jakie funkcje mają spełniać poszczególne galerie po wybudowaniu nowej? Prace w zespole rozpoczęliśmy od stworzenia trzech scenariuszy, którymi możemy podążyć przy tworzeniu nowego budynku, jak i wprowadzając zmiany w dotychczasowych galeriach. Kolejnym krokiem będzie przeprowadzenie artystyczno-społecznych konsultacji, które wystartują już w styczniu. Poprowadzi je Iza Rutkowska, dobrze znana mieszkańcom Wrocławia z takich projektów jak „Jeż” czy „Podwórko im. Wszystkich Mieszkańców”. W proces włączeni zostaną eksperci, zespół BWA, urzędnicy oraz mieszkańcy. Na podstawie tych działań wybierzemy jedną strategię uzupełnioną o uwagi i przemyślenia, które powstały w trakcie konsultacji i rozpoczniemy etap wdrażania.

5.

Wrocławskie BWA to kilka galerii rozsianych po całym mieście prezentujących odmienne wystawy. Odwiedzający często nie mają świadomości, że są one częścią jednej instytucji. Zamierzasz utrzymać odrębność artystyczną poszczególnych galerii czy skłaniasz się ku większej spójności artystycznej i wizerunkowej BWA?

Różnorodność galerii jest naszą zaletą. Myślę, że to co musimy zrobić, to skorzystać z tej siły i wzmocnić jedność całej instytucji przy jednoczesnym zachowaniu odrębności. To zadanie niełatwe, ale możliwe do realizacji. Silna instytucja postrzegana jako spójna całość ma większe możliwości programowe, jest bardziej widoczna oraz ma większą moc oddziaływania społecznego.

Rozmawiała: Nina Pańiewska

1. **The anniversary edition of TIFF Festival, headlined *Processes*, took place in early September. What impression has it left on you?**

That was truly something! Despite fears, the ongoing pandemic and other adversities, we managed to create one of the best festivals in our history. In addition, we have broken all attendance records – more than 7000 participants took part in the festival events. It was also the first edition organised in the renovated Ruska 46 backyard in its entirety. We put a lot of heart into taking advantage of the potential of the place and creating a unique atmosphere. This year I was also the curator of one of the two main exhibitions, with the other one curated by Paulina Anna Galanciak – *The Cave*. I am glad that I could make it a reality in cooperation with IP Group in their studio in particular during this very edition of the festival.

Why? Because for me it was not only the latest, but the last edition of TIFF Festival, which I founded 10 years ago with a group of friends. I am glad that the event will be carried on and further developed by a team of people who have supported our activities for many years.

2. **One of the main exhibitions of this year's TIFF Festival was named *I, a woman* – and just two months later, a debate about women's rights sparked again. What were the motivations for giving the space and voice to the photographs presenting women during this edition?**

TIFF Festival always drew upon the current issues of the world – or our country, in this case – by referring to art, often in an unobvious manner. With the anniversary this year, we wanted the exhibitions of the main programme to be created by the curators of the entire festival, namely me and Paulina. She took up the subject of the processes that accompany becoming a woman or simply being a woman. This is something she considers important; however, her decision was undoubtedly a result of the observation of the surrounding world and a kind of intuition that talking about femininity in this very moment is important. The ongoing protests are – after all – the result of centuries-old patriarchy that is now becoming more and more radical thanks to political approval.

3. **In September this year you won the competition for the position of the director of BWA Wrocław. Why did you decide to run for this position?**

The list of reasons – as it often happens in such cases – is quite extensive. 10 years of active participation in running an NGO is quite a long time. I could say the same thing about the festival. For some time now, I have felt that I need to try something else, something new – this can be seen in my involvement in the Wrocław 70/20 Symposium initiative. At the same time, building, strengthening and finding solutions to complex problems is something I enjoy

5
questions
→ for:

MACIEJ BUJKO

On the eve of the launch of the 10th TIFF Festival, its head and curator Maciej Bujko was chosen to become the new director of BWA Wrocław. At the end of turbulent 2020, he agreed for an interview with the "Guide" to sum up the latest edition of the photographic event and talks about plans for the gallery.

doing. BWA Wrocław Contemporary Art Galleries are in a difficult spot, they need new energy and approach. I felt like I had a motivation and an idea. And apparently, I was not the only one thinking that. (laughs)

4. **One of your tasks as the director of the BWA will be to lead the institution throughout the period of BWA Awangarda's move from its current seat – the Hatzfeld Palace – to the planned building in Kępa Mieszczańska. Could you share your ideas for this place?**

In the offered concept, I proposed going back a few steps and thinking about what kind of a "new BWA" do we all want. What are the functions of the individual galleries after the new one has been built? We started our work by creating three scenarios, which we can follow in the process of designing a new building, as well as introducing changes to the existing galleries. The next step will entail consultations with the artists and citizens, starting in January. The process will be led by Iza Rutkowska, already known to the residents of Wrocław thanks to her projects, such as *Hedgehog* and *Backyard of All Residents*. Experts, BWA team, city officials and residents will all be involved in the process. As a result of these activities, we will select one strategy, supplemented by the comments and reflections voiced during the consultations – then, we will move on to the implementation phase.

5. **BWA is made up of several galleries scattered all over the city, presenting varying exhibitions. Visitors are often unaware that they constitute a part of a single institution. Are you going to maintain the artistic individuality of the galleries, or are you rather inclined towards greater artistic and image cohesion of BWA as a whole?**

The diversity of the galleries works to our benefit. I believe that we need to take advantage of this strength and work on the unity of the whole institution, while maintaining the diversity that became its backbone. It is hardly an easy task, but it is achievable. A strong institution perceived as a cohesive whole has greater programmatic capacity, higher visibility and greater social impact.

Interviewer: Nina Pańiewska

phot. Jerzy Wypych

phot. Edyta Dura

WIĘCEJ KULTURY!

czyli nowości roku 2020 na kulturalnej mapie Wrocławia

MORE CULTURE!

or what's new on the cultural map of Wrocław in 2020

CENTRUM NA PRZEDMIEŚCIU

ul. Prądyńskiego 39a

Przedmieście Oławskie (szerzej znane jako wrocławski Trójkąt) przechodzi gruntowną rewitalizację. Obok wyrastających tu nowych inwestycji mieszkaniowych i oszałamiających remontów kamienic, jej częścią są też powstające tu kolejne centra kultury. Jednym z nich jest Centrum na Przedmieściu – następne miejsce w coraz gęściej pokrywającej miasto sieci Centrów Aktywności Lokalnej. Obiekt przy Prądyńskiego zaprojektowany został przez pracownię ch+ jako nowe serce zabudowanego kwartału. Dawną ceglana stajnię uzupełniono o dodatkowe skrzydła oraz plenerowe schody – wszystkie te elementy tworzyć mają integrujący mieszkańców otwarty kompleks. Centrum na Przedmieściu spełniać ma trzy funkcje: ma być miejscem spotkań, przestrzenią kontaktu ze sztuką i areną dialogu obywatelskiego. Nowy budynek stał się też siedzibą i sceną Teatru Układ Formalny – trupy będącej inicjatywą absolwentów wrocławskich uczelni: Akademii Sztuk Teatralnych, Sztuk Pięknych i Muzycznej oraz Uniwersytetu Wrocławskiego.

Przedmieście Oławskie, commonly known as the Triangle, is undergoing a thorough revitalisation. Apart from new real estate investments and stunning townhouse renovations, the process also includes new cultural centres established in the area. One of them is Centrum na Przedmieściu – another Local Activity Centre, constituting a new hub in the network covering the entire city. The building on Prądyńskiego Street was designed by the ch+ studio as the new heart of the historic building quarter. The former brick stable was extended with new wings and open-air stairs – with the aim of creating an inviting and inclusive open complex for residents. Centrum na Przedmieściu has three functions – a meeting place, a space for contact with art and an arena for civil dialogue. The new building has also become the seat and stage of the Teatr Układ Formalny [eng. Formal System Theatre] – an initiative of graduates of Wrocław universities: Academy of Theatre Arts, Academy of Art and Design, Music Academy and the University of Wrocław.

FUNDACJA OLGI TOKARCZUK OLGA TOKARCZUK FOUNDATION

ul. Krzycka 29

3 października – w rocznicę przyznania Oldze Tokarczuk literackiej Nagrody Nobla – zainaugurowana została działalność fundacji nazwanej imieniem pisarki. To, co szczególnie dla niej ważne, wiąże się z otwartością myślenia i działania, dlatego filary programowe nierozdzielnie związane są z zasadami demokracji, wolności słowa, równości i solidarności społecznej, a realizowane będą m.in. za pomocą programów rezydencyjnych, stypendialnych czy edukacyjnych.

Siedzibą fundacji będzie willa przy Krzyckiej 29 (obecnie w trakcie remontu), w której mieszkał niegdyś Tymoteusz Karpowicz, ale nie tylko. Swoje ślady zostawili tu niemiecki mistrz piekarski, żydowska tłumaczka, polski stolarz, a także poeta-ogrodnik. Fundacja Olgi Tokarczuk ma również zajmować się społecznym przywracaniem pamięci na Krzykach.

Wierzmy w swobodną wymianę myśli i inspiracji. Wierzmy w siłę literatury. Wymyślamy nowy świat – mówią założyciele. My również, dlatego czule kibicujemy i obiecujemy przyglądać się działalności fundacji w przyszłym roku.

On 3rd of October, the anniversary of Nobel Prize for Literature awarded to Olga Tokarczuk, we saw the launch of her foundation. Its founder is focused in particular on the openness of thought and action – the foundation of the organisation's programme is inextricably linked to the principles of democracy, freedom of speech, equality and social solidarity, and the programme itself will be carried out by means of residential, scholarship and educational programmes.

The Foundation's seat will be located at the renovated villa at Krzycka 29 – former home of Tymoteusz Karpowicz and many other figures, including a German master baker, a Jewish translator, a Polish carpenter, and a poet-gardener, who all left their mark on this place. The projects of the Olga Tokarczuk Foundation will include activities related to the social restoration of memory in Krzyki.

“We believe in a free exchange of thoughts and inspiration. We believe in the power of literature. We are inventing a new world,” claim the founders. We believe in the same principles – which is why we promise to take a closer look at the foundation's activities in the upcoming year.

phot. Maciek Kulczyński

fol. Krzysztof Dusza

MOZAIKA PAMIĘCI NA BUDYNKU CK AGORA A MEMORY MOSAIC ON THE AGORA CULTURE CENTRE BUILDING

ul. Serbska 5a

Elewację budynku przy ulicy Serbskiej na Różance, w który mieści się **Centrum Kultury Agora**, od listopada zdobi nie małych rozmiarów (8 x 2,2 m) mozaika, która prezentuje przeszłość Wrocławia przysłoniętą teraźniejszością. Na obrazie dostrzec można mającą w tle panoramę Wrocławia z XVII w., rozciągający się wzdłuż Odry pas gęsto usytuowanych domów i kamienic czy wizerunki wrocławskich kościołów uwiecznione w rysunkach Heinrich Mützela z XIX w. Elementy architektury spójnie łączą się z motywami map czy ornamentami znanymi z wrocławskich artefaktów.

Fragmenty dawnego Wrocławia tworzą matowy, chropowaty obraz przypominający wyblakłe ślady minionej historii do dziś mające na starych elewacjach kamienic, zaś elementy współczesności to formy przestrzenne pokryte błyszczącym szkliwem, gdzieś nadchodzące lub wnikające w obraz dawnego Breslau. Mozaikę należy odczytywać jako swoistą alegorię miasta – tkanki niejednorodnej, bogatej w swojej historii, wielokulturowej i wolnej. Twórcami są artyści z wrocławskiej ASP – Joanna Teper i Łukasz Karkoszka – związani z pracownią ceramiki.

Since November, the façade of the building on Serbska Street in Różanka district, which houses the **Agora Culture Centre**, has been decorated with a large (8 x 2.2 metres) mosaic presenting Wrocław's past overshadowed by the present. In the picture, viewers can see a panorama of 17th-century Wrocław in the background, a dense row of townhouses and homes stretching along the Oder River, as well as images of Wrocław churches that survived thanks to 19th-century drawings by Heinrich Mützel. Architectural elements mesh perfectly with the map motifs or ornaments known from Wrocław's artefacts.

The elements of the Wrocław from the days of old form a rough, matted picture that remind us about the faded traces of the past history, still visible on the old townhouse façades, while the elements of the present day are spatial forms covered with glossy glaze, sometimes overlapping or permeating the image of old Breslau. The mosaic should be interpreted as an allegory of the city – a complex fabric, rich in history, multicultural and free. The mosaic was created by artists of the Academy of Art and Design in Wrocław – Joanna Teper and Łukasz Karkoszka, who are associated with the ceramics studio.

13

EKLEKTIK ART ul. Czysła 4

Wrocławscy bywalcy wernisaży dobrze znają zlokalizowaną na tyłach Renomy Galerię na Czysłej. W lutym tego roku wprowadziła się do niej zajmująca się prezentacją muzyki i sztuki fundacja **Eklektik Art Charity**. Jeśli jej nazwa brzmi znajomo, to nic w tym dziwnego – trzon organizacji stanowi ten sam zespół, który od lat tworzy we Wrocławiu Eklektik Session. Historia tej inicjatywy sięga 2006 roku; od 2013 roku Eklektik Session odbywa się w formule międzynarodowego festiwalu gromadzącego artystów reprezentujących odmienne style i kultury.

Eklektik Art nie jest przestrzenią wystawienniczą w tradycyjnym rozumieniu tego terminu; nie jest też klasyczną przestrzenią koncertową (czego można by się spodziewać po miejscu prowadzonym przez grupę twórców o potężnym doświadczeniu muzycznym). Nowa odsłona Galerii na Czysłej stawia na synergię doświadczeń wizualnych i dźwiękowych. Jej integralną część stanowi Eklektik Room – odbywający się w kameralnej przestrzeni cykl spotkań muzyków otwartych na muzyczne eksperymenty.

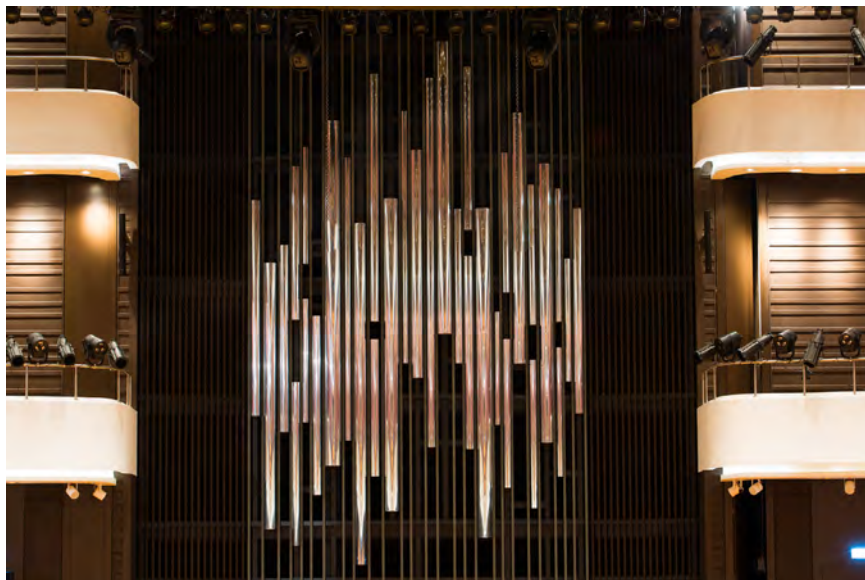
Regular visitors to exhibition openings in Wrocław are already well-acquainted with Galeria na Czysłej, located at the back of the Renoma shopping mall. In February this year, the **Eklektik Art Charity** Foundation, which presents music and art, moved in there. Some might find the name familiar – that is because the core of the organisation is made up of the same team, which has been organising the Eklektik Session in Wrocław for years. The history of this initiative dates back to 2006; and since 2013 Eklektik Session has been held as an international festival gathering artists representing diverse styles and cultures.

Eklektik Art is not an exhibition space in the traditional sense of the term; nor is it a traditional concert space, that one could expect in a place run by a group of artists with extensive musical experience. The new version Galeria na Czysłej focuses on the synergy of visual and acoustic experience, and the Eklektik Room – a series of meetings of musicians open for musical experiments, held in an intimate space – makes up its internal part.

fol. Tomasz Augustyn

SKWER WROCŁAWIANEK WROCŁAW WOMEN'S SQUARE

ul. Bernardyńska

U zbiegu ulic Purkyniego i Bernardyńskiej – w bezpośrednim sąsiedztwie Muzeum Architektury, Panoramy Racławickiej i Akademii Sztuk Pięknych, nieopodal głównej siedziby Muzeum Narodowego – stała docelowa siedziba Muzeum Współczesnego Wrocław projektu biura architektonicznego Nizio Design. Po dekadzie od przyjęcia projektu wykonawczego inwestycja nie doczekała się jednak realizacji. W 2020 roku zaniedbany parking położony na nowomiejskiej „wyspie muzeów”, na którym zbudowana miała zostać nowoczesna galeria, przeszedł metamorfozę: w duchu przyjętego przez radę miejską Planu Adaptacji Do Zmian Klimatu powstał tu zielony skwer, na którym wiosną zakwitnąc ma 25 tysięcy tulipanów i którego częścią jest lapidarium eksponujące zabytkowe pozostałości dawnego Wrocławia. Ponad 6000 metrów kwadratowych zazielenionej przestrzeni zadedykowane zostało Wandzie Rutkiewicz, Izabelli Skrybant, Hannie Hirszfeldowej i wszystkim innym wrocławiankom, które przez dekady zapisały się złotymi zgłoskami w historii miasta.

At the junction of Purkyniego and Bernardyńska streets, in the immediate vicinity of the Museum of Architecture, the Racławice Panorama and the Academy of Art and Design, just a few steps away from the main building of the National Museum – that is where the new building of the Wrocław Contemporary Museum, designed by the Nizio Design studio, was to be built. However, a decade has passed since the design was originally approved, and the building is still to see the light of day. In 2020, a neglected car park located in the so-called Museum Isle, where the new gallery was supposed to be located, underwent a metamorphosis – in the spirit of the Climate Change Adaptation Strategy, adopted by the city council, a green square was created here, where 25,000 tulips are set to bloom in spring – featuring a lapidarium exhibiting the historic remains of old Wrocław. More than 6000 square metres of green area was dedicated to Wanda Rutkiewicz, Izabella Skrybant, Hanna Hirszfeld and all the other women of Wrocław, who left their mark on the city throughout the decades.

Zebrał / Collected by:
Magdalena Klich-Kozłowska, Kuba Żary

ORGANY W NARODOWYM FORUM MUZYKI ORGAN AT THE NATIONAL FORUM OF MUSIC

pl. Wolności 1

Co prawda wypełniona po brzegi widownia w [Narodowym Forum Muzyki](#) niestety była w tym roku widokiem rzadkim, jednak myli się ten, kto sądzi, że wrocławskie instytucje kultury w czasie pandemii dopadła stagnacja. W październiku końca dobiegły prace związane z budową organów, która trwała od 2018 roku i zajęła w sumie około 30 000 godzin, a zaangażowanych w nią było 45 budowniczych.

Organy usytuowane w Sali Głównej NFM-u stylistyką nawiązują do tradycji francuskich organów symfonicznych z przełomu XIX i XX stulecia. Za sprawą tego instrumentu muzyka minionych wieków zabrzmiała pełniej, a możliwość zagrania współczesnych utworów otworzy drogę do poznania wielu nowych kompozycji. Olbrzymie organy (największa piszczałka ma ok. 12 metrów długości, a najmniejsza – ok. 11 milimetrów) zostały zaprojektowane i wykonane przez organmistrzów z pracowni Orgelbau Klais z Bonn, która szczyty się ponad stuletnią tradycją i doświadczeniem.

In spite of the fact that a full hall of the [National Forum of Music](#) was unfortunately a rare sight this year, those who believe that Wrocław's cultural institutions were stagnant during the pandemic are not more wrong. In October, the organ building project, which lasted from 2018 and took a total of about 30,000 hours, with 45 builders involved, came to their successful conclusion.

The style of the organ located in NFM's Main Hall refers to the tradition of the French symphonic organ from the turn of the 19th and 20th centuries. The newly built instrument will allow the music of past centuries to sound fuller, as well as open up new opportunities to perform contemporary pieces, thus enabling the audiences to discover new compositions. The giant organ – with pipe lengths ranging from 11 millimetres to 12 metres – was designed and manufactured by the Orgelbau Klais organ builders from Bonn, which boasts over a hundred years of tradition and experience.

CZYTAJ NAS W SIĘCI

grotowski-institute.art.pl

grotowski.net

Gazeta Teatralna **Didaskalia**

Czasopismo **Performer**

#dbajmysiebie

DOŁĄCZ DO NAS
ONLINE

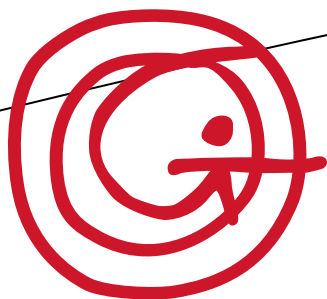
YouTube Instytut Grotowskiego

YouTube Teatr na faktach

Platforma **TeatrZAR.net**

Facebook Instytut Grotowskiego

Instagram Instytut Grotowskiego

Instytut im. Jerzego Grotowskiego

Drodzy,

z okazji kończącego się roku
dziękujemy za zaufanie, za
udział, za ciekawość, liczne
spotkania i dyskusje, wspólne
warsztaty i wsparcie.

MOC życzeń!

**Ściskamy,
zespół Barbary**

nee

PS: start nowego semestru
już w lutym!

W ROLI GŁÓWNEJ: WROCŁAWSKY REŻYSERZY

STARRING: WROCŁAW DIRECTORS

Jakie były początki znajomości Radosława Piwowarskiego z Krystyną Feldman? W jaki sposób Janusz Zaorski oszukał Szwajcarów? W którym wrocławskim kinie Wiesław Saniewski oglądał pierwsze filmy? Tego dowiedzieć się można z unikatowych rozmów z reżyserami przeprowadzonych w ramach pandemicznej odsłony „Kinematografa Wrocławskiego” – znanego cyklu filmowego realizowanego w Barbarze.

What started the acquaintance of Radosław Piwowarski and Krystyna Feldman? How did Janusz Zaorski string the Swiss? In which Wrocław cinema did Wiesław Saniewski watch his first films? If you were curious, you can now find that out from unique interviews with the directors conducted as part of the pandemic edition of “Wrocław Cinematograph” – a well-known film series in Barbara venue.

Lech Moliński

KINEMATOGRAF WROCŁAWSKI: „NAJLEPSZY PRZYJACIEL WROCŁAWIA. ROZMOWA Z JANUSZEM ZAORSKIM” – PREMIERA 3. ODCINKA
WROCŁAW CINEMATOGRAPH: WROCŁAW'S BEST FRIEND. INTERVIEW WITH JANUSZ ZAORSKI – PREMIERE OF EPISODE 3

8.12 | 18:00

online via Facebook

www.strefakultury.pl/Barbara

[barbarakultura](#)

→ s. 35

Trwająca aktualnie edycja „Kinematografa Wrocławskiego” dedykowana jest sylwetkom reżyserów związanych w różnych okresach z Wytwornią Filmów Fabularnych we Wrocławiu. Pandemia koronawirusa nie pozwala na tradycyjne projekcje w Barbarze, dlatego cykl przyjął wyjątkową formułę. Tym razem zostały przeprowadzone obszerne rozmowy o filmowym Dolnym Śląsku, a jego gośćmi zostało wspaniałe trio: Radosław Piwowarski, Wiesław Saniewski i Janusz Zaorski.

Wywiady dotyczą wrocławskich filmów trójki reżyserów. Serię rozpoczął zapis spotkania z Piwowarskim, który w latach 80. ubiegłego wieku zrealizował przy Wystawowej 1 swoje najważniejsze fabuły. We Wrocławiu debiutował („Yesterday”), a także nakręcił głośny „Pociąg do Hollywood”, rozślawiający Katarzynę Figurę, ale przede wszystkim będący hołdem dla naszej lokalnej Fabryki Snów. Wiesław Saniewski od urodzenia pozostaje wierny stolicy Dolnego Śląska. Tutaj mieszka i pracuje nad kolejnymi filmami, z których spora część (m.in. „Wolny strzelec”, „Obcy musi fruwać”, „Bezmiar sprawiedliwości” czy „Wygrany”) korzysta z wrocławskich plenerów. Janusz Zaorski – pod odbyciu praktyk studenckich w WFF we Wrocławiu – podczas realizacji debiutu kinowego dostał przydział produkcyjny na nasze miasto. Jak sam przyznaje, przez kilka lat praktycznie mieszkał w stolicy Dolnego Śląska. W tym czasie w tutejszej wytwórni nakręcił aż pięć filmów fabularnych.

Filmowcy wspominają lata młodości, przybliżają Wrocław sprzed lat i opowiadają o największych legendach Wytworni Filmów Fabularnych. Każdy podążał swoimi ścieżkami. Piwowarski szczególnie zaprzyjaźnił się ze scenografem Tadeuszem Kosarewiczem i rekwizytorzem Jerzym Matysiakiem, Saniewski ogromnym szacunkiem darzył Stanisława Lenartowicza, a Zaorski do dziś nie wyobraża sobie wizyty we Wrocławiu bez spotkania z Sylwestrem Chęcińskim.

The current edition of “Wrocław Cinematograph” is dedicated to the figures of directors associated at various times with the Wrocław Feature Film Studio. The coronavirus pandemic makes it impossible to organise traditional screenings in Barbara, which is why we had to adopt a unique formula for the series. This time, we organised extensive interviews about film in Lower Silesia, featuring three exquisite guests – Radosław Piwowarski, Wiesław Saniewski and Janusz Zaorski.

The interviews concern the Wrocław films by the three directors. The series started with a recording of a meeting with Piwowarski, who in the 1980s produced his most important features at Wystawowa 1. In the city, he made his debut film (*Yesterday*) and shot the famous *Train to Hollywood*, which made Katarzyna Figura famous – and which served as a tribute to our local Dream Factory. Wiesław Saniewski remained faithful to the capital of Lower Silesia since his first days. This is where he lives and works on his films, many of which (such as *Freelancer*, *Immensity of Justice* and *The Winner*) were filmed on sets in Wrocław. Janusz Zaorski – after completing his student internship at the Wrocław Feature Film Studio was assigned to our city while shooting his cinematic debut. As he admits, he lived in the capital of Lower Silesia for several years, and during that time, he shot five feature films for the local studio.

The film makers recollect the years of their youth, reminisce about the city in the days of old and present the greatest legends of the Feature Film Studio. Everyone forged their own path. Piwowarski was a friend of set designer Tadeusz Kosarewicz and prop maker Jerzy Matysiak, Saniewski had great respect for Stanisław Lenartowicz and Zaorski still cannot imagine visiting Wrocław without meeting Sylwester Chęciński.

= w skrócie: =

TYTUŁ:

DZIKA RZECZ. POLSKA MUZYKA I TRANSFORMACJA 1989-1993

AUTOR:

RAFAŁ KSIĘŻYK

18

Data premiery / Release date:
30.09.2020

Wydawnictwo / Publishing house:
Czarne

Liczba stron / Number of pages:
408

Oprawa / Binding:
twarda / hardcover

[...]

W dobie transformacji Kormorany zaczęły wchodzić w przestrzeń szeroko dostępną. Najpierw pojawiły się na koncercie w Lapidarium Muzeum Narodowego. Udaremniono im tym razem wypuszczenie dymu, konfiskując butle z kwasem siarkowym i amoniakiem – z takiej mieszanki zamierzali go wytworzyć – nie obyło się jednak bez zadymy, ponieważ goście, w tym patrol milicji, nieświadomie spożyli przyniesione przez zespół ciasto nafaszerowane marihuaną. W 1989 roku odbyły się też: uliczny happening przed barem Barbara na Świdnickiej, gdzie zespół w składzie z Mniamosem dał improwizowany koncert akustyczny w szlafrokach, i koncert na Dworcu Głównym, gdzie Kormorany z instrumentami wmieszały się w wypełniający halę dworcową tłum. Widać to w kolejnym filmie Mirosława Kocha *Kormorany. Epizod Dworzec Główny*; koncert przeplata się tu ze scenkami z baru czy u fryzjera. Komentarz do tego obrazu w zbiorach medioteki WRO (Międzynarodowego Festiwalu Wizualnych Realizacji Okołomuzycznych, potem Biennale Sztuki Mediów) zwraca uwagę na zmianę, którą uchwyciło nagranie z listopada 1989: w hali pojawili się bezdomni, wcześniej wyrzucała ich stamtąd milicja. Zespół obył się bez instrumentów perkusyjnych, wygenerował transowy pochód gitar, a do tego strzeliste partie saksofonu i trąbki, potęgujące psychodeliczną atmosferę muzyki, która ewidentnie pochodziła z innego wymiaru niż dworcowa krzątana, ale też bezkolizyjnie wtopiła się w tło.

[...]

Podbój przestrzeni dotyczy również przestrzeni mediów: to we Wrocławiu doszło do pionierskich aktów przejścia telewizji przez elementy artystyczne i obywatelskie zarazem.

PTV Echo, czyli Prywatna Telewizja Echo, zajmowała ostatnią kondygnację wieżowca Poltegor przy ulicy Powstańców Śląskich na Krzykach, najwyższego wówczas budynku we Wrocławiu. Na jego dachu znajdowała się antena nadawcza o zasięgu pięćdziesięciu kilometrów (w 2007 Poltegor został rozebrany, a w jego miejscu stanął wysokościowiec Sky Tower). Echo wystartowało 6 lutego 1990 roku i było pierwszą prywatną telewizją w całym bloku wschodnim. Jeśli przyjąć, że taki status zobowią-

zuje, wywiązywała się z tego w sposób iście surrealistyczny. Proszę sobie wyobrazić: piątek, godzina dziewiętnasta trzydzieści, na antenie PTV Echo rozpoczyna się cykliczny program *Senny Wrocław*. Mieszkańcy miasta opowiadają w nim o swoich snach, a towarzyszą temu eksperymenty z obrazem i muzyka takich radykałów awangardy, jak Meredith Monk, Throbbing Gristle, Test Department czy NON. Przez pół godziny! Te programy były dziełem Mniamosa. Mieściły się w filozofii Echa, które miało być robione dla mieszkańców miasta i przez mieszkańców. Reporterzy wychodzili na ulicę z kamerą i mikrofonem, rozmawiali z ludźmi. Mniamos zbierał na ulicy sny. On sam też przyszedł z ulicy. Usłyszał od kolegi, że nowa telewizja szuka pracowników. Potrafił eksperymentować z dźwiękiem i scenografią, to wystarczyło, żeby po krótkim przeszkoleniu z obsługi kamery i realizacji został pracownikiem Echa.

[...]

Gdy we Wrocławiu czasu transformacji zaczęły się pojawiać nowe lokale, te najważniejsze i najfajniejsze zagarniały podziemne pozostałości po Festung Breslau. W bunkrze we Wzgórzu Partyzantów, gdzie mieścił się niemiecki sztab obrony miasta twierdzy, działało najprężniejsze miejsce koncertowe nowych czasów, najpierw pod nazwą Silver Bull Center, potem Kazamaty i wreszcie, po zastąpieniu imprez rockowych tanecznymi, pod szyldem La Fete. Gdy do Wrocławia dotarł boom na techno, największa imprezownia powstała w klubie Kolor, zlokalizowanym w wielkim bunkrze-szpitalu mieszczącym się pod placem Nowy Targ. Trudno nie dopatrzeć się w tym dalszego ciągu zainicjowanej przez Kormorany operacji odzyskiwania miasta.

Tuńczyk: – Do 1989 roku ochrona cywilna, milicja pilnowały hermetycznego systemu. Tu jest magazyn, nie można wejść, kłódki wiszą zardzewiałe od czterdziestu lat, bo mamy procedury na wypadek wojny. A potem się okazało, że można to wynająć, bo znajomy kolegi pracuje tu i tam. To nie było odzyskiwanie, ale tworzenie nowych miejsc, bo wcześniej nie było tam kultury.

long story short :=

TITLE:

A WILDNESS. POLISH MUSIC AND TRANSFORMATION 1989–1993

AUTHOR:

RAFAŁ KSIĘŻYK

[...]

In the era of political transition, Kormorany started encroaching upon public and common spaces. First, they were featured in a concert at the Lapidarium of the National Museum. This time, they were prevented from releasing any smoke due to the fact that their sulphuric acid and ammonia containers – which they intended to mix in order to get it – were confiscated. This, however, did not mean that there was no commotion anyway – the guests, including a militia patrol, unwittingly consumed the marijuana-laced cake brought by the band. In 1989, there was also a street event organised in front of Barbara Bar on Świdnicka Street, where the band – with Mniamos in the line-up – gave an improvised acoustic concert in bathrobes, as well as a concert at the Main Railway Station, where Kormorany took their instruments and got into the crowd filling the station hall. This can be seen in Mirosław Koch's *Kormorany. Epizod Dworzec Główny*, where scenes from the concert are interspersed with scenes from the bar or the barber shop. The commentary to this motion picture found in the collection of the WRO media library (the International Sound Basis Visual Art Festival, which later turned into the Media Art Biennale) draws attention to a change that could be seen in the November 1989 recording – homeless people appeared in the hall, even though they would be thrown out by the militia before. The band did not have any percussion instruments with them – they created a trance passage of guitars, illustrated with soaring saxophone and trumpet parts, intensifying the psychedelic atmosphere of the music, which clearly came from a different dimension than the hustle and bustle of the railway station, but which also blended seamlessly into the background.

[...]

The conquest of space did not stop there, and they soon entered the media space as well – Wrocław soon saw the pioneering acts of taking over television by artistic and civic element.

PTV Echo – which stands for Private Television Echo – had its headquarters at the top storey of the Poltegor skyscraper on Powstańców Śląskich Street in Krzyki district, which at that time was the tallest building in Wrocław. On its roof, there was a broadcasting antenna, offering a range of 50 kilometres. In 2007 Poltegor was demolished, and the Sky Tower was built in its stead. Echo was launched on 6th of February 1990 and was the first private television station in the entire Eastern Bloc.

If one would assume that being a pioneer requires a pioneering approach, this TV has certainly managed to do so in a surrealist way. Imagine this – it is 7:30 p.m. on Friday. You tune in to watch the *Seny Wrocław* [eng. *Sleepy Wrocław*] on PTV Echo, where the residents talk about their dreams, which are illustrated by video and sounds experiments by some of the most radical avant-garde artists, including Meredith Monk, Throbbing Gristle, Test Department and NON. This ran for half an hour and was a regular show! All these shows were Mniamos' doing, and they aligned perfectly with the philosophy of Echo, which was supposed to be a television for the residents, created by the residents. Reporters would go out on the street with cameras and microphones, just to talk to people. Mniamos was collecting dreams on the street, from whence he himself came. He heard from a friend that there was some new TV looking for employees. He could experiment with sound and stage design, which was enough for him to become an employee of Echo after a short camera and production training.

[...]

When new places started appearing in Wrocław during the time of the political transition, the most important and the coolest ones took over the underground remains of Festung Breslau. The bunker under the Partisans' Hill, where the German defence staff of the fortified city was originally located, was turned into the most dynamic concert venue of the new era – first named Silver Bull Center, then Kazamaty. Eventually, after replacing rock concerts with dance parties, it launched again as La Fete. When the techno boom arrived in Wrocław, the biggest party house was established in Kolor club, located in an enormous hospital bunker under the Nowy Targ square. One would be hard-pressed not to notice the fact that it continued the reclaiming operation initiated by Kormorany.

Tuńczyk: "Until 1989, civil services and the militia stood on guard of the old and impenetrable system. We have a warehouse here... No, you cannot get in, these rusty padlocks, which have been here for 40 years, guard the door, because of the procedures in the case of war. And then it turned out that one could rent it thanks to a friend of a friend working just in the right place. It was not really reclaiming, it was creating new places, because there was no culture there before."

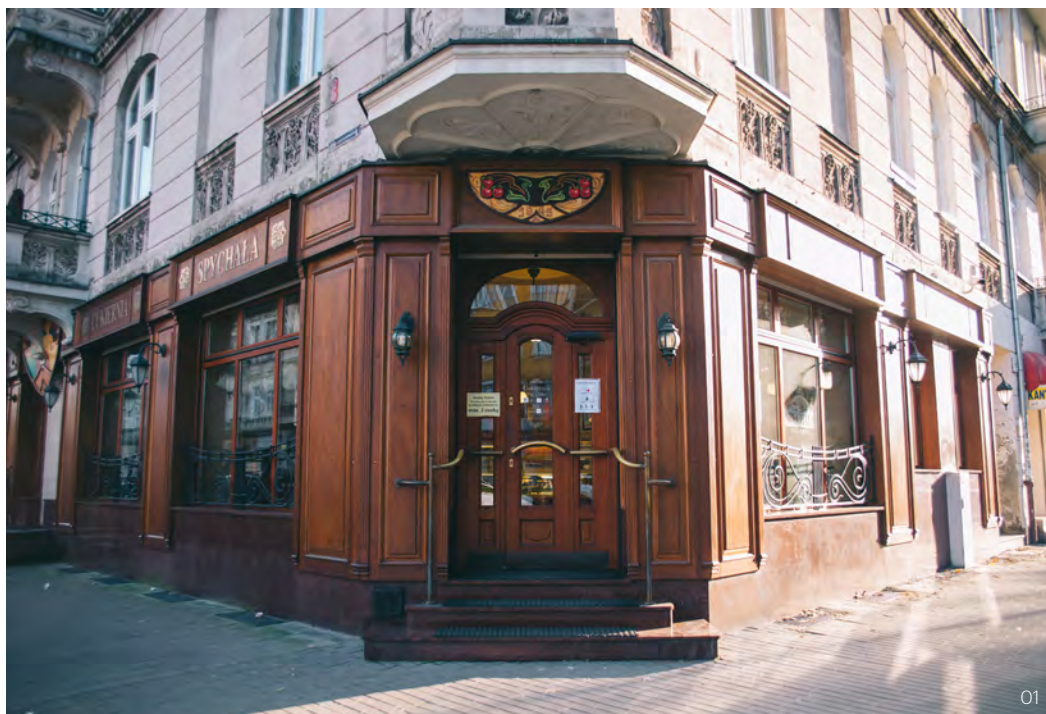

Rafał Książek

dziennikarz i krytyk muzyczny. W latach 90. redagował magazyny „Brum”, „Plastik”, „Antena Krzyku”, „City Magazine” i „Aktivist”. Od 2012 do 2017 roku był redaktorem naczelnym „Playboya”. Jest współautorem autobiografii Tomasza Stańki, Roberta Brylewskiego, Tymona Tymańskiego, Muńka Staszczyka, Kazika Staszewskiego, Marcina Świetlickiego, a także autorem dwóch zbiorów esejów – „23 cięcia dla Williama S. Burroughsa” oraz „Wywracanie kultury. O dandysach, hipsterach i mutantach”. Za ten drugi otrzymał nominację do Nagrody Literackiej Gdynia w kategorii „Esej”. Prowadzi audycję „Nokturn” w Programie II Polskiego Radia. Współpracuje z magazynem „Dwutygodnik.com”.

music journalist and critic, editor of “Brum”, “Plastik”, “Antena Krzyku”, “City Magazine” and “Aktivist” throughout the 1990s. From 2012 to 2017, he worked as the editor-in-chief of “Playboy”. Co-author of numerous biographies, including Tomasz Stańka, Robert Brylewski, Tymon Tymański, Muniek Staszczyk, Kazik Staszewski, Marcin Świetlicki, as well as the author of two collections of essays – *23 cięcia dla Williama S. Burroughsa* and *Wywracanie kultury. O dandysach, hipsterach i mutantach*, the latter of which brought him the nomination for the Gdynia Literary Award in the Essay category. He runs the *Nokturn* show in Polish Radio II, and is currently associated with the “Dwutygodnik.com” magazine.

← Na słodko *Sweet first*

Spacer zaczynamy na ulicy Pereca, gdzie na starcie wita nas słodkie oblicze Gajowic: cukiernio-kawiarnia Spychała i lodziarnia Słodka Brama. Gdy mieszkańców nachodzi ochota na wyroby cukiernicze, jest to dla nich oczywisty kierunek. Do Słodkiej Bramy warto wstąpić po gałkę lodów o niezmiennej od lat tradycyjnej recepturze lub po niepowtarzalną rurkę z kremem, a u Spychały czekają obłędne ciasta, pączki i drożdżówki. Tam w towarzystwie kawy i muzyki godny spróbowania jest makowiec z białym serem. Miejsce to jest według wielu jedną z najlepszych cukierni w mieście, której historia sięga roku 1945, kiedy to Stefan Spychała rozpoczął rodzinną działalność. Osobiście swoją przygodę z tym miejscem zaczęłam od spontanicznie zakupionej jagodzianki z bitą śmietaną. Od tamtej pory wracam po nią regularnie!

We start our walk on Pereca Street, where at the start we are greeted by the sweet face of Gajowice: the confectionery and café Spychała and Słodka Brama gelato shop. When the residents have a bit of a sweet tooth, that's where they turn their steps. You can visit Słodka Brama to get a scoop of ice cream made according to a traditional recipe that has remained unchanged for generations, or a unique and delicious cream roll. If you are more in the mood for cakes, doughnuts and sweet rolls, Spychała is your place. There, you can try the signature poppy seed cake with coffee, while listening to music. According to many, this place is one of the best confectioneries in the city, and its history dates back to 1945, when Stefan Spychała started his family business. Personally, I started my adventure with this place with spontaneously bought blueberry cake with whipped cream. I have been getting it regularly ever since!

WIELE TWARZY GAJOWIC

20

Osiedle o wielu twarzach, niemal doszczętnie zniszczone w trakcie II wojny światowej, odbudowane latami, którego współczesna zabudowa jest niezwykle różnorodna, a każda ulica posiada swój klimat. W zimowym numerze „Niezbędnika” zapraszamy na subiektywny spacer po najciekawszych zakątkach Gajowic.

MANY SHADES OF GAJOWICE

A housing estate with many faces, almost turned into ruins during World War II, then rebuilt for many years, characterised by extremely diverse contemporary development and unique atmosphere found in every street. Join us for a subjective walk through the most interesting corners of Gajowice.

Zebrała / Collected by: Sylwia Słowik

↑ Targowisko z klimatem *An atmospheric marketplace*

Ze słodkim prowiantem w dłoni wybieramy kierunek: Rynek Jemiołowa. Oferuje on produkty, których nie znajdziecie w okolicznych marketach i przede wszystkim: klimat. Mieszkańcy wymieniają się na nim przepisami i od lat wracają do tych samych dostawców, z którymi łączy ich nie tylko relacja klient-sprzedawca, ale też ta bardziej prywatna. Poza sprzedawcami produktów spożywczych prosto z gospodarstw spotkacie tam również wystawców ze starociami, antykami i vintage-perełkami. Rynek powstał rok temu z myślą o handlujących, którzy do tej pory znajdowali miejsce dla swojej działalności na przeciwko sklepu Społem (po zamknięciu targowiska w 2007 roku, handlowano tam wciąż „na dziko”). A że tradycja handlu w tym miejscu sięga lat 50. ubiegłego wieku, gdy rolnicy z okolicznych wsi rozstawiali wozy konne i z nich sprzedawali swoje plony, miasto postanowiło zaadaptować do tych celów pobliski teren boiska po dawnym Liceum Ogólnokształcącym nr V.

With a sweet snack in your hand, time for a new direction: Jemiołowa marketplace, where you can get some products that you will not find in the surrounding supermarkets and – most importantly – unique atmosphere. Residents often go there to exchange recipes, and they have been returning to the same vendors, with whom they have not only a customer-vendor relationship but also a more private one as well. In addition to grocers selling their produce straight from the farms, you can also encounter antique sellers and some vintage gems. The marketplace was established a year ago for vendors, who before that set up their stands in front of the Społem store – after the marketplace was closed in 2007, they kept doing it without the relevant permits. And since the tradition of trade here dates back to the 1950s, when farmers from the surrounding villages set up horse-drawn wagons and sold their crops, the town decided to adapt the nearby field of the former High School n° 5 for these purposes.

03

← Smak Grochowiarki *Taste of Grochowiarka*

Z ulicy Jemiołowej przechodzimy na Grochową. To tutaj znajdowała się kultowa jadłodajnia Grochowiarka. Czas przeszły użyty jest nieprzypadkowo – jeszcze do niedawna można było się w niej stołować i w rozsądnej cenie zjeść domowe obiady. Niestety cały pawilon handlowy z lat 70., w którym mieścił się ten – ponoć jeden z najstarszych tego typu we Wrocławiu – lokal, został sprzedany i już niedługo zniknie z mapy Gajowic. Po Grochowiance został tylko obdarty napis na szybie i wymalowane farbą olejną ściany. Wnętrze tego miejsca nie zmieniło się od lat 90., a niosący się stamtąd zapach zapraszał spacerowiczów do środka. Zanim w miejscu pawilonu stanie nowoczesny budynek, warto go odwiedzić i wyobrazić sobie smak pierogów ze smażoną cebulką w towarzystwie kompotu podawanych na stole przykrytym kolorową ceratą.

From Jemiołowa Street, we move on to Grochowa. This is where the legendary Grochowiarka could be found. The past tense is not a coincidence – until recently, you could visit the place and eat a home-made lunch at a reasonable price. Unfortunately, the entire commercial pavilion built in the 1970s, which housed this establishment – allegedly one of the oldest of its kind in Wrocław – was sold and will soon disappear from the map of Gajowice. The only thing reminding us of the old Grochowiarka is the old and decrepit sign on the window and walls painted with oil paint. The interior of this place has not changed since the 1990s, and the smell lured passers-by inside. Before a modern building replaces the old pavilion, it is worth paying a visit – go there and imagine the taste of dumplings with fried onions accompanied by a compote served on a table covered with an oilcloth.

→ Z górki widok jest piękny *It looks pretty from the hill*

Na Gajowicach nie brak miejsca idealnego na popołudniowy piknik, spacer z psem lub poranny jogging. Wzgórze Gajowickie położone w pobliżu Parku Grabiszyńskiego pozwala mieszkańcom osiedla odetchnąć od miejskiego zgiełku. Zostało ukształtowane w latach 1928–1932 w ramach rekultywacji starego wysypiska śmieci. Przez wielu nazywane jest wciąż Górką PaFaWag (od zlokalizowanej w pobliżu Państwowej Fabryki Wagonów). Jak wspomina jedna z mieszkańców osiedla, w roku 1997 przysłużyła się właścicielom samochodów. Na jej szczycie zorganizowano swoisty parking – w ten sposób próbowano ratować auta przed powodzią. Obecnie wzgórze pełni funkcję rekreacyjną: spotkacie tam zarówno zapalonych sportowców okrążających je szybkim truchtem i korzystających z miejskiej siłowni, jak i pary zakochanych podziwiających z jego szczytu panoramę miasta. Oczywiście nie brakuje też szczęśliwych psów. Jeśli jesteście właścicielami czworonoga, wiecie, co robić!

There is no shortage of a perfect places for an afternoon picnic, walking your dog or jogging in the morning in Gajowice. The Gajowice Hill, located near Grabiszyński Park, enables the residents to take a break from the hustle and bustle of the city. It was formed in the years 1928–1932 as part of the reclamation of an old landfill site. As one of the residents of the estate mentions, in 1997 it greatly helped car owners, who turned it into a car park, trying to save their vehicles from a flood. Nowadays, the hill has a recreational function – go there, and you will meet avid athletes running circles around it, as well as those using the open-air gym, you will also encounter lovers admiring the panorama of the city from its top. Of course, there are also happy dogs. If you have one – you know what to do!

04

↙ Muzeum wrocławskiego budownictwa *Museum of Wrocław's construction*

Wycieczka po osiedlu zapewne zaowocuje u was spostrzeżeniem, jak różnorodna jest jego zabudowa – to wynik tego, że niemieckie Gajowice (Gabitz) zostały niemal doszczętnie zniszczone w trakcie II wojny światowej, a następnie stały się swoistym poligonem doświadczalnym technologii budowlanej. Igor Tawryczewski – członek zespołu architektów, który w latach 60. projektował osiedle na nowo, określił Gajowice jako *muzeum wrocławskiego budownictwa*. Wysokie, zdobne i często samotne kamienice sąsiadują a to z niskimi szeregówkami robotniczymi, a to z pojedynczymi blokami z lat 90. Aby lepiej poznać gajowicką różnorodność, polecam wizytę na ulicy Kruczej, następnie Kwaśnej, Ołowianej, by na końcu dotrzeć na Szczęśliwą.

While touring the estate, you will probably note the diversity of its development – this is the result of the fact that German Gajowice (Gabitz) was almost completely destroyed during World War II and then became a kind of testing ground for construction technology. Igor Tawryczewski – member of the team of architects who designed the estate in the 1960s from scratch believed Gajowice to be a “*museum of Wrocław's construction*.” Tall, ornate and often lonely townhouses are surrounded by low terraced houses for workers, as well as individual blocks of flats from the 1990s. In order to get to know the diversity of Gajowice better, I recommend visiting Krucza Street, then walking along Kwaśna and Ołowiana, to eventually get to Szczęśliwa.

05

06

„OSIEDLOWE SPACERY – RUSZAJ NA GAJOWICE” – PREMIERA ZINA
LOCAL WALKS – GO TO GAJOWICE – MAGAZINE PREMIERE

12.12 | 9:00–12:00

Rynek Jemiołowa + online

www.strefakultury.pl/Mikrogranty

[GajowickiInicjatorkiTwórcze](https://www.facebook.com/GajowickiInicjatorkiTwórcze)

→ s. 48

STOLPER- STEINE

CZYLI O PAMIĘCI,
O KTÓRĄ MOŻNA
SIĘ POTKNAĆ

OR MEMORY YOU
CAN STUMBLE ON

22

„Stolpersteine” w języku niemieckim oznacza „kamienie, o które się potykamy”. To niewielkie pomniki dla ofiar nazizmu wmurowane w chodnik przed domem, który był ich ostatnim miejscem zamieszkania. Betonowe kostki o wymiarach 10 na 10 cm są pokryte mosiężną płytką, na której wyryte jest imię, nazwisko, data urodzin i śmierci oraz jej miejsce.

Idea jest bardzo prosta i budzi ogromne emocje, o czym przekonał się ten, kto spotkał przypadkiem na swojej drodze taki kamień, zatrzymał się i pochylił nad losem konkretnej osoby, czasem nawet całej rodziny. W tym tkwi siła projektu: każda kostka to człowiek, a my stoimy przed jego domem, który musiał opuścić, przeważnie zostając zesłanym na śmierć.

Projekt budzący kontrowersje

Choć inicjatywa nie jest jeszcze mocno rozprzeczona w Polsce, w kilkudziesięciu krajach Europy istnieje już ponad 75 000 kostek. Koncepcję upamiętnienia ofiar reżimu nazistowskiego, a więc nie tylko Żydów, ale też homoseksualistów, Romów i Sinti oraz innych represjonowanych grup, stworzył niemiecki artysta Gunter Demnig w latach 90. XX w. Projekt będący niczym „rozproszony pomnik” jest istotny z tego względu, iż pozwala upamiętnić zwykłych ludzi, którzy raczej nigdy nie doczekają standardowego monumentu i uwrażliwia odbiorców na tragiczne wydarzenia, które miały miejsce zaledwie kilkadziesiąt lat temu. A wszystko

wskazuje na to, że wraz z obecnym wzrostem nietolerancji i tendencji nacjonalistycznych rośnie też waga *Stolpersteine*.

Ten nietypowy sposób upamiętniania od początku budził kontrowersje w samych Niemczech. Przeciwno kładzeniu kamieni sprzeciwiali się nie tylko przedstawiciele skrajnej prawicy, ale także właściciele domów, przed którymi miały znaleźć się kostki w obawie przed obniżeniem wartości nieruchomości. W kilku miastach, w tym w Monachium, sprzeciw wyraziły nawet tamtejsze gminy żydowskie, argumentując, iż *Stolpersteine* uwłaczają pamięci ofiar Holocaustu. Przyczyną jest wmurowanie ich w chodnik, co wiąże się z deptaniem po nich i możliwym zabrudzeniem przez ludzi i zwierzęta.

Zawiłe procedury

Wrocław był pierwszym polskim miastem, w którym pojawiły się *Stolpersteine* i do dziś mamy ich najwięcej w kraju, bo aż trzystaście. Pierwszy został poświęcony Edycie Stein (w 2008 roku przy ulicy Nowowiejskiej). W 2016 roku pojawiły się kamienie z inicjatywy członków rodzin Zorek (ulica Jedności Narodowej 95) i Treitel (ulica Świdnicka 39), w 2019 kolejne sześć przy skrzyżowaniu ulic Zielińskiego i Swobodnej.

Przychylność magistratu i wsparcie, jakie uzyskali członkowie rodzin ze strony Macieja Skrobana z Urzędu Miejskiego Wrocławia, pomogły przebrnąć przez zawiłości administracyjne, w których brakuje osobnej procedury dla tego typu ingerencji w nawierzchnię chodnika. Kolejni inicjatorzy muszą niestety liczyć się z koniecznością przejścia co najmniej kilkumiesięcznego procesu urzędowego związanego z uzyskaniem stosownych pozwoleń.

Umieszczenie kamieni pamięci jest mniej lub bardziej skomplikowanym procesem do realizacji w zależności od podejścia danego magistratu. W Warszawie i w Krakowie nie uda nam się dostrzec żadnego *Stolpersteine*, z kolei w innych miastach, np. w Białej Podlaskiej proces wmurowania przebiegał właściwie bez żadnych komplikacji. Szczególnie napięta sytuacja miała miejsce w Krakowie – po tym, jak doprowadzony niemal do końca proces formalnego załatwienia pozwoleń, na mocy opinii IPN-u został przez magistrat wstrzymany. Projekt Demniga został uznany za sprzeczny z przyjętą w Polsce kulturą pamięci i uwłaczający godności ofiar.

Czas na mieszkańców kamienicy Oppenheimów

W listopadzie odbyła się debata online *„Stolpersteine w Polsce – kto, kogo i dla kogo upamiętnia?”* zorganizowana przez OP ENHEIM. Uczestnicy dyskusji wspólnie zastanawiali się nad recepcją tego projektu w polskim społeczeństwie. Już sama nazwa niewielkich kostek w języku polskim nie jest oczywista i obok siebie funkcjonują co najmniej dwie: „kamienie pamięci” oraz „potykacze”. O ile pierwsza zwraca uwagę na kluczową rolę związaną z zachowaniem lub przywracaniem pamięci o ofiarach, o tyle druga lepiej oddaje oryginalną nazwę projektu i związany z nią aspekt performatywny, który ma wyprzedzać przypadkowego przechodnia ze strefy komfortu.

Pretekstem dla dyskusji jest planowane umieszczenie *Stolpersteine* z nazwiskami żydowskich mieszkańców kamienicy Oppenheimów przy placu Solnym we Wrocławiu, będącej obecnie siedzibą OP ENHEIM, a impulsem do podjęcia tej inicjatywy było zacieśnienie współpracy z Niemiecko-Polską Fundacją Ochrony Zabytków Kultury [Deutsch-Polnische Stiftung Kulturpflege und Denkmalschutz].

Prace nad badaniem historii kamienicy i jej przedwojennych mieszkańców trwają już od dłuższego czasu, czego wynikiem była m.in. książka Lisy Höhenleitner *„Dom Oppenheimów we Wrocławiu. Kamienica opowiada historię miasta”* wydana w 2018 roku. Najwięcej informacji udało się zebrać o rodzinie Herz, która prowadziła w kamienicy słynny sklep obuwniczy i jej będzie poświęcony przyszłoroczny projekt w ramach grantu przyznanego przez Stowarzyszenie Żydowski Instytut Historyczny.

Cały czas powiększa się także wiedza o rodzinie El-sner i pozostałych mieszkańcach kamienicy, m.in. dzięki nawiązaniu kontaktu z Arolsen Archives, Międzynarodowym Centrum Prześladowań Naziistowskich i największym archiwum dokumentów dotyczących ofiar i Ocalonych. Istotnym elementem planowanego wmurowania *Stolpersteine* jest dyskusja w sferze publicznej i edukacja, czego przykładem jest wspomniana debata oraz webinar poświęcony Arolsen Archives i adresowany do osób, które w swoich projektach artystycznych zajmują się zagadnieniem tożsamości i pamięci.

Karolina Jara

Stolpersteine znajdujące się przy rogu ulic Swobodnej i Zielińskiego we Wrocławiu.
/ Stolpersteine located at corner of the Swobodna and Zielińskiego Streets in Wrocław.

In German, the “Stolpersteine” means a “stumbling stone.” These are small memorials for the victims of Nazism, built into the sidewalk in front of the house that was their last home. The 10 by 10-centimetre concrete cubes are covered with a brass tile, engraved with the first name, last name, date of birth, as well as the date and place of death.

The idea is very simple and evokes great emotions, experienced by everybody who accidentally stumbles upon one of these stones, stops and thinks for a brief moment about the fate of a particular person, sometimes even a whole family. This is what makes the project so powerful – every stone is a human being, and we stand in front of their home, which they had to leave, usually being sent to death.

A controversial project

Although the initiative is not yet widespread in Poland, there are already over 75,000 stones in dozens of European countries. The concept of commemorating the victims of the Nazi regime – not only Jews but also homosexuals, Roma and Sinti, as well as other repressed groups, was created by the German artist Gunter Demnig in the 1990s. The project, which serves the role of a “dispersed monument” is important because it enables commemorating ordinary people who are unlikely to have a normal monument and sensitises the passers-by to tragic events that took place only a few decades ago. Everything shows that with the current rise of intolerance and nationalistic tendencies, the importance of the *Stolpersteine* is also growing.

This unusual way of commemoration arose controversies in Germany right from the get go – and not only among the representatives of the far-right wing organisations, who vehemently opposed installing the stones, but also the owners of houses where the stones were supposed to be installed, fearing that their homes would lose value. In several cities, including Munich, even the local Jewish communities have expressed their opposition, arguing that the *Stolpersteine* insulted the memory of the Holocaust victims, since they are installed in the pavement, which means that they will be walked on, and possibly soiled by humans and animals.

Complex procedures

Wrocław was the first Polish city where the *Stolpersteine* appeared, and to this day we have exactly 13 of them – the largest number among Polish cities. The first one – installed in 2008 on Nowowiejska Street – was dedicated to Edyta Stein. In 2016, new stones appeared on the initiative of members of the Zorek family (Jedności Narodowej 95) and Treitel (Świdnicka 39), and in 2019 six stones were installed at the intersection of Zielińskiego and Swobodna Streets.

The favourable attitude of the city magistrate and the support offered by Maciej Skroban from the Wrocław Municipal Office helped the family members wade through the bureaucracy, since the procedures are difficult to navigate – there is no separate procedure for this kind of installations in the pavement. Unfortunately, the next initiators have to be prepared for going through at least several months of processes, if they want to obtain the necessary permits.

The location of memory stones is a more or less complicated process, depending on the approach of a given magistrate. In Warsaw and Krakow, the *Stolpersteine* are nowhere to be seen, while in other cities, such as for example in Białą Podlaską, the entire process can be carried out without any complications whatsoever. Krakow saw a particularly tense situation – after obtaining all the relevant permits, the process was stopped dead in its tracks by the magistrate due to the opinion issued by the Institute of National Remembrance. Demnig’s project was considered to be incompatible with the culture of remembrance adopted in Poland and offending the dignity of the victims.

Time for the Oppenheim townhouse residents

An online debate was held in November, organised by OP ENHEIM, entitled *Stolpersteine in Poland – commemoration – whom, by whom, for whom?*. The participants jointly reflected on the reception of this project in Polish society. The very name of these stones in Polish is hardly obvious, as there are several ways to refer to these – as “memory stones” and “stumbling stones”. While the former draws attention to the key role of preserving or restoring the memory of the victims, the latter better reflects the original name of the project and the associated performative aspect, which is to take an accidental passer-by out of their comfort zone.

The debate was inspired by the plan to place the *Stolpersteine* with the names of Jewish residents of the Oppenheim townhouse in Wrocław’s Salt Square, currently the seat of OP ENHEIM, marking the closer cooperation with the German-Polish Foundation for the Preservation of Cultural Monuments [Deutsch-Polnische Stiftung Kulturpflege und Denkmalschutz].

The work on researching the history of the townhouse and its pre-war residents has been going on for a long time, which resulted, among others, in Lisa Höhenleitner’s book *Dom Oppenheimów we Wrocławiu. Kamienica opowiada historię miasta* published in 2018. The most information was gathered about the Herz family, who ran a famous shoe shop in the townhouse – they will be the theme of an upcoming project, carried out thanks to the grant awarded by the Jewish Historical Institute Association.

The knowledge about the Elsner family and the other residents of the townhouse is also constantly growing, thanks to contacts with Arolsen Archives – International Centre on Nazi Persecution and the largest archive of documents concerning victims and survivors. An important element of the planned installation of the *Stolpersteine* is a debate in the public sphere and education, as exemplified by the aforementioned debate and a webinar devoted to Arolsen Archives, addressed to people who deal with the issue of identity and memory in their artistic projects.

Karolina Jara

Brzydki Ugly Wrocław Wrocław

Kiedy zmuszeni jesteśmy ograniczać nasze kontakty, pojawia się okazja do nieco bardziej uważnych obserwacji tego, co wokół. Spacer w czasach pandemii pomagają nie tylko przewietrzyć umysł, ale również nacieszyć oczy – wystarczy nieco się rozejrzeć. W ramach kolejnej wycieczki po „brzydkim” Wrocławiu pokażę wam kilka przykładów miejsc i zjawisk: nieoczywistych, choć na własne oczy widzianych.

As the situation forces us to limit our contacts and social connections, it also offers us opportunities to watch what happens around us more carefully. Walking in times of pandemic lets you air your mind, and simply looking around a bit gives your eyes a lot of things to enjoy. Let me take you on another trip around the “ugly” Wrocław and show you some examples of places and phenomena which can be considered unobvious and special – even though you can see them with your very eyes.

Tak, we Wrocławiu spadł już pierwszy śnieg. No dobrze, bądźmy bardziej precyzyjni – został zorganizowany. Jak? Trudno powiedzieć, ale śnieżkami rzucić się możecie w okolicach ulicy Międzyrzeckiej.

Yes, yes – we already had the first snow in Wrocław. Well, to be more precise, it did not fall on its own, it was an organised affair. How? Hard to say... but if you want a snowball fight, go to Międzyrzecka Street.

Na Kleczkowskiej zaś zobaczyłem drzewo, które tworzy niemal tunel. Przycięte stylowo tak, aby każdy mógł się zmieścić. Dziękuję Asi za informację na temat tego zjawiska!

On Kleczkowska Street I saw a tree that almost forms a tunnel. It is cut in such a way that nearly everybody can fit. Thank you, Asia, for your tip regarding this strange phenomenon!

Jeśli łowić ryby w pandemii, to tylko w pełnym luksusie. Niedaleko ul. Dmowskiego wędkarze wiedzą, że najlepszy fotel to ten z kółkami. Najlepiej cały w skórze.

Fishing during the pandemic? Why not go for luxurious conditions? Near Dmowskiego Street, fishermen know that the best armchairs need to have wheels. Leather is strongly preferred.

Nastrój panujący w wielu głowach podziela Wrocławskie kosze na śmieci. Ten na zdjęciu nie jest odosobniony – choroba dotyczy również innych przedstawicieli tego gatunku w naszym mieście

The atmosphere in the city also affects the trash bins in Wrocław. The one in the picture is not alone – the disease also concerns other representatives of this species in our city.

W okolicach ul. Paulińskiej stoi auto o numerze rejestracyjnym zaczynającym się od liter WRU.... Wygląda jednak na to, że ten samochód żadnego wru! już nie zrobi. Nie wiem, od ilu lat stoi właśnie tutaj. Wskazówką może być napis na drzwiach: „Od 50 lat w Polsce”.

In the vicinity of Paulińska Street, there is a car with a registration plate number starting with WRU... However, it looks like the car will never do a wru! ever again. I have no idea how many years it has been parked here. The slogan on the door – “50 years in Poland” – may be a bit of a hint, though.

Jeszcze na chwilę zostajemy w klimacie motoryzacyjnym. Wrocławski Port Miejski jest niewyczerpanym źródłem zaskakujących kadrów. Ten old-schoolowy wóz strażacki raczej na żadną akcję już nie pojedzie, z dumą jednak zdobi wejście na teren obiektu. Kto go tu postawił? Kiedy? Po co? To typowe pytania Brzydkiego Wrocławia :)

Let us stick to the automotive theme for a bit longer. The Wrocław City Port is an inexhaustible source of surprising photographs. This old-school fire truck will probably never do what it was designed to, yet it proudly decorates the entrance to the premises. Who parked it here? When? Why? These are typical questions asked in Ugly Wrocław :)

Krzysiek Stęplowski

[BrzydkiWrocław](#)

ABSURDALNE WIZYTÓWKI

Stanisław Barańczak – wybitny poeta-lingwista – w książce „Pegaz zdębiał” zaprezentował autorskie gatunki literackie. Jednym z nich są **onanagramy**, czyli anagramy (wyrazy powstałe z przestawienia liter w innych wyrazach) onomastyczne (od imion).

W ten sposób powstały absurdalne wizytówki. Tylko pozornie należą do zaprezentowanych obok poniższych 6 osób – ich imiona i nazwiska skrywają dane muzyków związanych z takimi wrocławskimi zespołami jak: Klaus Mitffoch, Los Lovers czy Kormorany, o których więcej możecie przeczytać w książce „Dzika rzecz” (→ fragment na str. 18).

Na 6 osób, które prześlą rozwiązanie językowej łamigłówki mailem na adres niezbednik@strefakultury.pl, będą czekać nagrody:

• 3 wyżej wspomniane książki pt. „Dzika rzecz. Polska muzyka i transformacja 1989–1993” Rafała Księżyka

• 1 książka „Eseje t. II” Tymoteusza Karpowicza (→ więcej na str. 56)

• 2 torby programu Sąsiadujemy wykonane w duchu less waste.

Regulamin konkursu znajduje się na stronie:

www.strefakultury.pl/niezbednik-zima2020-konkurs.

1. MARIAN I. SZUKAJ

----- „Kajtek” -----

2. ROMANA ZBIEGISZ-WIWICH

----- „Karaś” -----

3. JACEK HARLEN

-----

4. JASIEK K.W. KOCJAN

----- „Ponton” -----

5. RUTA W. KRZYCKA

----- „Gaja” -----

6. WIKTOR J. SPOINKA

----- „Blusmen” -----

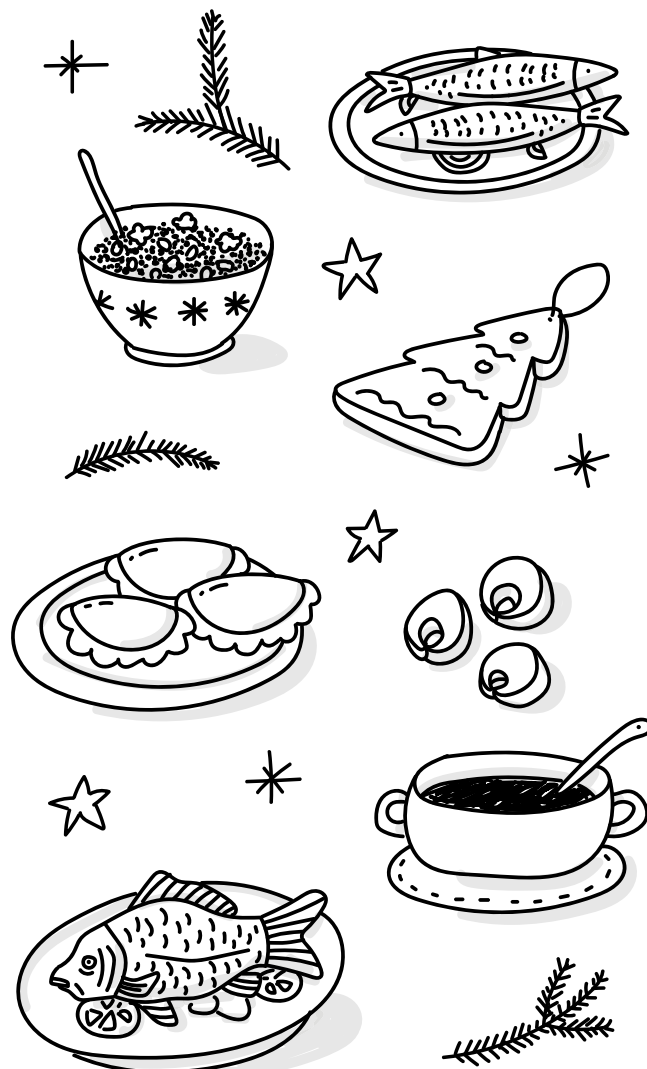
WYKREŚLANKA WIGILIJNA

Z poniższego diagramu należy wykreślić **7 wigilijnych potraw** (dla ułatwienia zostały one narysowane).

Odpowiedzi nie przecinają się, a kratki z kolejnymi literami nazwiska sąsiadują ze sobą bokami (nie na ukos).

Niewykreślone litery czytane rzędami utworzą hasło – jeszcze jedną potrawę, którą można znaleźć na wigilijnym stole.

K	B	I	E	R	N	O	K	U
M	A	P	P	O	I	U	S	T
P	R	T	E	I	K	K	Z	I
R	S	Z	Z	Z	I	A	S	A
A	Z	C	U	D	G	O	R	S
K	Z	Ś	L	E	P	I	E	U

HASŁO: -----

B

W

↘
**6. OUT OF STH:
CHŁONNOŚĆ
PRZESTRZENI**

↘
**WYSTAWA:
KONFLIKT TERENOWY**
www.konflikt.bwa.wroc.pl

A www.bwa.wroc.pl

**OUT
OF
STH**
MIĘDZYNARODOWY
FESTIWAL SZTUKI
ZEWNĘTRZNEJ

visual arts

sztuki wizualne

17.10–16.12

„Air Wants To Go” – wystawa prac Dominika Lejmana

Air Wants To Go – an exhibition of works by Dominik Lejman

[online via Facebook \(openheim\)](#)

Jeszcze do 16 grudnia można oglądać wystawę prac Dominika Lejmana pt. „Air Wants to Go”. W ramach ekspozycji prezentowanych jest pięć prac wielokrotnie nagradzanego artysty. Tytuł wystawy, zaczerpnięty z wiersza amerykańskiego poety Howarda Altmanna, zachęca do przemyśleń skupionych wokół aktualnej sytuacji. Dla osób, które nie będą miały okazji zobaczyć wystawy na żywo, przygotowane zostały oprowadzania online dostępne na Facebooku OP ENHEIM.

Dodatkowy język: angielski, niemiecki

Organizator: OP ENHEIM

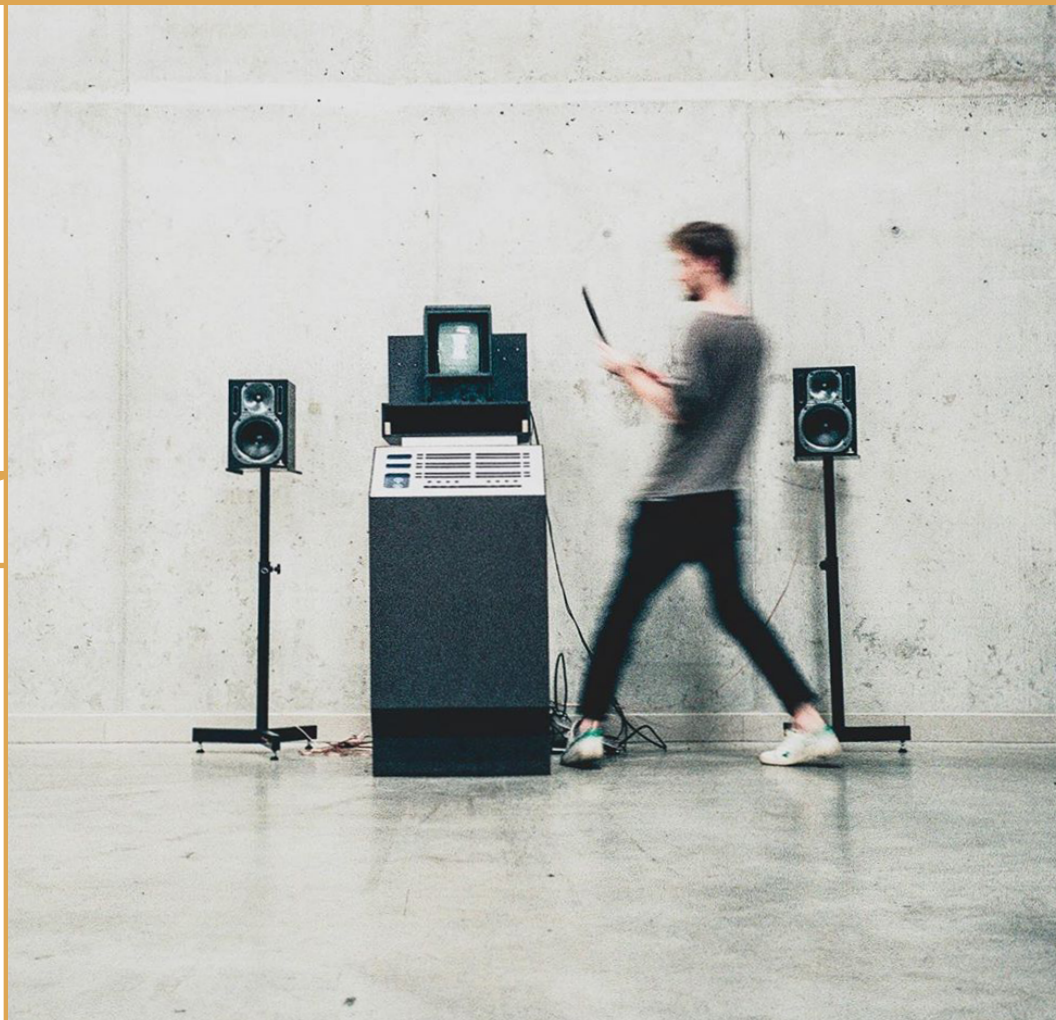
www.openheim.org

Udział bezpłatny

Until 16.12, you can watch Dominik Lejman's exhibition entitled *Air Wants to Go*. The exhibition presents 5 works by the award-winning artist. The title of the exhibition, taken from the poem by the American poet Howard Altmann, encourages to reflections focused on the current situation. For those who will not be able to see the exhibitions live, online tours have been prepared available on OP ENHEIM's Facebook.

Additional language: English, German

/ Organiser: OP ENHEIM / Free participation

18.11–31.01.2021

„Przebaczenie drogą do wolności” – wystawa

Forgiveness – the road to freedom – an exhibition

[online via mt514.pl/przebaczenie](http://online.via.mt514.pl/przebaczenie)

Wystawa online towarzysząca obchodom 55. rocznicy orędzia biskupów polskich do niemieckich. Ekspozycja przypomina najważniejsze, również te dotąd nieznanne, fakty związane ze słynnym orędziem z 1965 r. Wystawa jest hołdem dla „zapomnianego ojca Europy”, metropolity wrocławskiego, kard. Bolesława Kominka – inicjatora i głównego autora orędzia. Wystawę przygotowało Centrum Historii Zajezdnia we współpracy z Muzeum Jana Pawła II i Prymasa Wyszyńskiego.

Dodatkowy język: niemiecki

Organizator: Centrum Historii Zajezdnia

www.zajezdnia.org

Udział bezpłatny

An online exhibition accompanying the celebration of the 55th anniversary of the Pastoral Letter of Polish Bishops to their German brothers. The exhibition reminds us of the most important facts related to the famous letter of 1965, including the less-known ones. It also serves as a tribute to the “forgotten father of Europe”, the Metropolitan Bishop of Wrocław, Cardinal Bolesław Kominek – the initiator and main author of the Pastoral Letter. The exhibition was prepared by the Depot History Centre in cooperation with the John Paul II and Primate Wyszyński Museum.

Additional language: German

/ Organiser: Depot History Centre / Free participation

19.11–5.02.2021

„Akces i zwrot” – wystawa VI Konkursu Najlepszych Dyplomów Sztuki Mediów

Access and return – an exhibition of the 6th Best Media Arts Graduation Projects Competition

[online via Facebook \(wroartcenter\)](http://online.via.facebook.com/wroartcenter)

W dotychczasowej, 5-letniej historii konkursu spośród najlepszych dyplomów znalazły się zarówno instalacje wideo, animacje komputerowe, ingerencje w mediach społecznościowych, projekty interaktywne i generatywne, koncerty audiowizualne, realizacje z pogranicza bioartu i sieci neuronowych, jak i działania podejmowane z estetyką cosplay i konwencjami świata gier komputerowych. Tym razem spektrum gatunkowe zostaje poszerzone o realizacje VR, 360° czy wykorzystujące AI. Taka różnorodność podkreśla rosnące znaczenie narzędzi medialnych w obrębie sztuki współczesnej i ich roli w kształtowaniu refleksji nad współczesnością.

Dodatkowy język: angielski

Organizatorzy: Centrum Sztuki WRO, Akademia Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu

www.wrocenter.pl

Udział bezpłatny

In the history of the competition, spanning 5 years, the best diploma works included video installations, digital animations, social media interventions, interactive and generative projects, audiovisual concerts, projects on the borderline of bioart and neural networks, as well as activities involving cosplay and conventions of the world of

video games. This time the spectrum of the genres will be extended with VR, 360° and AI-based projects. Such diversity highlights the growing importance of media tools within contemporary art and their role in shaping reflection on the present.

Additional language: English

/ Organisers: WRO Art Center, The Eugeniusz Geppert Academy of Art and Design
/ Free participation

1-31.12

„Wolność! Kocham i rozumiem” – wystawa online

Freedom! I love and understand
– an online exhibition

online via Facebook (CentrumKulturyAgora)

Pokonkursowa wystawa porusza jeden z najbardziej aktualnych i palących problemów społeczeństw doby Internetu, jakim są granice wolności jednostki w społeczeństwie. Uczestnicy konkursu – w bardzo indywidualny i zróżnicowany sposób – eksplorowali zagadnienia związane z uniwersalnymi pytaniami: w którym miejscu zaczyna się niedozwolona ingerencja w prawa, godność i intymność drugiego człowieka? Jakie skutki niesie przykładanie popularnych, gotowych, spłyconych odpowiedzi, na najważniejsze pytania dotyczące kondycji człowieka oraz naszych wyborów i decyzji? Na te oraz inne pytanie można znaleźć odpowiedź w pracach pokazanych na wystawie, która jest dostępna – dzięki wirtualnemu spacerowi – na stronie internetowej i mediach społecznościowych CK Agora.

Organizator: Centrum Kultury Agora

 www.ckagora.pl

 Udział bezpłatny

The exhibition deals with one of the most current and pressing problems of the societies of the Internet era, which are the limits of individual freedom in society. The participants of the competition explored issues related to universal questions in a very individual and varied way – where does the illegal interference with the rights, dignity and intimacy of another person begin? What are the effects of applying popular, ready-made, shallow answers to the most important questions about the human condition and our choices and decisions? These and other questions can be answered in the works shown at the exhibition, which is available – thanks to a virtual walk – on the website and social media of CK Agora.

Organiser: Centrum Kultury Agora
/ Free participation

1.12-31.01

„Rówieśnicy Niepodległej” – wirtualna wystawa

Peers of the Independent
– virtual exhibition

online via www.rowiesnicyniepodleglej.org

Rówieśnicy Niepodległej to osoby urodzone między 1918 a 1923 rokiem. Wystawa została stworzona z ich wspomnień – udostępnionych

przez nich zdjęć i dokumentów oraz opowieści i innych pamiątek. W efekcie powstała wielokopowa narracja o dzieciństwie i młodości w dwudziestolecie międzywojennym, doświadczeniach II wojny światowej, życiu po wojnie i w czasach komunizmu. Oddając głos Rówieśnikom Niepodległej udało się zaprezentować wyjątkowy, bardzo emocjonalny i różnorodny obraz minionego stulecia, w którym największą rolę odrywała zmieniająca wszystko i wszystkich wojna.

Organizator: Centrum Historii Zajezdnia

 www.zajezdnia.org

 Udział bezpłatny

The Peers of the Independent are people born between 1918 and 1923. The exhibition was created based on their memories – the photos and documents they shared with the organisers, as well as stories and other mementos. As a result, a multifaceted narrative about childhood and youth in the interwar period, the experiences of World War II, life after the war and under the communist regime was created. By giving voice to the Peers of the Independent, the organisers managed to present a unique, very emotional and diverse picture of the past century, where war played a disruptive role that changed everything and everyone.

Organiser: Depot History Centre
/ Free participation

4.12 | 17:00

„Nabytki 2019/2020” – oprowadzanie po wystawie

Acquisitions 2019/2020
– a guided tour

online via Facebook (PawilonCzterechKopul)

Muzeum Narodowe we Wrocławiu co roku intensywnie stara się powiększyć kolekcję o kolejne wyjątkowe dzieła sztuki. Dzięki wsparciu MKiDN-u oraz szczodrości artystów (i ich rodzin) w sezonie 2019/2020 do zbiorów muzeum trafiły prace m.in.: Doroty Nieznańskiej, Nicolasa Grosppierre'a, Anety Grzeszykowskiej, Magdaleny Hueckel, Janiny Myronowej czy Zbigniewa Makowskiego. Oprowadzanie online jest zaproszeniem do zapoznania się z najnowszymi nabytkami. Prowadzenie: Małgorzata Santarek.

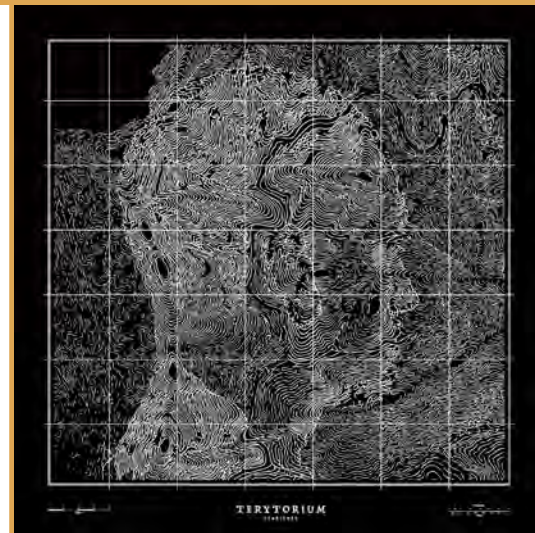
Organizator: Muzeum Narodowe we Wrocławiu

 www.mnwr.pl

 Udział bezpłatny

Every year, the National Museum in Wrocław makes valiant efforts to extend its collection with other exceptional works of art. Thanks to the support of the Ministry of Culture and National Heritage and the generosity of the artists (and their families), in the 2019/2020 season, the museum's collections were enriched with the works by: Dorota Nieznańska, Nicolas Grosppierre, Aneta Grzeszykowska, Magdalena Hueckel, Janina Myronowa and Zbigniew Makowski. The online guided tour is an invitation to get to know the latest acquisitions. Host: Małgorzata Santarek.

Organiser: The National Museum in Wrocław
/ Free participation

4.12-8.03.2021

„Terytorium” – wystawa prac Netty Laufer i Toma Swobody

Territory – an exhibition of works by Netta Laufer and Tom Swoboda

online via Facebook (Muzeum Współczesne)

Na wystawę składają się prace dwójki artystów, odnoszące się do problematyki zwierzęcych i ludzkich terytoriów, ich wzajemnych zależności, przenikalności oraz istniejących między nimi granic, a także tego, kto, według jakich zasad i środków je ustala. Soczewką pozwalającą dostrzec wspomniane zjawiska stał się dla Netty Laufer teren Palestyny i Izraela, natomiast dla Toma Swobody ogród zoologiczny. Kuratorka: Agata Ciastoń.

Dodatkowy język: angielski

Organizator: Muzeum Współczesne Wrocław

 www.muzeumwspolczesne.pl

 Udział bezpłatny

The exhibition consists of two artists' works referring to the subject of animal and human territories – their interdependencies, permeability, boundaries between them, as well as who marks them, according to what rules and measures. For Netta Laufer the area of Palestine and Israel became a lens focusing these phenomena, while Tom Swoboda analysed a zoological garden. Curator: Agata Ciastoń.

Additional language: English

/ Organiser: Wrocław Contemporary Museum
/ Free participation

7-14.12 | 18:00

„Co wieszamy w ukryciu” – wystawa

What we hang where nobody sees
– an exhibition

online via Facebook (FirlejODA)

Czasem na ścianach w domach, wiszą makatki, rodzinne zdjęcia lub plakat z ulubionego filmu, a czasem... jakaś perełka. To właśnie te perełki, ukryte przed światem, będą prezentowane przez tydzień trwania wystawy. Każdego dnia, widzowie „wejda” do mieszkania ciekawego

wrocławianina i zobaczą, co i jak mieszkańcy Wrocławia eksponują w swoich prywatnych przestrzeniach. Na wystawie będzie można poznać nie tylko ciekawych twórców i ich prace, ale także właścicieli dzieł sztuki oraz historie o tym, jak to się stało, że zostali posiadaczami konkretnego dzieła. W programie wystawy znajdą się online odwiedziny, online wywiady i online prezentacje.

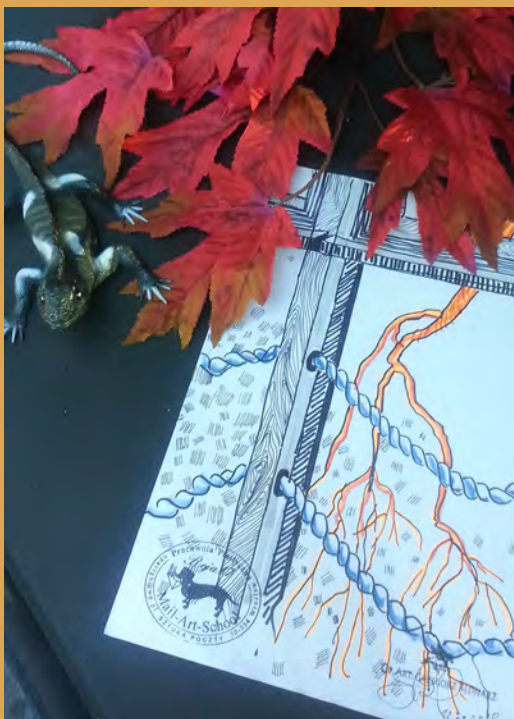
Organizator: ODA Firlej

 www.firlej.wroc.pl

 Udział bezpłatny

Sometimes, the walls of houses are home to tapestries, family photos or a favourite film poster... sometimes, however, there are actual gems. These gems, hidden from the world, will be presented during the exhibition week. Every day, the viewers will walk into the apartment of an interesting Wrocław citizen and see what the residents of Wrocław exhibit in their private spaces and how they do it. The exhibition will be an opportunity to get to know not only interesting artists and their works, but also owners of art pieces and stories about how they came into possession of particular works. The exhibition programme includes online visits, online interviews and online presentations.

Organiser: ODA Firlej / Free participation

9.12 | 10:30-13:00

„Namaluj Psie Pole” – wernisaż
Paint Psie Pole – an exhibition opening

[online via Facebook \(Mikrogranty\)](#)

Mieszkanca Psiego Pola i Zawidawia, Elżbieta Niciak, jesienią pobudziła seniorów z osiedla do kreatywnego spędzania czasu w sieci. Uczestnicy wzięli udział w cyklu warsztatów malarskich i rysunkowych, a podczas kreatywnej burzy mózgów omówili wygląd i potencjalne imię krasnala, który kiedyś mógłby zamieszkać na ryneczku Psiego Pola. Grudniowa sobota będzie znakomitą porą, by podsumować dotychczasowe dokonania grupy warsztatowiczów. Podczas wirtualnego wernisażu będzie można zobaczyć obrazy, stworzone na zajęciach na podstawie zdjęć osiedla. Wspólne dokonania utrwalone zostały również na filmie, którego premiera będzie towarzyszyła wystawie. Projekt realizowany jest we współpracy z Mikrograntami.

Organizatorzy: Strefa Kultury Wrocław, Elżbieta Niciak

 www.strefakultury.pl/mikrogranty

 [namalujpsiepole](https://www.facebook.com/namalujpsiepole)

 Udział bezpłatny

Elżbieta Niciak, resident of Psie Pole and Zawidawie, urged senior citizens in the neighbourhood to spend their autumn in a creative manner on the internet. The participants took part in a series of painting and drawing workshops, and during creative brainstorming sessions, they talked about the appearance and potential name of a dwarf that could one day live on the market square of Psie Pole. One Saturday on December will be an excellent time to sum up the work of the workshop group. During the virtual exhibition opening, you will have an opportunity to see the paintings based on photos of the neighbourhood, created during workshops. The results of the works were also recorded on a film, the release of which will accompany the exhibition. The project is carried out in cooperation with the Microgrants programme.

Organisers: Culture Zone Wrocław, Elżbieta Niciak / Free participation

11.12 | 17:00
9.01.2021 | 12:00

„Czas nasz | unsere zeit | our time”
– oprowadzanie po wystawie

Czas nasz | unsere zeit | our time
– a guided tour

[online via Facebook \(PawilonCzterechKopul\)](#)

Prosto z dziedzińca Pawilonu Czterech Kopuł popłynie opowieść o słynnej instalacji „Młyn piaskowy” Günthera Ueckera – jednego z najwybitniejszych współczesnych artystów niemieckich. Jakie skojarzenia wywołuje monotonnie kręcący się mechanizm, raz za razem tworzący i niszczący bruzdy w piasku? Spotkanie będzie okazją do nakreślenia wątków interpretacyjnych i zaproszeniem do wspólnej kontemplacji. Styczeniowe oprowadzanie odbędzie się w języku angielskim.

Dodatkowy język: angielski

Organizator: Muzeum Narodowe we Wrocławiu

 www.mnwr.pl

 Udział bezpłatny

Straight from the yard of the Four Domes Pavilion, you will experience the story of the famous *Sandmühle* installation by Günther Uecker – one of the most outstanding contemporary German artists. What kind of associations are evoked by a monotonously rotating mechanism, which forms and destroys furrows in the sand over and over again? The meeting will be an opportunity to outline various interpretations and an invitation to joint contemplation. The guided tour in January will be available in English.

Additional language: English

/ Organiser: The National Museum in Wrocław
/ Free participation

9.12-10.01.2021

„Zadanie domowe. E-mail-art-school” – wystawa

Homework. E-mail-art-school
– an exhibition

[online via www.mdkśrodmiescie.wroc.pl](http://www.mdkśrodmiescie.wroc.pl)

Wystawa „Zadanie domowe. E-mail-art-school” prezentuje efekty zdalnej edukacji artystycznej uczestników Pracowni Plastycznej Reja 17. Grzegorz Bednarz zainspirował do wykonania zadania domowego Izabelę Kozłowską, Magdalenę Stachowiak, Gabrielę Mirę Kuydowicz i Piotra Gałązkę. Okres ograniczeń związanych z pandemią nie pozbawił autorów wystawy wyobraźni i werwy twórczej, a zacisze domowe sprzyjało skupieniu. Ich prace możecie oglądać w Internetowej Galerii Twórczości Plastycznej Młodych.

Organizator: MDK Śródmieście

 www.mdkśrodmiescie.wroc.pl

 Udział bezpłatny

The Homework. E-mail-art-school exhibition showcases the results of remote artistic education of the students of the Reja 17 Art Studio. Grzegorz Bednarz has inspired Izabela Kozłowska, Magdalena Stachowiak, Gabriela Mira Kuydowicz and Piotr Gałązka to do their homework. The period of pandemic restrictions did not deprive the authors of the exhibition of their imagination and creative power, and staying at home was conducive to focus on work. You can see their works in the Online Youth Artistic Creation Gallery.

Organiser: Śródmieście Youth Cultural Centre / Free participation

12.12 | 16:00

„Rozplątywanie. Nowa koncepcja tkaniny w sztuce artystek Bloku Wschodniego” – wykład

Untangling. A new concept of fabric in Eastern Bloc artists' art – a lecture

[online via Facebook \(PawilonCzterechKopul\)](#)

Twórczość z wykorzystaniem tkanin czy włókien bywała w przeszłości kojarzona z tradycyjnie pojmowanymi robotkami ręcznymi kobiet lub w najlepszym wypadku rozpatrywana w kategoriach sztuki użytkowej. Artystki ze wschodniej i środkowej Europy takie jak: Magdalena Abakanowicz, Christa Jeitner, Jagoda Buic, Ana Lupaş czy Adriana Šimotová na długo przed przewrotem w 1989 r. przeciwstawiały się tak narzucanemu znaczeniu, łącząc w pracach rzeźbiarską plastyczność i „codziennosc” materiałów z agresją, bólem i niepokojem. Rewolucja polegała nie tylko na nadaniu tkaninom rzeźbiarskiej autonomii, ale także na poszerzeniu sposobów odbierania sztuki przez doświadczenia haptyczne. Wykład będzie okazją do spojrzenia na początki tego, co dziś określa się mianem Textile & Fiber Art – wyjątkowość i przełomową oryginalność tej twórczości. Wykład online w języku angielskim odbędzie się w ramach wydarzeń towarzyszących wystawie „Czas nasz – Unsere Zeit – Our Time”. Prowadzenie: Susanne Altmann.

Dodatkowy język: angielski

Organizator: Muzeum Narodowe we Wrocławiu

www.mnwr.pl

Udział bezpłatny

In the past, works of art using fabrics or fibres have been associated with women's handicrafts or at best viewed from the point of view of applied arts in their traditional sense. Artists from Eastern and Central Europe – Magdalena Abakanowicz, Christa Jeitner, Jagoda Buic, Ana Lupaş and Adriana Šimotová opposed this imposed meaning long before the 1989 upheaval, combining sculptural plasticity and the common nature of materials with aggression, pain and anxiety. The revolution resulted in not only the sculptural autonomy given to fabrics, but also broadening the ways in which art was perceived thanks to haptic experiences. The lecture will be an opportunity to look at the beginnings of what is today known as Textile & Fiber Art – the uniqueness and breakthrough originality of this work. The online lecture in English will be held as part of the events accompanying the *Czas nasz – Unsere Zeit – Our Time* exhibition. Host: Susanne Altmann.

Additional language: English

/ Organiser: The National Museum in Wrocław / Free participation

13.12 | 13:00

Kurs historii sztuki: „Sztuka romańska” – wykład

Art history course:
Romanesque Art – a lecture

online via Zoom

Sztuka romańska, czyli właściwie jaka? Wykład będzie okazją do zastanowienia się nad tym, ile tak naprawdę sztuka określana mianem „rzymskiej” ma wspólnego ze starożytnym Rzymem, jakie inne kultury miały na nią wpływ i w których elementach się on objawia. Będzie to także opowieść zarówno o najbardziej znanych, jak i tych zapomnianych zabytkach architektury, rzeźby, malarstwa i rzemiosła artystycznego powstałych w Europie pomiędzy XI a XIII w. Wykład: Sylwia Błachowicz.

Organizator: Muzeum Narodowe we Wrocławiu

www.mnwr.pl

Udział bezpłatny
Zapisy: edukacja@mnwr.pl

Romanesque art – what does it actually mean? The lecture will be an opportunity to reflect on how much the art commonly referred to as Romanesque has in common with Ancient Rome, what other cultures have influenced its shape and what are its manifestations. It will also be a story about both the most famous and forgotten monuments of architecture, sculpture, painting and artistic craftsmanship created in Europe between the 11th and 13th centuries. Lecture: Sylwia Błachowicz.

Organiser: The National Museum in Wrocław / Free participation / Registration: edukacja@mnwr.pl

13.12 | 11:00

Kurs historii sztuki. Klasycy nowoczesności: „Lucian Freud i Francis Bacon. Intymne okrucieństwa” – wykład

Art history course. Modernist classics: *Lucian Freud and Francis Bacon. Intimate cruelties* – a lecture

online via Facebook ([PawilonCzterechKopul](https://www.facebook.com/PawilonCzterechKopul/))

Lucian Freud (1922–2011) i Francis Bacon (1909–1992) to najważniejsi malarze tzw. Szkoły Londyńskiej, odnowiciele języka sztuki figuratywnej i przeciwnicy „dyktatury awangard”. Prace Bacona (Anglika urodzonego w Dublinie) i Freuda (wnuka twórcy psychoanalizy) – pełne okrucieństwa, przemocy, lęku i rozpacz – są brutalną wiwisekcją, przenikliwym spojrzeniem na kondycję ludzką. Wykład wygłosi Iwona Gołaj.

Organizator: Muzeum Narodowe we Wrocławiu

www.mnwr.pl

Udział bezpłatny

Lucian Freud (1922–2011) and Francis Bacon (1909–1992) are believed to be some of the most prominent painters of the so-called London School, who brought about the renaissance of the language of figurative art, staunch opponents of the “dictatorship of the avant-garde.” The works of Bacon (Englishman born in Dublin) and Freud (grandson of the father of psychoanalysis) – filled with cruelty, violence, fear and despair – are a visceral vivisection, an incisive look at the human condition. The lecture will be presented by Iwona Gołaj.

Organiser: The National Museum in Wrocław / Free participation

17.12 | 19:00

„Imperatyw” – wirtualny spacer po wystawie

The Imperative – a virtual tour of the exhibition

online via www.galeriamiejska.pl

Galeria Miejska oraz Ośrodek Kultury i Sztuki we Wrocławiu zapraszają na wirtualny spacer po wystawie „Imperatyw”. Widzowie będą mogli wygodnie z własnego domu zwiedzić realną ekspozycję we wnętrzach Galerii Miejskiej i przyjrzeć się dziełom sześciu twórców: Andrzeja P. Batora, Łukasza Cekas Bergera, Łukasza Gierlaka, Stacha Szumskiego, Wacława Szpakowskiego oraz Igora Wójcika. Na prezentację składają się rysunek, szkło, realizacje fotomedialne, tkanina, obiekty i instalacje.

Organizatorzy: Galeria Miejska we Wrocławiu, OKiS we Wrocławiu

www.galeriamiejska.pl

Udział bezpłatny

The City Gallery and OKiS in Wrocław would like to invite everybody to a virtual tour of the *Imperative* exhibition. The viewers will be able to visit the real exhibition in the interiors of the City Gallery from the comfort of their homes and take a closer look at the works by six artists: Andrzej P. Bator, Łukasz Cekas Berger, Łukasz Gierlak, Stach Szumski, Wacław Szpakowski and Igor Wójcik. The exhibition comprises drawing, glass works, photomedia installations, fabric, objects and installations.

Organisers: The City Gallery in Wrocław, OKiS we Wrocławiu / Free participation

23.01.2021 | 16:00

„Günther Uecker – rozwój procesu twórczego” – wykład

Günther Uecker – the development of the creative process – a lecture

[online via Facebook \(PawilonCzterechKopul\)](#)

Wykład odbywający się w ramach wydarzeń towarzyszących wystawie „Czas nasz – Unsere Zeit – Our Time”. Przedmiotem prezentacji będzie analiza twórczości Günthera Ueckera w świetle prac badawczych związanych ze stworzeniem cyfrowego katalogu dzieł niemieckiego artysty. Zostaną ukazane również kulisy jego powstawania i wyzwania stojące przed naukowcami opracowującymi projekt. Prowadzenie: dr Konstanze Rudert.

Dodatkowy język: niemiecki

Organizator: Muzeum Narodowe we Wrocławiu

 www.mnwr.pl

 Udział bezpłatny

The lecture will be held as part of the events accompanying the *Czas nasz – Unsere Zeit – Our Time* exhibition. The presentation will focus on the analysis of Günther Uecker's work in the light of studies connected to the creation of a digital catalogue of the German artist's works. It will also take the listeners behind the scenes of its development and showcase some of the challenges faced by the scientists developing the project. Host: Dr. Konstanze Rudert.

Additional language: German

/ Organiser: The National Museum in Wrocław
/ Free participation

18.12 | 17:00

Oprowadzanie po wystawie kolekcji sztuki polskiej II poł. XX i XXI w.

Guided tour of the exhibition of the collection of Polish art of the second half of the 20th century and the 21st century

[online via Facebook \(PawilonCzterechKopul\)](#)

Różnorodność i wielowątkowość – te najważniejsze problemy artystyczne w sztuce polskiej ostatnich dziesięcioleci będą tematem oprowadzania online po wystawie stałej Pawilonu Czterech Kopuł. Będzie to wirtualna wędrówka przez przestrzeń muzeum, w którym zgromadzono imponującą kolekcję dzieł sztuki polskiej drugiej połowy XX wieku i początku XXI wieku. Prowadzenie: Justyna Oleksy.

Organizator: Muzeum Narodowe we Wrocławiu

 www.mnwr.pl

 Udział bezpłatny

Diversity and a multifaceted nature – these key artistic problems in Polish art in recent decades will be the subject of an online tour of the permanent exhibition of the Four Domes Pavilion – a virtual walk through the museum's spaces, which is home to an impressive collection of works of Polish art from the second half of the 20th century and early 21st century. Host: Justyna Oleksy.

Organiser: The National Museum in Wrocław
/ Free participation

17.01.2021 | 11:00

Kurs historii sztuki. Klasycy nowoczesności: „Bio art” – wykład

Art history course. Modernist classics: *Bio art* – a lecture

[online via Facebook \(PawilonCzterechKopul\)](#)

Co powstaje, gdy sztuka wchodzi w relację z biologią i biotechnologią? Jak eksperymenty medyczne wpływają na kształtowanie sztuki współczesnej? Bio art – dzieła niezwykle, kontrowersyjne, nietypowe. Wykład będzie okazją do zaprezentowania najważniejszych prac i artystów sztuki „mokrych mediów”. Prowadzenie: Agata Iżykowska-Uszczyk.

Organizator: Muzeum Narodowe we Wrocławiu

 www.mnwr.pl

 Udział bezpłatny

What comes out of a relationship of art, biology and biotechnology? How do medical experiments influence the formation of contemporary art? Bio art offers some of the most extraordinary, controversial, unusual works. The lecture will be an opportunity to present the most important works and artists dealing with the “wet media”. Host: Agata Iżykowska-Uszczyk.

Organiser: The National Museum in Wrocław
/ Free participation

31.01.2021 | 11:00

Kurs historii sztuki. Klasycy nowoczesności: „Body art. Ciało, artysta, sztuka” – wykład

Art history course. Modernist classics: *Body art. Body, artist, art* – a lecture

[online via Facebook \(PawilonCzterechKopul\)](#)

Body art to kierunek w sztuce, w którym materialem i środkiem ekspresji jest ciało artysty. Tworzący w tym nurcie badają relacje między własną fizycznością a psychiką, traktując działania artystyczne jako swoiste źródło samopoznania. Najbardziej znani przedstawiciele nurtu body art to: Marina Abramović, Bruce Neuman, Vito Acconci, Chris Burden, Hermann Nitsch, a wśród artystów polskich – Jerzy Bereś. Prowadzenie: Iwona Bigos.

Organizator: Muzeum Narodowe we Wrocławiu

 www.mnwr.pl

 Udział bezpłatny

Body art is a genre of art, where the artist's body serves as the material and means of expression. Creators working in this genre explore the relations between their own carnal self and their psyche, using artistic activities as a specific source of cognition of self. The best known representatives of the body art movement are Marina Abramović, Bruce Neuman, Vito Acconci, Chris Burden, Hermann Nitsch, while in Poland this movement is represented by Jerzy Bereś. Host: Iwona Bigos.

Organiser: The National Museum in Wrocław
/ Free participation

music

muzyka

12.09–31.12

„Polskie rymowanki albo ceremonie” – album audiowizualny online

Polish ditties or ceremonies
– an online audiovisual album

online via www.polskierymowanki.teatrlalek.wroclaw.pl

Ponadgatunkowy eksperyment artystyczny na styku muzyki, współczesnej dramaturgii i sztuk wizualnych – album audiowizualny złożony z dziesięciu animowanych teledysków. Kolejne klipy układają się w opowieść o młodym chłopaku, który postanawia skonfrontować się z przeszłością swojej rodziny i własną tożsamością. Rozmowy z bliskimi odsłaniają przed nim kolejne rozdziały rodzinnej historii – trudnej i pełnej tragicznych wydarzeń.

Organizator: Wrocławski Teatr Lalek

 www.teatrlalek.wroclaw.pl

 Dostęp bezpłatny

An artistic experiment beyond the boundaries of music genres, at the intersection of music, contemporary drama and visual arts – an audio-visual album made up of ten animated music videos. The subsequent clips form a story about a young boy who decides to confront the past of his family and his own identity. Conversations with his loved ones reveal his family history, which is difficult and filled with tragic events, one chapter at a time.

Organiser: Wrocław Puppet Theater
/ Free access

5.12 | 17:00

„Moc choinek na Trójkącie” – kolędowanie online

Tons of Christmas trees in the Triangle – an online carol singing

online via Zoom

W tym roku pieśni pełne dobrych życzeń wydają się być potrzebne bardziej niż kiedykolwiek. Spotkanie przybliży dawne zwyczaje kolędnicze oraz kilka tradycyjnych, mało dziś znanych, kolęd z różnych regionów Polski. Z uwagi na obowiązujące ograniczenia wydarzenie odbędzie się zdalnie, przyświecać mu będą życzenia, by jak najszybciej wróciły czasy wspólnego kolędowania twarzą w twarz. Prowadzenie: Marta Derejczyk.

Organizator: Muzeum Narodowe we Wrocławiu

 www.mnwr.pl

 Udział bezpłatny
Zapisy: edukacja@muzeumetnograficzne.pl

This year, songs full of good wishes seem to be needed more than ever before. The meeting will be devoted to old customs associated with carolling and some traditional, mostly-forgotten carols from different regions of Poland. Due to the current restrictions, the event will be held online – and we will wish each other for the times of face-to-face carol singing to return as soon as possible. Hosts: Marta Derejczyk.

Organiser: The National Museum in Wrocław
/ Free participation / Registration:
edukacja@muzeumetnograficzne.pl

15.12 | 18:00

Dogrywki: DUIT – spotkanie z muzykiem

Shuffle: DUIT – a meeting with musician

online via Facebook ([barbarakultura](https://www.facebook.com/barbarakultura))

Na winylu, z kaset magnetofonowych, płyt CD i w wersjach zdigitalizowanych – tak podczas Dogrywek słuchać będzie można utworów wybranych przez zaproszonych muzyków. Oprócz numerów, którymi chcą się podzielić, często przynioszą coś jeszcze: książki, komiksy, stare okładki płyt czy niepublikowane dotąd utwory i teledyski. Formuła spotkania jest otwarta, więc pytać można o wszystko i w każdej chwili. Gościem Maćka Przystalskiego będzie polski producent muzyczny, twórca muzyki elektronicznej i r'n'b – DUIT, a właściwie Piotr Krygier.

Organizator: Strefa Kultury Wrocław

 www.strefakultury.pl/Barbara

 Udział bezpłatny

From vinyl, cassettes, CDs and digital versions – there are many ways to listen to songs selected by the invited musicians during the "Shuffle" series. Apart from the bangers they want to share, they often bring something more – books, comic books, old album covers or unpublished songs

and videos. The formula of the meeting is open, so you can ask questions about everything and at any time. Maciek Przystalski will be joined by Polish music producer, author of electronic and r'n'b music – Piotr Krygier, also known as DUIT.

Organiser: Culture Zone Wrocław
/ Free participation

17.12 | 19:00

Swing Sessions: „Winter time” – koncert świąteczny

Swing Sessions: Winter Time
– a Christmassy concert

online via YouTube
([Centrum Kultury AGORA / Wrocław](https://www.youtube.com/channel/UC9wG8vG8vG8vG8vG8vG8vG8))

Swing Sessions to projekt przygotowany przez wrocławskiego gitarzystę – Marcina Jacaka, któremu towarzyszy zespół w składzie: Taras Bakovskyi (saksofon), Bartłomiej Chojnacki (kontrabas) oraz Dawid Opaliński (perkusja). Podczas kameralnego koncertu usłyszycie specjalnie przygotowany repertuar świątecznych oraz noworocznych standardów muzycznych w ich własnej jazzowej interpretacji. Świąteczny jazz jest inny niż ten „standardowy” – bardziej melodyjny, nastrojowy i trochę przyciszony. Nawet ci, którzy z tym gatunkiem muzyki nie są zaprzyjaźnieni, mogą się przekonać i spędzić ten zimowy wieczór, wsłuchując się w „Winter time”.

Organizator: Centrum Kultury Agora

 www.ckagora.pl

 Udział bezpłatny

Swing Sessions is a project prepared by guitarist from Wrocław – Marcin Jacak accompanied by: Taras Bakovskyi (saxophone), Bartłomiej Chojnacki (double bass) and Dawid Opaliński (drums). During an intimate concert you will hear a specially prepared repertoire of Christmassy and New Year's music standards in their own jazz interpretation. Christmassy jazz is different than the "standard" – more melodic, atmospheric and a little subdued.

Organiser: Centrum Kultury Agora
/ Free participation

31.12 | 12:00**Wielokulturowy Sylwester**
Multicultural New Year's Eve[online via Facebook \(cbkfama\)](#)

Czy wiesz, że nasi wschodni sąsiedzi – prawosławni i grekokatolicy – obchodzą to święto dwa tygodnie później jako Małankę? Niech początek nowego roku będzie świętowany ze wschodnim przytupem, przy dźwiękach muzyki etnicznej i z ludową radością. W ramach wielokulturowego programu odbędzie się: koncert Danny Vynnytskiej wraz ze Śpiewaczą Bandą z Wrocławia, występ Kabaretu Lwowskiego oraz wiele innych atrakcji, które zostaną zaprezentowane premierowo online.

Organizator: Miejska Biblioteka Publiczna, Filia nr 11 – CBK Fama, Kalejdoskop Kultur

www.fama.wroc.pl

 Udział bezpłatny

Did you know that our eastern neighbours – Orthodox Christians and Greek Catholics – celebrate this holiday two weeks later as Malanka? Let the beginning of the new year be celebrated like they do in the East, to the sounds of ethnic music and with folk joy. The multicultural programme will feature a concert by Danna Vynnytska accompanied by Śpiewacza Banda z Wrocławia, a performance of the Lviv Cabaret and many other attractions, which will be shown online.

Organisers: Municipal Public Library, Kalejdoskop Kultur / Free participation

16.01.2021 | 16.00

konkurs / a contest

17.01.2021 | 17:00

koncert finałowy / final concert

Inspiracje-Interpretacje: Czesław Niemen – konkurs i koncert

Inspirations-Interpretations Festival: Czesław Niemen – a competition and concert

[online via Facebook \(ODTSwiatowid\)](#)

Dla młodych wykonawców piosenka z mistrzowskiego kanonu zawsze pozostaje znakomitą szkołą warsztatu. Tegoroczni uczestnicy konkursu na interpretację piosenek z repertuaru Czesława Niemena (16.01) zaprezentują na śpiewane przez niego utwory własne pomysły wykonawcze, a spośród nich trójkę finalistów wyłoni jury w składzie: Mariusz Kiljan, Teresa Drozda i Janusz Radek. Konkurs zostanie poprzedzony prologiem, podczas którego w oparach humoru i lekkiej melancholii o swoich relacjach z Czesławem Niemenem opowiedzą jego przyjaciele z branży muzycznej. Dzień później, podczas koncertu finałowego (17.01), usłyszeć będzie można laureatów konkursu oraz gościnnie swój recital da Janusz Radek. Będzie to kameralna wersja „Opowieści Niemenem” – koncertu muzyka złożonego z utworów śpiewanych kiedyś przez Czesława Niemena i w większości przez Niemena napisanych.

Organizator: ODT Światowid

www.swiatowid.net.pl
www.inspiracjeinterpretacje.pl

 Udział bezpłatny

For young performers, a song from the master's canon always remains the best way to hone their skills. This year's participants of Czesław Niemen's repertoire interpretation contest, taking place on 16th of January, will present their own renditions and performances of his pieces, with the jury – Mariusz Kiljan, Teresa Drozda and Janusz Radek – selecting the best three performers. The competition will be preceded by a prologue, during which Niemen's friends from the music industry will talk about their relationship with the musician in a humorous and slightly melancholic atmosphere. A day later, the final concert will feature the three winners, as well as a guest recital by Janusz Radek. It will be an intimate version of *Opowieści Niemenem* – the singer's concert made up of songs once sung by Czesław Niemen and mostly written by the master.

Organiser: ODT Światowid / Free participation

REKLAMA

33

entropia na linii online & offline 8—29.01.2021

aktualizacje entropia.art.pl | [facebook/galeria.entropia](https://facebook.com/galeria.entropia)

Wrocław miasto spotkań

A@M

impart

KONCERT PRAPREMIEROWY

IGOR HERBUT

/CHRUST

5.03.2021

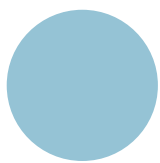
GODZ. 19:00

IMPART, UL. MAZOWIECKA 17

BILETY: STREFAKULTURY.PL | EVENTIM.PL

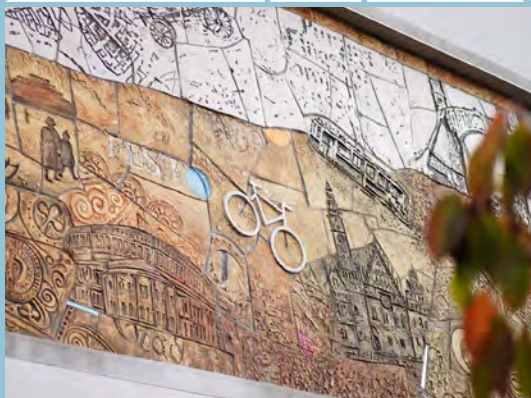

Strefa
Kultury
Wrocław

film

film

1.12 | 12:00

„Sztuka przeciw!” – premiera filmu Art against! – a film screening

online via Facebook (CentrumKulturyAgora)

Film zrealizowany przez Mirę Boczniewicz to zapis wielomiesięcznej pracy artystów – Joanny Tepper i Łukasza Karkoszki – nad mozaiką wkomponowaną w elewację budynku CK Agora. Ten wieloelementowy, ceramiczny obraz ukazuje przenikające się światy dawnego Breslau i współczesnego Wrocławia. Dzięki dawnym rycinom, starym fotografiom i ocalałym artefaktom udało się stworzyć obraz, w którym przenikają i nachodzą na siebie kolejne warstwy niczym zamalowywane, zasypywane pozostałości po innych, wcześniejszych pokoleniach. Twórczyni filmu – Mira Boczniewicz – zajmuje się grafiką, rzeźbą, instalacją, fotografią i wideo, performansem oraz interwencjami w przestrzeni publicznej. Film dostępny będzie na kanale CK Agora w serwisie YouTube.

Organizator: Centrum Kultury Agora

www.czagora.pl

Udział bezpłatny

The film made by Mira Boczniewicz is a record of many months of work by artists – Joanna Tepper and Łukasz Karkoszka – on the mosaic integrated into the facade of the Agora Culture Centre building. This multi-element, ceramic painting shows the interpenetrating worlds of former Breslau and contemporary Wrocław. Thanks to old engravings, old photographs and surviving artifacts, they managed to create a picture in which successive layers permeate and overlap, like the remains of other, earlier generations painted over and buried in there. Mira Boczniewicz deals with graphics, sculpture, installation, photography and video, performance and interventions in public space. She was a participant of over 200 exhibitions in leading art institutions in the country and abroad, a laureate of significant awards and distinctions.

Organiser: Centrum Kultury Agora
/ Free participation

7-28.12 | 19:00

każdy poniedziałek / each Monday

DKF „Centrum” – Dyskusyjny Klub Filmowy ”Centrum” Film Discussion Club

online via Facebook
(DCF.DolnoslaskieCentrumFilmowe)

Grudniowa aura nie zachęca do wychodzenia na zewnątrz, a do tego – kiedy wszystko zamknięte – niespecjalnie jest gdzie. Oprócz długich zimowych spacerów pozostaje koc i wielkie kino. W DKF-ie „Centrum”, które w grudniu będzie kontynuowane w formie online, w każdy poniedziałek proponowany jest film, którego zimowa aura pozwoli oderwać się od codzienności i zabierze was w dalekie podróże. Niekiedy zmrozi was strachem jak słynne „Lśnienie” Stanleya Kubricka albo pozwoli zmierzyć się z siłami natury i wyobrażeniami o was samych jak w „Turyście”. Innym razem przyniesie odrobinę nadziei jak w świątecznym klasyku Franka Capry „To wspaniałe życie” albo uśmiech (nieco makabryczny) w kultowych „Czterech pokojach”.

PROGRAM:

7.12 – „Lśnienie”, reż. Stanley Kubrick (1980)

14.12 – „Turysta”, reż. Ruben Östlund (2014)

21.12 – „To wspaniałe życie”, reż. Frank Capra (1946)

28.12 – „Cztery pokoje”, reż. Quentin Tarantino, Robert Rodriguez, Alexandre Rockwell, Allison Anders (1995)

Organizator: Dolnośląskie Centrum Filmowe

www.dcf.wroclaw.pl

Udział bezpłatny

Every Monday, the “Centrum” Film Discussion Club, which moved to the World Wide Web for the time being, will propose a winter film, which will let you forget about the everyday hustle and bustle and go to a journey somewhere far beyond. Sometimes it will send shivers down your spine, like Stanley Kubrick's famous *The Shining*, or let you face the forces of nature and our imagination about ourselves, like *The Tourist*. Then, it will bring you some hope, like Frank Capra's Christmas classic *It's a Wonderful Life*, and a gruesome laugh thanks to *Four Rooms*.

PROGRAMME:

7.12 – *The Shining*, dir. Stanley Kubrick (1980)

14.12 – *The Tourist*, dir. Ruben Östlund (2014)

21.12 – *It's a Wonderful Life*, dir. Frank Capra (1946)

28.12 – *Four Rooms*, dir. Quentin Tarantino, Robert Rodriguez, Alexandre Rockwell, Allison Anders (1995)

Organiser: Lower Silesian Film Centre
/ Free participation

8.12 | 18:00

Kinematograf Wrocławski: „Najlepszy przyjaciel Wrocławia. Rozmowa z Januszem Zaorskim” – premiera 3. odcinka

Wrocław Cinematograph:
*Wrocław's best friend. Interview
with Janusz Zaorski* – premiere
of episode 3

online via Facebook (barbarakultura)

Wyjątkowe spotkanie (online) z Januszem Zaorskim – reżyserem, producentem i scenarzystą filmowym. Jego dzieła niejednokrotnie były nagradzane na krajowych i zagranicznych festiwalach, m.in. otrzymał Srebrnego Niedźwiedzia w Berlinie za film „Matka Królów” (1982). Jest autorem gorzkich tragikomedii: „Awans” (1974) czy „Szczęśliwego Nowego Jorku” (1997), a także seriali telewizyjnych, m.in. „Punktu widzenia” (1980). Reżyser pochodzi z Warszawy i w stolicy kraju mieszka do dziś, ale to właśnie we wrocławskiej Wytwórni Filmów Fabularnych stawił pierwsze kroki i ten okres wspomina jako fundujący jego reżyserską osobowość i temperament. W rozmowie z Lechem Molińskim Zaorski będzie wspominał kinowe doświadczenia, przyjaciół sztuki filmowej, wrocławskie plenery i współpracę z WFF.

Organizator: Strefa Kultury Wrocław

www.strefakultury.pl/Barbara

Udział bezpłatny

A unique online meeting with Janusz Zaorski – director, producer and screenwriter, whose works brought him multiple accolades at Polish and international festivals – among others, he won the Silver Bear in Berlin for *The Mother of Kings*. The artist is known for his bitter tragicomedies, such as *Promotion* and *A Happy New York*, as well as TV series, including *Punkt widzenia*. The director was born in Warsaw and he lives there to this day; however, it was at the Wrocław Feature Film Studio that he took his first steps and remembers this period as the time that laid foundation for his personality and temperament as a film director. In an interview with Lech Moliński, Zaorski will recall his cinematic experiences, friends of film, Wrocław open-air sets and his cooperation with the Feature Film Studio.

Organiser: Culture Zone Wrocław
/ Free participation

theatre
+ performance

teatr
+ performance

15.04–31.01.2021

Wrocławski Teatr Lalek online

Wrocław Puppet Theatre online

online via www.teatrlalek.wroclaw.pl

Na stronie internetowej Wrocławskiego Teatru Lalek od kwietniowego lockdownu znajdują się pomysły na twórcze spędzanie czasu z dziećmi. „Teatr na wynos” to materiały, które przez ostatnich kilka lat były publikowane w programach teatralnych kolejnych premier. Inspiracją dla ich powstania były zawsze spektakle, ale ich znajomość nie jest konieczna. „Zrób sobie teatr” to zapraszanie do zabawy w teatr... we własnych domach, natomiast „Słuchaj online” jest cyklem teatralnych słuchowisk nagranych podczas prezentowanych na Scenie Kameralnej Wrocławskiego Teatru Lalek w 2014 roku czytań performatywnych.

Organizator: Wrocławski Teatr Lalek

www.teatrlalek.wroclaw.pl

Udział bezpłatny

The website of Wrocław Puppet Theatre has been featuring ideas for creative ways to spend time with children since April's lockdown. "Take Away Theatre" presents materials, which were published over the course of the last few years in the programmes of subsequent premieres. They were always inspired by performances, but nobody needs to know them. "Make Your Theatre" is an invitation to play theatre at home, while "Listen Online" is a series of theatre audio plays recorded during the dramatic readings presented on the Chamber Stage of Wrocław Puppet Theatre in 2014.

Organiser: Wrocław Puppet Theater
/ Free participation

17.10–31.12

„Andersen o teatrze” – spektakl online

Andersen about theatre
– an online play

online via www.teatrlalek.wroclaw.pl

Spektakl oparty na siedmiu baśniach Hansa Christiana Andersena: „Stokrotce”, „Choince”, „Dziewczynce z zapałkami”, „Nowych szatach cesarza”,

„Pasterce i kominiarczyku”, „Starej latarni” oraz „Dzielnym cynowym żołnierzu”. Klamrą opowieści jest baśń o pasterce i kominiarczyku, dwóch porcelanowych figurkach, które zakochują się w sobie. W spektaklu spotka się więc kilka światów: świat Andersena ze współczesnym, mikroświatem porcelanowych figurek z wielkim światem zewnętrznym i sferą przeżyć każdej z postaci.

Organizator: Wrocławski Teatr Lalek

www.teatrlalek.wroclaw.pl

Udział bezpłatny

A performance based on seven tales by Hans Christian Andersen: *Daisy, The Fir-Tree, Emperor's New Clothes, The Shepherdess and the Chimney Sweep, The Old Street Lamp and The Steadfast Tin Soldier*. The story presents the tale of a shepherdess and a chimney sweep, two porcelain figures who fall in love with each other. The play offers a clash of several worlds – the world of Andersen and the contemporary times, the microcosm of porcelain figurines with the enormous outside world, as well as the world of feelings of each character.

Organiser: Wrocław Puppet Theater
/ Free participation

6.12 | 12:00, 15:00

„Gwiazdeczka” – spektakl online dla dzieci w wieku 3+

Little Star – an online play
for children aged 3+

online via Facebook ([StrefaKulturyWroclaw](https://www.facebook.com/StrefaKulturyWroclaw/))

Święta Bożego Narodzenia to czas szczególnie i pełen symboli. W tradycji świętowania jest wiele elementów, które poznajemy dzięki rodzinie i najbliższym. Kim jest chłopiec leżący w stajence na sianku? Czemu na spotkanie z nim wyruszają trzej królowie? Jaką rolę pełni gwiazda betlejemska? Czemu wyczekujemy jej pojawienia się na wigilijnym niebie? Spektakl „Gwiazdeczka” to kolorowa i pełna piosenek historia małej gwiazdki, która niespodziewanie otrzymuje ważne zadanie do wykonania. Próbują przeszkodzić jej nieczyste siły, ale dzięki sprytowi trzech króli, radzie gwiazdy polarnej i odwadze małej gwiazdeczki wszystko kończy się szczęśliwie. To także spektakl o byciu odpowiedzialnym za mniejszych i słabszych od siebie oraz za środowisko, w którym przyszło nam żyć.

Organizatorzy: Strefa Kultury Wrocław,
Stowarzyszenie Kultura Oświata Teatr

www.strefakultury.pl/Impart

Udział bezpłatny

Christmas is a special time full of symbols, and the various elements of the celebration traditions, which we discover thanks to the family and our loved ones. Who is the boy lying in the barn on a pile of hay? Why are the three wise men going to meet him? What is the role of the star? Why are we waiting for it to appear in the Christmas sky? *The Little Star* is a colourful story of a little star who unexpectedly receives an important task to perform, filled with songs. Dark forces try to prevent it, but thanks to the cunning of the three wise men, the advice of the polar star and the courage of the little star, everything ends well. It is also a play about being responsible for the smaller and weaker ones and for the environment we live in.

Organisers: Culture Zone Wrocław,
Stowarzyszenie Kultura Oświata Teatr
/ Free participation

18.12 | 18:00–20:00

„Czarownice” – pokaz fragmentu pracy nad spektaklem

Witches – a display of fragment
of working on the performance

online via Facebook ([ukladformalny](https://www.facebook.com/ukladformalny/))

Pokaz online pracy nad spektaklem w reżyserii Karoliny Kowalczyk będzie pretekstem do debaty i wymiany myśli z publicznością. Pomysł na spektakl zrodził się z troski o język, jakim mówi się dziś o kobiecości. Z poczucia, że jest wciąż niewygodny, dziwaczny i groźny – jak czarownice! Trzy bohaterki spektaklu (wnuczki czarownic, których nie udało się spalić) dzięki tekstowi Magdy Drab spróbują złożyć jakoś swój kobiecy świat – choćby na moment.

Organizatorzy: Teatr Układ Formalny,
Centrum na Przedmieściu

www.ukladformalny.pl

Udział bezpłatny

A fragment of working on the play directed by Karolina Kowalczyk. It will be an excuse for debate with the audience. The idea for the performance was born out of concern for the language used today about femininity. From the feeling that it's still uncomfortable, bizarre and threatening – like witches! The three heroines of the performance (the witches' granddaughters who have not been burned), will try to put together their female world somehow – even for a moment.

Organisers: Teatr Układ Formalny,
Centrum na Przedmieściu / Free participation

20.12 | 19:00**„Senne” – spektakl online****Sleepy – an online play**

online via Facebook (FirlejODA)

Centrum Inicjatywy Artystycznych i Firlej zapraszają na premierę online spektaklu „Senne”. Wydarzenie odbywa się w ramach obchodów XX jubileuszu teatru Niezależna Manufaktura Tanczna. „Senne” to obraz złożony z wielu warstw – kolaż myśli, dźwięków, ruchów, słów, ujęć i symboli, z których zmiana, inspiracja i siła stanowiąc będą ich główny przekaz. To, co było przenikać się będzie w opowieści z tu i teraz, a sfera duchowa i oniryczna z pięknem i kreacją. Taniec połączy się z teatrem, śpiew i głos z muzyką – wszystko zostanie splecione w jedno i wzbogacone poprzez osobiste przeżycia twórców.

Organizator: ODA Firlej

www.firlej.wroc.pl

Udział bezpłatny

The event constitutes a part of the celebration of the 20th anniversary of the Niezależna Manufaktura Tanczna Theatre. *Sleepy* is a picture composed of many layers – a collage of thoughts, sounds, movements, words, shots and symbols, focused on change, inspiration and strength. The things that were, are going to intermingle with the here and now, and the spiritual and oneiric sphere will intersect with beauty and creation. Dance will be combined with theatre, singing and voice with music – everything will be combined into a single whole and enriched by the personal experiences of the artists.

Organiser: ODA Firlej / Free participation

20.12 | 19:00**„Dziady cz. III. Ustęp”
– spektakl online****Forefathers' Eve, Part III
– an online play**

online via Facebook (PublicznoscTP)

„Dziady cz. III. Ustęp” to najrzadziej dotąd wystawiana część Mickiewiczowskich „Dziadów”, a przez Michała Zadara została zrealizowana w formie muzycznego koncertu. Projekt ze wszech miar szczególnie. Zainicjowany w 2016 roku przez oddolny ruch wrocławian – Publiczność Teatru Polskiego we Wrocławiu, realizowany jest przez Fundację The Right to Art – Dialog ze Sztuką. Plany wznowienia 14-godzinnych „Dziadów” jako wspólnotowego, ponadinstytucjonalnego zdarzenia artystyczno-społecznego, które w swojej idei miały z gigantyczną mocą egzorcyzmować wrocławską teatralną rzeczywistość, ze względów pandemicznych musiały jednak zostać zweryfikowane tak, że do końca roku uda się wystawić tylko część III.

Organizatorzy: Fundacja The Right to Art – Dialog ze Sztuką, Publiczność Teatru Polskiego we Wrocławiu

PublicznoscTP

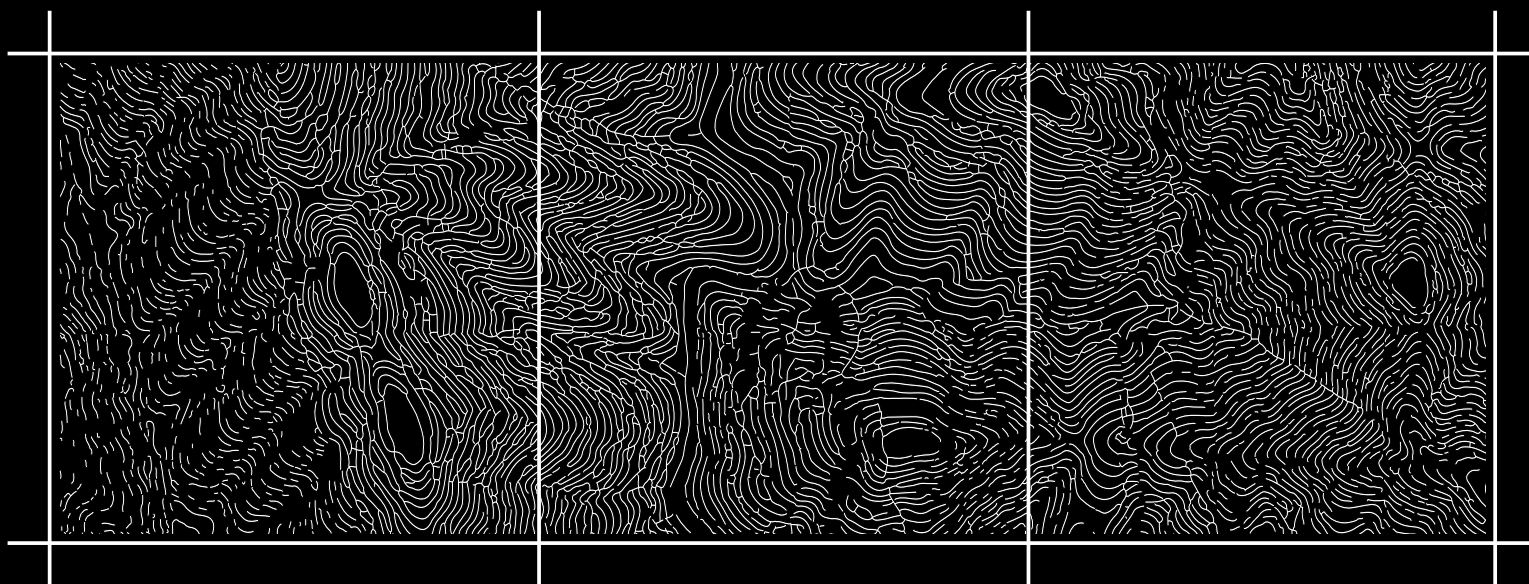
Bilety: 10 PLN

Forefathers' Eve, Part III is the least frequently staged part of Mickiewicz's *Forefathers' Eve*, presented here by Michał Zadara as a musical concert. It is a very special project in all aspects. Initiated in 2016 by the Wrocław grass-roots movement – the Audience of the Polish Theatre in Wrocław, it is carried out by the Right to Art Foundation – Dialogue with Art. The plans to stage the 14-hour long version of the *Forefather's Eve* as a communal, supra-institutional artistic and social event, the point of which was to exorcise Wrocław's theatrical reality with enormous power, however, had to be postponed due to the pandemic, and only part III can be staged by the end of the year.

Organisers: Right to Art Foundation – Dialogue with Art, Publiczność Teatru Polskiego we Wrocławiu / Tickets: 10 PLN

REKLAMA

37

TERYTORIUM

NETTA LAUFER

TERRITORY

TOM SWOBODA

KURATORKA / CURATED BY:

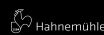
AGATA CIASTON

4.12.2020

8.3.2021

MWWMuzeum Współczesne
Wrocław

Partnerzy / Partners:

Patroni medialni / Media patronage:

Wrocław miasto spotkań

pl. Strzegomski 2
www.muzeumwspolczesne.pl

literature

literatura

1.04–31.01.2021 | 9:00

„#Wrocławskie Historie” – cykl artykułów

#Wrocław Stories – a series
of articles

online via Facebook ([centrumhistoriizajezdnia](#))

#WrocławskieHistorie to cykl popularnonaukowych, krótkich artykułów i felietonów przybliżających dzieje Wrocławia od nietypowej strony. W ponad tysiącletniej historii Wrocławia wiele się wydarzyło, zatem poszukiwane są różne – mniej lub bardziej znane, ale zazwyczaj okrągłe – rocznice i w ten sposób przypomina się o ludziach, miejscach i wydarzeniach związanych z Wrocławiem. #WrocławskieHistorie przygotowują nie tylko pracownicy Centrum Historii Zajezdnia, ale także współpracujący z nimi popularyzatorzy dziejów Wrocławia. Rok 2020 to rok wielu ważnych jubileuszy m.in. 75-lecia polskiej administracji na Ziemiach Zachodnich, 30-lecia samorządu Wrocławia i 40-lecia „Solidarności”, dlatego w cyklu można znaleźć wiele tematów związanych z tymi wydarzeniami. Artykuły są publikowane codziennie o godz. 9.00 na facebookowym profilu CH Zajezdnia.

Organizator: Centrum Historii Zajezdnia

www.zajezdnia.org

Udział bezpłatny

#WrocławStories is a series of short popular science articles and columns which present the history of Wrocław from a unique point of view. In the history of the city, dating back a thousand years into the past, there were many events, which is why more or less famous, but usually round anniversaries are sought after and in this way people, places and events related to Wrocław are recalled. #WrocławStories are prepared not only by the employees of the Depot History Centre, but also activists promoting the history of the city. The year 2020 is the year of many important anniversaries, including the 75 years of the Polish administration in the Western Territories, the 30th anniversary of the local government of Wrocław and the 40th anniversary of “Solidarity” – which means that the series features many topics related to these events. The articles are published daily at 9:00 a.m. on the Depot History Centre’s Facebook fanpage.

Organiser: Depot History Centre
/ Free participation

15.04–31.12

„Bajki z Zamkniętego Teatru” – zbiór bajek online

Fairy tales from the Closed Theatre
– an online collection of fairy tales

online via www.teatrlalek.wroclaw.pl

Spółdzielnia Bajek „Tęcza” to wirtualne miejsce, w którym najmłodszy internauci we współpracy z teatrem stworzyli ciekawe historie. Na podstawie prac narysowanych przez dzieci powstały „Bajki z Zamkniętego Teatru”. Napisała je Maria Wojtyszko, a opowieści przeczytali aktorzy Wrocławskiego Teatru Lalek. Bajki – zilustrowane pracami dzieci – można obejrzeć i wysłuchać na stronie internetowej teatru.

Organizator: Wrocławski Teatr Lalek

www.teatrlalek.wroclaw.pl

Udział bezpłatny

The “Tęcza” Fairy Tale Cooperative is a virtual place, where the youngest Internet users joined forces with a theatre to create interesting stories. Based on artworks drawn by children, they created the *Fairy tales from the Closed Theatre*, written by Maria Wojtyszko and read by actors of the Wrocław Puppet Theatre. The fairy tales – illustrated by children’s works – can be watched and listened to on the theatre’s website.

Organiser: Wrocław Puppet Theater
/ Free participation

19.11–24.12 | 15:00–21:00

Targi książki w Cocofli Book Fair in Cocofli

Cocofli, ul. Włodkowica 9

Mole książkowe, amatorzy książkowych prezentów, miłośnicy literatury! Jeśli tęsknicie za targami książki w jesiennej, przedświątecznej atmosferze (zwłaszcza gdy wiemy, że duże grudniowe Targi Książki w tym roku się nie odbędą), Cocofli postanowiło dać namiastkę targowych klimatów i ściągnąć do siebie mnóstwo tytułów od najciekawszych polskich

wydawnictw. We współpracy z Wrocławskim Domem Literatury i Wrocławskimi Targami Dobrych Książek w Cocofli znajdują się wszystkie tytuły nominowane i laureaci nagród edytor-skich: Pióra Fredry i Nagrody Dobre Strony.

Organizator: Cocofli – books art cafe wine bar,
Wydawnictwo Format

Cocofli

Udział bezpłatny

Dear bookworms and literature lovers! If you miss the book fair in the autumn, pre-Christmas atmosphere (especially when we know that the big December Book Fair will not take place this year), Cocofli has decided to give a substitute for the fair atmosphere and bring a lot of titles from the most interesting Polish publishing houses. In cooperation with the Wrocław Literature House and the Wrocław Good Book Fair, Cocofli will host all the nominated titles and laureates of the editorial awards: Pióra Fredry and Dobre Strony Award.

Organiser: Cocofli – books art cafe wine bar,
Format Publishing House / Free participation

1.12–31.01.2021

„Sto stron samotności” – drugie, specjalne wydanie czasopisma z czasów zarazy

One Hundred Pages of Solitude
– second, special edition
of experimental journal

online via www.macondofundacja.weebly.com

Czasy zarazy, buntu, zmian, strachu i jesien-nych, wczesnych zachodów słońca. Receptą na pozostanie w kontakcie ze światem i sobą samym, może być małe eksperymentalne czasopismo fundacji Macondo. Wolne, niezależne, swobodne, bliskie. Czasopismo będzie publikowane kilka razy w tygodniu, nieregularnie. Chętni mogą pisać do redakcji. Rysujcie, fotografujcie, piszcie wiersze, felietony, listy do redakcji i ślijcie je na adres macondo.fundacja@gmail.com.

Organizator: Fundacja Macondo

www.macondofundacja.weebly.com

Udział bezpłatny

Times of plague, rebellion, change, fear and early autumn sunsets. The recipe for staying in touch with the world and yourself could be a little experimental journal published by Macondo Foundation. It will be published several times a week, irregularly. Draw, photograph, write poems, essays, letters and send them to the editors via macondo.fundacja@gmail.com.

Organiser: Macondo Foundation
/ Free participation

2.12-27.01.2021 | 11:00-11:30

każda środa / each Wednesday

Biblioteczka Sąsiedzka – spotkania z Olgą Szalc

Neighbourhood Library
– meetings with Olga Szalc

[online via Facebook \(FirlejKawiarnia\)](#)

Szukacie ciekawego zajęcia na popołudnie i wieczór? Gdy za oknem ciemno i chłodno, najlepiej sięgnąć po książkę. Tylko gdzie znaleźć informacje o tym, co warto przeczytać? W „Biblioteczce Sąsiedzkiej”, na spotkaniu live Kawiarni Sąsiedzkiej! Olga Szalc opowie o inspirujących, intrygujących, zabawnych, poważnych, a czasem także i strasznych książkach

Organizator: ODA Firlej

www.firlej.wroc.pl

 Udział bezpłatny

Are you looking for an interesting activity for the afternoon and evening? Why not grab a book when it's old and dark outside? Just finding what to read can prove to be a bit of a challenge. Well, take advantage of the Neighbourhood Library during the live meeting at Neighbourhood Café! Olga Szalc will talk about inspiring, intriguing, funny, serious and sometimes scary books.

Organiser: ODA Firlej
/ Free participation

8.12 | 19:00

Premiera książki „Nie ma takich kobiet” – spotkanie z Violetą Nowakowską

There are no women like that book premiere – a meeting with Violeta Nowakowska

[online via Facebook \(WrocławskiDomLiteratury\)](#)

Spotkanie wokół premiery książki „Nie ma takich kobiet” (Wydawnictwo Warstwy) Violety Nowakowskiej – wrocławskiej dziennikarki, pisarki i publicystki. Kilkanaście niezwykłych kobiet z Dolnego Śląska i ich historie, które zasługują na zaistnienie w pamięci zbiorowej to punkt wyjścia do rozmowy, którą z autorką poprowadzi Irek Grin. Spotkanie odbędzie się w formie transmisji na żywo z klubu Proza we Wrocławskim Domu Literatury.

Organizator: Wrocławski Dom Literatury

www.domliteratury.wroc.pl

 Udział bezpłatny

A meeting concerning the release of *There are no women like that* (Warstwy Publishing House) by Violeta Nowakowska – Wrocław-based journalist and writer, featuring more than a dozen extraordinary women from Lower Silesia and their stories, which deserve to exist in the collective memory, which make for an outstanding starting point for a conversation with the author, which will be hosted by Irek Grin. The meeting will be held in the form of a live broadcast from the Proza Club in the Wrocław Literature House.

Organiser: Wrocław Literature House
/ Free participation

15.12 | 19:00

Premiera książki „Piach” – spotkanie z Urszulą Zajązkowską

Piach book premiere – a meeting with Urszula Zajązkowska

[online via Facebook \(WrocławskiDomLiteratury\)](#)

W grudniu odbędzie się spotkanie online z Urszulą Zajązkowską wokół jej premierowej książki „Piach”. Najnowszy tom poetycki ubiegłorocznej laureatki Nagrody Literackiej Gdynia i Nagrody Kościelskich (2017) będzie nie lada zaskoczeniem dla wielbicieli twórczości poetki. Osadzony w lingwistycznej medytacji nad słowem przywołującym na myśl twórczość Białoszewskiego jest jednocześnie hymnem na cześć ciała, biologii i organicznego trwania. Rozmowę transmitowaną na żywo z klubu Proza we Wrocławskim Domu Literatury poprowadzi Adam Poprawa.

Organizator: Wrocławski Dom Literatury

www.domliteratury.wroc.pl

 Udział bezpłatny

In December, there will be held an online meeting with Urszula Zajązkowska, devoted to her latest book *Piach*. The latest volume of poetry by last year's winner of the Gdynia Literary Award and the Koscielski Award (2017) will be a real surprise for those who love her works. Set within the framework of a linguistic meditation on words reminiscent of Białoszewski's work, it is a hymn to the body, biology and organic existence. The conversation, broadcast live from Proza Club in Wrocław Literature House, will be hosted by Adam Poprawa.

Organiser: Wrocław Literature House
/ Free participation

17.12 | 18:30-19:30

Spotkanie autorskie z Krystyną Paraszkiwicz-Pater

Meeting with author:
Krystyna Paraszkiwicz-Pater

[online via Facebook \(FirlejKawiarnia\)](#)

Wirtualne spotkanie autorskie Kawiarni Sąsiedzkiej z Krystyną Paraszkiwicz-Pater, autorką książki poetyckiej „Zdążyć”. Aktorka, poetka, społecznie zaangażowana wolontariuszka działająca m.in. w Przylądku Nadziei, inicjatorka i pomysłodawczyni trzech książek społecznych tym razem zaprasza nas do świata osobistych emocji, uczuć, wspomnień: o ukochanym mężu Stanisławie, mamie i babci. Pisze o korzeniach, rodzinie, dzieciach, miłości, tęsknocie, samotności, zmaganiu się z odchodzeniem i godzeniu z żałobą. O walce z samą sobą i o zwycięstwie.

Organizator: ODA Firlej

www.firlej.wroc.pl

 Udział bezpłatny

A virtual meeting, where Neighbourhood Cafe will meet with Krystyna Paraszkiwicz-Pater, author of *Zdążyć* poetry book. An actress, poetress, socially engaged volunteer working for Przylądek Nadziei, initiator and originator of three social books, invites us to the world of personal emotions, feelings, memories about her beloved husband Stanisław, mother and grandmother. She writes about her roots, family, children, love, longing, loneliness, dealing with people leaving, as well as reconciling with mourning. About fighting against yourself and about winning.

Organiser: ODA Firlej / Free participation

architecture
+design

architektura
+design

1.12 | 11:00

**„Płaszczyzna porozumienia.
Stoły w XVIII i XIX w.” – spotkanie**

*Life Around the Table. Tables from
18th and 19th century – a meeting*

[online via Facebook \(Muzeum.Narodowe.Wroclaw\)](#)

Najnowsza ekspozycja czasowa została poświęcona stołom – ich najróżniejszym odmianom, bogactwu ich kształtów i dekoracji oraz, co najważniejsze, spełnianym przez nie funkcji. Celem wystawy jest zwrócenie uwagi na niezwykłą rolę, jaką ten mebel odgrywał w historii, jak jednoczył użytkowników przy zabawie, pracy, posiłkach oraz jak pomocny był w rozwiązywaniu wszelkich konfliktów. Ekspozycja pokazuje przemiany, jakim podlegał od XVIII do XIX wieku, czyli w czasie, kiedy królował w salonach i jadalniach. Zabytki pochodzą ze zbiorów własnych Muzeum Narodowego we Wrocławiu, które szczyci się jedną z większych kolekcji zabytkowych mebli w Polsce.

Organizator: Muzeum Narodowe we Wrocławiu

www.mnwr.pl

Udział bezpłatny

A presentation of a wide variety of different types of tables, the wealth of their shapes and decorations, and most importantly, the functions played by them. The aim of the exhibition is to draw attention to the exceptional role of this piece of furniture throughout history, the way it united its users – at work, at mealtimes and at their leisure, and helped in resolving all kinds of conflicts, as well as to show the changes it underwent during the 18th and 19th centuries, i.e. at the time when the table took pride of place in salons and dining rooms. The showcased artefacts come mainly from the collection of the National Museum in Wrocław, one of the largest collections of historical furniture in Poland.

Organiser: The National Museum in Wrocław
/ Free participation

6.12 | 15:00–16:00

**Wrocław 70/20/70:
„Urbanistyka” – wykład**

*Wrocław 70/20/70:
Urban planning – a lecture*

[online via Facebook \(MuzeumWspolczesne\)](#)

Cykl „Wrocław 70/20/70” jest pretekstem do dyskusji o Wrocławiu z perspektywy trzech momentów: roku 1970, w którym zorganizowano Sympozjum Plastyczne Wrocław '70, czasów współczesnych oraz przyszłości planowanej na 2070 rok. Każda z części dotyczy innego obszaru tematycznego: sztuki w przestrzeni publicznej, ekologii, urbanistyki oraz architektury. Ostatnie spotkanie z cyklu przygotowuje urbanistka Izabela Mironowicz.

Organizator: Muzeum Współczesne Wrocław

www.muzeumwspolczesne.pl

Udział bezpłatny
Zapisy: www.muzeumwspolczesne.pl

The "Wrocław 70/20/70" series gives pretext for discussions about our city in the context of three points in time: 1970, when the Fine Arts Symposium Wrocław '70 was organised; the modern times; and the future planned for 2070. Each aspect refers to a different thematic area: art in public space, ecology, urban planning, and architecture. The last meeting in the series will be led by urban planner – Izabela Mironowicz.

Organiser: Wrocław Contemporary Museum
/ Free participation / Registration:
www.muzeumwspolczesne.pl

19.12 | 12:00

**Piękne i użyteczne: „Ewolucja
wrocławki, czyli o ewolucji stroju
baletowego” – wykład**

*Beautiful and useful: Evolution
of the fairy – or the development
of a ballet outfit – a lecture*

[online via Zoom](#)

Balet nieodmiennie przywodzi skojarzenia z wdzięcznymi tancerkami ubranymi w tutu i pointy w delikatnym odcieniu różu. Co jednak sprawiło, że kostiumy sceniczne wyglądają właśnie w ten sposób oraz jak to się stało, że obecnie ten delikatny i kruchy obraz jest przełamany przez naturalistyczne ekspozycje ciał tancerzy? Wykład wygłosi Anna Prorok.

Organizator: Muzeum Narodowe we Wrocławiu

www.mnwr.pl

Udział bezpłatny
Zapisy: edukacja@mnwr.pl

Ballet invariably brings to mind graceful dancers wearing tutus and ballet shoes in a light shade of pink. But what made the stage costumes look this way and how did it happen that nowadays this delicate and fragile image is disrupted by the naturalistic exposition of the dancers' bodies? The lecture will be presented by Anna Prorok.

Organiser: The National Museum in Wrocław
/ Free participation / Registration:
edukacja@mnwr.pl

20.12 | 13:00**Kurs historii sztuki:
„Sztuka gotycka” – wykład****Art history course:
Gothic art – a lecture**

online via Zoom

Prelegent, Michał Pieczka, przedstawi najważniejsze dzieła sztuki gotyckiej. Na wykładzie omówione zostaną przykłady architektury sakralnej z wielkimi katedrami na czele oraz wybrane budowle świeckie. Ponadto publiczność zapozna się z najwybitniejszymi przykładami malarstwa, rzeźby oraz rzemiosła artystycznego ostatniej fazy średniowiecza. Spotkanie odbędzie się w ramach cyklu wykładów Muzeum Narodowego „Kurs historii sztuki”. Jego rozwinięciem jest „Kurs historii sztuki. Klasycy nowoczesności” dla wszystkich zainteresowanych sztuką najnowszą.

Organizator: Muzeum Narodowe we Wrocławiu

 www.mnwr.pl
 Udział bezpłatny
Zapisy: edukacja@mnwr.pl

The host, Michał Pieczka, will present the most important works of Gothic art. The lecture will discuss examples of sacral architecture, with large cathedrals at the forefront, and selected secular buildings. In addition, the audience will be introduced to the most outstanding examples of painting, sculpture and artistic crafts of the ultimate phase of the Middle Ages.

Organiser: The National Museum in Wrocław
/ Free participation / Registration:
edukacja@mnwr.pl

8.01.2021 | 18:00**„Flaki z olejem” – wernisaż
wystawy prac Jakuba Kamińskiego****As dry as dust – an opening
of exhibition of works by Jakub
Kamiński**

online via YouTube
(Centrum Kultury AGORA / Wrocław)

Wrocławski plakat ma się dobrze. Świadczy o tym nie tylko historia Polskiej Szkoły Plakatu, którą pisały takie nazwiska jak: Eugeniusz Get Stankiewicz, Jan Jaromir Aleksun, Jerzy Czerniawski czy Jan Sawka. Wrocławski plakat to także

pokolenie młodszych, czerpiących z tradycyjnej szkoły, a zarazem świeżo spoglądających artystów i grafików. Jakub Kamiński, którego prace prezentowane są na wystawie „Flaki z olejem”, to pedagog i projektant graficzny, członek Stowarzyszenia Twórców Grafiki Użytkowej. Projektuje plakaty, ilustracje i okładki książkowe zarówno na zlecenie, jak i do szuflady. Grudniowa ekspozycja to zbiór jego prac wykonanych z różnych okazji – od projektów okolicznościowych, muzycznych i sportowych, po alternatywne plakaty filmowe. Podczas wernisażu odbędzie się koncert Marka Niedzielskiego – perkusisty i wokalisty, który grał m.in. z POTH oraz Gypsy and the Acid Queen.

Organizator: Centrum Kultury Agora

 www.ckgora.pl
 Udział bezpłatny

The Wrocław poster is doing well. This is evidenced not only by the history of the Polish School of Posters represented by such names as Eugeniusz Get Stankiewicz, Jan Jaromir Aleksun, Jerzy Czerniawski and Jan Sawka. The Wrocław poster is also a generation of younger, traditional school and fresh-eyed artists and graphic designers. Jakub Kamiński, whose works will be presented at the exhibition *As dry as dust*, is an educator and graphic designer, a member of the Association of Applied Graphic Designers. He designs posters, illustrations and book covers. The December exhibition is a collection of works made by Jakub for various occasions – from occasional, music and sports projects to alternative film posters. During the opening you will hear a concert by Marek Niedzielski – drummer and vocalist, who played among others with POTH and Gypsy and the Acid Queen.

Organiser: Centrum Kultury Agora
/ Free participation

REKLAMA

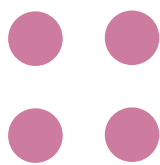
CO NIEDZIELE
O 14:00
online

rench.
speaking
club

PROJEKT CUKR-U

education
+ animation

edukacja + animacja

1.12-26.01.2021 | 11:00-11:30

każdy wtorek / each Tuesday

Ławeczka Sąsiedzka – spotkania dla seniorów

Neighbourhood Bench
– senior citizens' meetings

online via Facebook (FirlejKawiarnia)

Ławeczka Sąsiedzka to klimat i atmosfera Kawiarni Sąsiedzkiej przeniesiony do sieci. Katarzyna, animatorka kawiarni i pomysłodawczyni inicjatywy, stawia na aktywizację seniorów i co tydzień pokazuje nowy pomysł na proste rękodzieła, bo – jak sama podkreśla – bardzo ważne w obecnym czasie jest zajęcie sobie czymś zarówno głowy, jak i rąk. Macie ochotę na garść inspiracji? A może chcecie porozmawiać o tym, co dookoła Was się dzieje? Od tego jest właśnie Ławeczka Sąsiedzka.

Organizator: ODA Firlej

www.firlej.wroc.pl

Udział bezpłatny

The Neighbourhood Bench means the atmosphere and ambience of the Neighbourhood Café – but online. Katarzyna, the café animator and initiator of the initiative, focuses on activating senior citizens by showcasing new ideas for simple crafts every week, because – as she points out – it is very important, given the current situation, to occupy both one's head and hands. Do you need some inspiration? Or do you want to talk about what's going on around you? That's what the Neighbourhood Bench is for.

Organiser: ODA Firlej / Free participation

1.12 | 18:00-20:00

2.12 | 18:00-19:30

4.12 | 15:00-17:00, 18:00-19:00

Poznaj swojego sąsiada: Hiszpania – spotkania

Meet your neighbour:
Spain – meetings

pokazy i warsztaty: online via Zoom
koncert: online via Facebook (Mikrogranty)

Na początku grudnia Wrocław ogrzewać będzie się w promieniach iberyjskiego słońca. Wszystko dzięki cyklowi wydarzeń online, które mają na

celu przybliżenie mieszkańcom miasta hiszpańskiej kultury. Spotkania z utalentowaną tancerką, gitarzystą flamenco oraz kucharzem-podróżnikiem umożliwią odkrycie kultury mieszkańców Półwyspu Iberyjskiego w sąsiedzkiej i przystępnej atmosferze. Działania zwińczone transmitowany na żywo koncert flamenco. Projekt realizowany jest we współpracy z Mikrograntami.

HARMONOGRAM:

1.12 – „Smaki Hiszpanii” – spotkanie poprowadzi kucharz, podróżnik i bloger (hiszpańskiesmaki.pl), absolwent jednej z dwóch wyższych uczelni gastronomicznych w Hiszpanii (UCAM)

2.12 – „Rytmy flamenco” – spotkanie poprowadzi cajonista, śpiewak pochodzący z Hiszpanii.

4.12 – „Taniec flamenco” – spotkanie poprowadzi doświadczona tancerka flamenco. Podczas koncertu o 18:00 wystąpi gitarzysta flamenco.

Organizatorzy: Strefa Kultury Wrocław, Katarzyna Krzysztyniak

www.strefakultury.pl/Mikrogranty

Udział bezpłatny
Zapisy: kk@agencjaka.pl

At the beginning of December Wrocław will be warmed up in the rays of the Spanish sun, all thanks to a series of online events that aim to introduce the residents of the city to Spanish culture. Meetings with a talented dancer, flamenco guitarist and chef-traveller will enable the participants to discover the culture of Iberian Peninsula in a neighbourly and welcoming atmosphere. The activities will end with a live flamenco concert. The project is carried out in cooperation with the Microgrants programme.

Organisers: Culture Zone Wrocław, Katarzyna Krzysztyniak / Free participation / Registration: kk@agencjaka.pl

2.12 | 17:30-19:00

„Pieśni uzdrawiające Wrocław vol. 2” – warsztaty rodzinne

Healing songs for Wrocław
vol. 2 – family workshops

online via Zoom

Ostatnie spotkanie z Chórem Nana, który jesienią zaproponował wirtualną podróż do świata tradycyjnych pieśni. Uczestnicy zajęć, integrując się we

wspólnym śpiewie, będą mieć okazję do bliższego zapoznania się z tradycyjnymi pieśniami m.in. z Gruzji, Ukrainy i Polski. Ostatnie w tym roku spotkanie skierowane jest do rodzin z dziećmi – w zajęciach może wziąć udział każdy, bez względu na wiek i doświadczenie! Projekt realizowany jest we współpracy z Mikrograntami.

Organizatorzy: Strefa Kultury Wrocław, Chór Nana

www.strefakultury.pl/Mikrogranty

Udział bezpłatny
Zapisy:
http://bit.ly/formularz_zgloszeniowy_warsztaty

The final meeting with the Nana Choir, which in autumn proposed a virtual journey into the world of traditional songs. The participants of the workshops, joining the common song, will have the opportunity to learn more about traditional songs from Georgia, Ukraine and Poland. This year's final meeting is aimed at families with children – everyone, regardless of age and experience, can participate in the workshops! The project is carried out in cooperation with the Microgrants programme.

Organisers: Culture Zone Wrocław, Chór Nana / Free participation / Registration:
http://bit.ly/formularz_zgloszeniowy_warsztaty

3.12 | 18:00–20:00**Akademia Miejska:****„Jak śmieci się w mieście? O obiegu odpadów” – spotkanie***City Academy: How do we rubbish in the city? About the waste cycle – a meeting*[online via Facebook \(barbarakultura\)](#)

To już ostatnie w tym roku spotkanie z Akademią Miejską. Podczas grudniowej dyskusji transmitowanej na żywo z Barbary prowadzący zastanowią się nad obiegiem odpadów w mieście. Obywatele polskich miast nie są do końca zorientowani co i do których pojemników należy wrzucać. Wątpią w sens selekcji, pytają, gdzie ostatecznie trafiają śmieci i jak wygląda proces utylizacji czy recyklingu, ale próbują ograniczyć ilość powstawania odpadów. O śmieciach w mieście oraz świadomości ekologicznej dyskutować będą goście zaproszenie przez twórców cyklu: Arkadiusz Wierzba, Aneta Osuch i przedstawiciel spółki Ekosystem.

Organizator: Strefa Kultury Wrocław

[www.strefakultury.pl/Barbara](#)

Udział bezpłatny

This is the last meeting with the City Academy this year. During the December discussion, broadcast live from Barbara, the speakers will reflect on the circulation of waste in the city. Citizens of Polish cities are not fully aware of what waste goes into which bin. They don't think that waste segregation makes sense, they ask where does it end up, what does the waste management or recycling process look like, and at the same time, they try to reduce the amount of waste. The guests – Arkadiusz Wierzba, Aneta Osuch and a representative of Ekosystem company – will discuss waste in the city and environmental awareness.

Organiser: Culture Zone Wrocław / Free participation

5.12 | 11:00–14.00**„Go to sito?” – warsztaty dla dzieci w wieku 7+***What's a sieve? – workshops for children aged 7 and older*[online via Facebook \(CentrumKulturyAgora\)](#)

Doskonały świąteczny prezent? Najlepszy ten zrobiony własnoręcznie. Zapisz swoją pociechę, a nauczy się, jak wykonać mikołajkowe, ekologiczne woreczki na żywność. Wszystko to w duchu slow fashion, czyli minimalistycznego i rozsądnego podejścia do kupowania i posiadania nowych tekstyliów. Użycie własnych używanych T-shirtów, bluz, obrusów, po to, aby nadać im nowe życie. Warsztaty poprowadzi Zuza Tokarska – studentka grafiki na wrocławskiej ASP oraz fanka ilustracji i sitodruku na tkaninie.

Organizator: Centrum Kultury Agora

[www.ckagora.pl](#)

Udział bezpłatny

The perfect Christmas gift? Hand-made is the answer. Sign up your kids and they will learn how to make organic food bags in the spirit of slow fashion – a minimalist and sensible approach to buying and owning new textiles, as well as using used T-shirts, sweatshirts and tablecloths to give them a new life. The workshop will be hosted by

Zuza Tokarska, a student of graphic arts at the Academy of Art and Design in Wrocław, a great fan of illustration and screen printing on fabric.

Organiser: Centrum Kultury Agora / Free participation

5.12 | 12:00**„Ulotne wspomnienia” – warsztaty dla dzieci w wieku 6–12 lat***Fleeting memories – workshops for children aged 6–12*[online via Facebook \(PawilonCzterechKopul\)](#)

Jak wyglądają ziarenka piasku w przybliżeniu? Są połyskujące czy matowe? W trakcie spotkania dzieci dowiedzą się, czym jest land art i wspólnie zastanowią się, co jest fascynującego w piasku na tyle, że artyści współcześni tak chętnie go wykorzystują. Prowadzenie: Agata Iżykowska-Uszczyk.

Organizator: Muzeum Narodowe we Wrocławiu

[www.mnwr.pl](#)

Udział bezpłatny

What do grains of sand look like from up close? Are they glossy or matte? During the meeting, children will discover what is land art and together they will think about what makes sand so fascinating that contemporary artists are so eager to use it in their works. Host: Agata Iżykowska-Uszczyk.

Organiser: The National Museum in Wrocław / Free participation

**5.12 | 11:00–13:00
6, 13.12 | 11:00–12:00
9.12 | 17:30–19:30****Laboratorium Fermentacji – warsztaty i wykłady***Fermentation Laboratory – workshops and lectures*warsztaty / workshops: [online via Zoom](#)
wykłady / lectures: [online via Facebook \(Mikrogranty\)](#)

Cykl wykładów i warsztatów o wszechobecnym, niezwykle interesującym, ale nadal jednak zagadkowym procesie fermentacji. Zajęcia o chlebowym zakwasie, kiszonkach czy occie ułatwią kulinarne eksperymenty w domu. Spotkania online poprowadzą wrocławscy specjaliści od fermentacji, którzy opowiedzą o wszystkich czynnikach mających wpływ na powodzenie tego procesu i pomogą poznać elementy, na które każda osoba zaczynająca z nim przygodę powinna zwrócić uwagę. Każdy z uczestników warsztatów otrzyma specjalne pakiety startowe do własnych eksperymentów. W sieci dostępna będzie również broszura z wszystkimi informacjami oraz przepisami podanymi na zajęciach. Projekt realizowany jest we współpracy z Mikrograntami.

HARMONOGRAM:**5.12 | 11:00–13:00 – „Kiszonki warzywne, kimchi, zakwas” – warsztaty****6.12 | 11:00–12:00 – „Tajniki fermentacji” – wykład cz. 1****9.12 | 17:30–19:30 – „Ocet, wino, cydr” – warsztaty****13.12 | 11:00–12:00 – „Tajniki fermentacji” – wykład cz. 2****13.12 | 11:00–12:00 – „Tajniki fermentacji” – wykład cz. 2****13.12 | 11:00–12:00 – „Tajniki fermentacji” – wykład cz. 2**

Organizatorzy: Strefa Kultury Wrocław, Klaudia Tyszko

[www.strefakultury.pl/Mikrogranty](#)

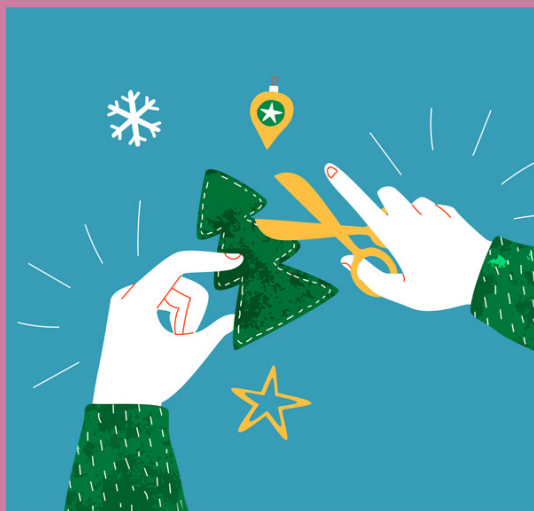
Udział bezpłatny

Zapisy:
laboratorium.fermentacji@gmail.com

A series of lectures and workshops about the ubiquitous, extremely interesting but still mysterious process of fermentation. Classes about bread starter, pickled foods or vinegar will make culinary experiments at home easier. The online meetings will be hosted by Wrocław's fermentation specialists, who will talk about all the factors influencing the success of this process and explore the issues that every new fermentation adept should pay attention to. Each of the workshop participants will receive special starter packages for their own experiments, along with a brochure with all the information and recipes given in the class, which will be available online. The project is carried out in cooperation with the Mikrogrants programme.

Organisers: Culture Zone Wrocław, Klaudia Tyszko / Free participation / Registration:
laboratorium.fermentacji@gmail.com

6.12 | 11:00-13:00

**„Z choinki się urwałeś?”
– warsztaty**

Did you dress up like a Christmas tree? – workshops

online via Zoom

Dekoracje świąteczne – tworzyć czy kupować? Wymieniać czy naprawiać? Boże Narodzenie to czas, kiedy wszystko błyszczący i mieni się srebrem i złotem, więc dlaczego nie stworzyć własnoręcznie dekoracji? Na warsztatach uczestnicy stworzą je z naturalnych produktów, a podczas pracy dowiedzą się, jak to zrobić w prosty i tani sposób. Przygotowane magiczne drzewka staną się niewątpliwie obowiązkowym elementem wystroju świątecznego bądź niebanalnym gwiazdkowym prezentem. Warsztaty poprowadzi Karolina Sikora – ceramik i absolwentka Wydziału Ceramiki i Szkła wrocławskiej ASP oraz organizatorka warsztatów twórczych dla dzieci i młodzieży.

Organizator: Centrum Kultury Agora

www.ckagora.pl

Zapisy: karolina.sikora@ckagora.pl

Christmas decorations – create or buy? Replace or repair? Christmas is the time, when everything sparkles and shimmers with silver and gold, so why not create your own decorations? During the workshops, participants will create them from natural products, and during their work, they will learn how to do it in a simple and cheap way. Prepared magic trees will undoubtedly become an obligatory element of the Christmas decor, or an original Christmas gift. Certainly, such decoration has never been in your home! The workshop will be conducted by Karolina Sikora, a ceramist and organizer of creative workshops for children and youth.

Organiser: Centrum Kultury Agora
/ Registration: karolina.sikora@ckagora.pl

6.12 | 11:00

**Z rodziną do muzeum:
„Opowieści św. Mikołaja”
– spotkanie online**

*Family visit to the museum:
The Stories of Santa Claus
– an online meeting*

online via Zoom

W tym roku Święty Mikołaj opowie dzieciom... o sobie. Młodzi uczestnicy spotkania będą się mogli dowiedzieć, jakim był dzieckiem, dlaczego na starych obrazach jest ubrany inaczej niż obecnie, kogo miał dawniej za swoich towarzyszy, gdy przychodził do dzieci i – choć może się to wydawać mało skromne – ile ma na koncie... dobrych uczynków, oczywiście. Prowadzenie: Sławomir Ortyl.

Organizator: Muzeum Narodowe we Wrocławiu

www.mnwr.pl

Udział bezpłatny
Zapisy: edukacja@mnwr.pl

This year Santa Claus will tell children some stories... about himself. Young participants will be able to find out what kind of child he was like, why in the older pictures he wore different clothes, who used to be at his side, when he came to children and – although it may seem boastful – how many good deeds he has done. Host: Sławomir Ortyl.

Organiser: The National Museum in Wrocław
/ Free participation / Registration:
edukacja@mnwr.pl

6.12 | 12:00

**„Cacuszko-wydmuszko”
– rodzinne warsztaty plastyczne dla
rodziców i dzieci w wieku 5–12 lat**

*Beautiful shells – family art
workshops for parents and children
aged 5–12*

online via Zoom

Wprawdzie wydmuszki kojarzą się z zupełnie innymi świętami, ale tym razem zostaną wykorzystane do wykonania ozdób choinkowych. Po obejrzeniu przykładów takich wydmuszkowych dekoracji, zainspirowani nimi uczestnicy warsztatów stworzą własne. Do aktywnego udziału w zajęciach potrzebne będą trzy wydmuszki, kolorowy papier, karbowana bibuła, klej i nożyczki. Prowadzenie: Paulina Suchecka.

Organizator: Muzeum Narodowe we Wrocławiu

www.mnwr.pl

Udział bezpłatny
Zapisy: edukacja@muzeumetnograficzne.pl

Although egg shells are associated with a different holiday, this time they will be used for making Christmas decorations. After seeing examples of egg shell decorations, participants will make their own, inspired by what they just saw. To take an active part in the classes you will need three blown eggs, coloured paper, corrugated tissue paper, glue and scissors. Host: Paulina Suchecka.

Organiser: The National Museum in Wrocław
/ Free participation / Registration:
edukacja@muzeumetnograficzne.pl

6.12 | 17:00

**„Muzyczna Jesień na Księżu: bis”
– spotkanie finałowe**

*Musical Autumn in Księżu: encore
– final meeting*

online via Facebook (Mikrogranty)

Tej jesieni, mimo pandemicznych obostrzeń, mieszkańcom Księża udało się wspólnie przygotować wyjątkowy sąsiedzki śpiewnik, a także wspólnie nakręcić osiedlowy teledysk. Mikołajki są idealną okazją, by podsumować dotychczasowe działania. Które piosenki są najbardziej popularne na osiedlu i jakie historie są z nimi związane? Jak prezentuje się Księżu w obiektywie jego mieszkańców? O tym wszystkim będzie można przekonać się podczas spotkania finałowego, na którym nie zabraknie również dobrej muzyki na żywo – wszystko dzięki transmisji koncertu Mai „Mahjong” Kozłowskiej i Dawida Michewicza. Projekt realizowany jest we współpracy z Mikrograntami.

Organizatorzy: Strefa Kultury Wrocław,
Księżu w Pełni

www.strefakultury.pl/Mikrogranty

[ksiezewpelni](https://www.facebook.com/ksiezewpelni)

Udział bezpłatny

This autumn, despite pandemic restrictions, the residents of Księżu managed to prepare a unique neighbourhood songbook and to film a music video together. The St. Nicholas' Day is an ideal opportunity to sum up the activities to date. Which songs are most popular in the neighbourhood, and what stories are associated with them? What does the estate look like through the eyes of its residents? You will be able to find out the answers during the final meeting, which will also include great live music – all thanks to the transmission of the concert of Maja „Mahjong” Kozłowska and Dawid Michewicz. The project is carried out in cooperation with the Microgrants programme.

Organisers: Culture Zone Wrocław,
Księżu w Pełni / Free participation

6.12 | 10:00

10.01.2021 | 11:00

Bajkowe Poranki online

Online Fairy Tale Mornings

online via Facebook (centrumhistoriizajezdnia)

„Bajkowe Poranki online” to wirtualna wersja inicjatywy skierowanej do dzieci w wieku przedszkolnym, ich rodziców i opiekunów. Każde spotkanie składa się z dwóch części – wideo z odczytaniem jednej z klasycznych bajek oraz warsztatów plastycznych w formie PDF. Choć w czasie epidemii nie można spotkać się osobiście w Zajezdni, to wszystkie dzieci i rodzice są zaproszeni przed ekrany.

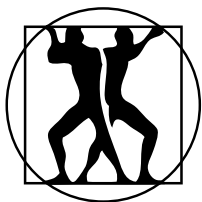
Organizator: Centrum Historii Zajezdnia

www.zajezdnia.org

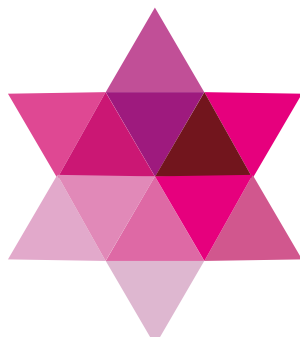
Udział bezpłatny

This is a virtual version of the initiative addressed to preschool children, their parents and guardians. Each meeting consists of two parts – a video with reading one of the classic fairy tales and art workshops in PDF format. Although it is not possible to meet in person at the Depot during an epidemic, all children and parents are invited to the screens.

Organiser: Depot History Center
/ Free participation

WROCLAWSKI
TEATR PANTOMIMY
IM. HENRYKA TOMASZEWSKIEGO

*Zdrowych i spokojnych Świąt Bożego Narodzenia
oraz szybkiego spotkania w Nowym Roku 2021*

życzą

Dyrekcja i Zespół Wrocławskiego Teatru Pantomimy

**DOLNY
SLASK**

INSTYTUCJA KULTURY
SAMORZĄDU
WOJEWÓDZTWA
DOLNOSŁĄSKIEGO

**WEŹ
MIASTO
W SWOJE
RĘCE!**

**Masz pomysł
na społeczne
działanie w Twojej
okolicy?**

**Zgłoś swój projekt
i wygraj wsparcie
finansowe
oraz pomoc
merytoryczną,
promocyjną
i logistyczną!**

**1-15.02 • nabór I
1-15.05 • nabór II
1-15.09 • nabór III**

**dla osób fizycznych
i grup nieformalnych,
NGO, młodzieży**

Mikrogranty 2021

Strefa
Kultury
Wrocław

Mikrogranty

TRAWA
stworzenie

Wrocław
miasto spotkań

6.12 | 13:30

„Było, jest i będzie” – rodzinne warsztaty

It was, it is and it will be
– family workshops

online via Facebook (Muzeum Współczesne)

W trakcie warsztatów uczestnicy poznają wyjątkowe projekty artystów, którzy wzięli udział w Sympozjum Plastycznym Wrocław '70. Pracując z mapą Wrocławia, będą odkrywać kolejne ciekawe lokalizacje, by potem przygotować dla nich autorskie dzieła sztuki. Na koniec przyjrzą się pracy „Zacząło się we Wrocławiu” Zbigniewa Gostomskiego, realizując pomysł artysty w nowych okolicznościach – w ten sposób płynnie przejdą od tego, co było do tego, co mogłoby się jeszcze wydarzyć. Prowadzący: Ignacy Oboz.

Organizator: Muzeum Współczesne Wrocław

 www.muzeumwspolczesne.pl

 Udział bezpłatny

During the workshops, participants will get to know the unique projects by artists who took part in the Wrocław Art Symposium '70. Working with the map of Wrocław, they will discover interesting locations and work on their own works of art. In the end, they will look at Zbigniew Gostomski's piece *It started in Wrocław*, realising the artist's idea in new circumstances – by doing so, they will smoothly move from what was to what could still happen. Host: Ignacy Oboz.

Organiser: Wrocław Contemporary Museum / Free participation

How to use methods known from theatre stages to build confidence? The hosts of the *Framed Ladies* workshop know the answers, which is why they are running a series of improvised meetings for women of different ages and with different experiences. Using theatrical and improvisation tools, the participants will learn techniques that boost confidence and assertive communication, practice them together and share their experiences. Each workshop will end with an exchange of reflections on femininity. The series of meetings will end with an open final meeting, which will serve as a space for integration and exchange of thoughts on skills improved or discovered during the project. The project is carried out in cooperation with the Microgrants programme.

Organisers: Culture Zone Wrocław, „Damy z ramy” informal group / Free participation / Registration: damyzramy@gmail.com

 www.fundacjakatarynka.pl

 Udział bezpłatny
Zapisy: www.fundacjakatarynka.pl

The second edition of Culture for Everyone conference which deals with the subject of accessibility of culture for people with disabilities. This edition will concentrate on the Accessibility Standards for Wrocław's Cultural Institutions, as well as the subject of evacuating guests with limited mobility.

Additional language: Polish Sign Language / Organisers: Fundacja na Rzecz Audiodeskrypcji Katarynka, Fundacja Polska Bez Barier / Free participation / Registration: www.fundacjakatarynka.pl

8, 10.12 | 18:00–20:00

warsztaty teatralno-improwizacyjne dla kobiet
/ theatrical and improvisation workshops for women

15.12 | 18:00–19:30

spotkanie finałowe / a final meeting

„Damy z ramy” – warsztaty dla kobiet

Framed Ladies – workshops for women

online via Zoom

Jak wykorzystać metody znane z desek teatralnych do budowania pewności siebie? Odpowiedź znają liderki projektu „Damy z Ramy”, które prowadzą cykl spotkań improwizowanych dla kobiet w różnym wieku i z różnym doświadczeniem. Korzystając z narzędzi teatralnych i improwizacyjnych, uczestniczki zajęć poznają techniki wzmacniające pewność siebie i asertywną komunikację, wspólnie je przećwiczą i podzielą się swoimi doświadczeniami. Każdy z warsztatów zakończy się wymianą refleksji na temat kobiecości. Cykl spotkań zakończy otwarte spotkanie finałowe, które będzie przestrzenią do integracji i wymiany myśli nt. umiejętności wzmocnionych bądź odkrytych w czasie trwania projektu. Projekt realizowany jest we współpracy z Mikrograntami.

Organizatorzy: Strefa Kultury Wrocław, grupa nieformalna „Damy z ramy”

 www.strefakultury.pl/Mikrogranty

 [damyzramy](https://www.facebook.com/damyzramy)

 Udział bezpłatny
Zapisy: damyzramy@gmail.com

10.12 | 10:00–13:30

„Kultura dla wszystkich. Standardy dostępności. Bezpieczeństwo i ewakuacja” – konferencja

Culture for Everyone – a conference

online via Zoom

Druaga edycja konferencji o dostępności instytucji kultury dla osób z różnymi potrzebami. Podczas spotkania na zoomie zaproszeni goście opowiedzą o Wrocławskich Standardach Dostępności Instytucji Kultury oraz o standardach związanych z ewakuacją osób o ograniczonej mobilności. Konferencja przygotowana we współpracy z Biurem „Wrocław Bez Barier”.

Dodatkowy język: Polski Język Migowy

Organizatorzy: Fundacja na Rzecz Audiodeskrypcji Katarynka, Fundacja Polska Bez Barier

10.12 | 18:00

Wspólne robienie kolaży Joint collage making

online via Facebook (FirlejKawiarnia)

Wspólne tworzenie kolaży to okazja, aby dać upust swoim emocjom, tworząc jednocześnie niezwykle autorskie kompozycje. Będziecie drzeć, wycinać, kleić, podziwiać i dyskutować. Zabawa czy już sztuka? Przekonacie się o tym osobiście. Grudniowa odsłona warsztatów będzie świąteczna, choć przewrotna.

Organizator: ODA Firlej

 www.firlej.wroc.pl

 Udział bezpłatny

Making collages together is an opportunity to spend two hours in a creative atmosphere, looking through interesting newspapers and prints, cutting, glueing and creating wonderful, sometimes funny and sometimes very serious compositions. There's nothing to be afraid of – all you need is some will to cut things, arrange them and have fun.

Organiser: ODA Firlej / Free participation

10.12 | 17:30

Warsztaty domowego designu Home design workshops

online via Facebook (Firlejawiarnia)

Cykliczne spotkania, w trakcie których własnymi rękoma (oraz głową – bo tam rodzą się wszystkie najlepsze pomysły) możecie stworzyć własne i unikatowe przedmioty dekoracyjne. Podczas grudniowych warsztatów uczestnicy popracują nad stworzeniem świątecznej atmosfery w swoich domach – samodzielnie wykonają świąteczny wianek z naturalnych materiałów.

Organizator: ODA Firlej

 www.firlej.wroc.pl

 Udział bezpłatny

Home design workshops are meetings during which the participants design and create new decorative objects using various techniques: hand sewing, decoupage, dyeing, cutting out and knitting. The workshops are adapted to different age groups depending on skills and expertise, as well as creativity and ideas.

Organiser: ODA Firlej / Free participation

12.12 | 14:00

„Najpiękniejsze łańcuchy choinkowe” – warsztaty plastyczne dla dzieci w wieku 6–12 lat

Most beautiful tinsels – art workshop for children aged 6–12

online via Zoom

Dlaczego wieszamy łańcuchy na choinkach? Z czego robiono dawne łańcuchy i czym je sklecano? Zajęcia będą okazją do poznania odpowiedzi na te i inne pytania, a dodatkowo młodzi uczestnicy spróbują wykonać przeróżne rodzaje łańcuchów, którymi można przyozdobić nie tylko choinkę. Prowadzenie: Olga Budzan.

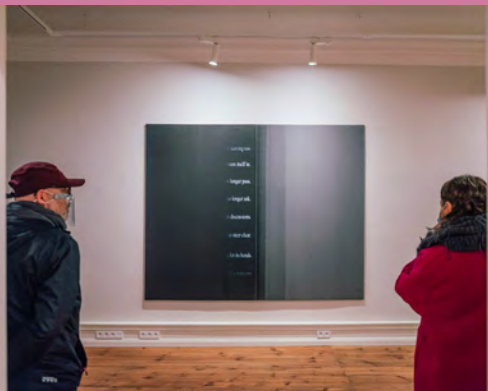
Organizator: Muzeum Narodowe we Wrocławiu

 www.mnwr.pl

 Udział bezpłatny
Zapisy: edukacja@muzeumetnograficzne.pl

Why do we hang tinsels on Christmas trees? What were the old tinsels made of and what were they glued together with? The workshops will be an opportunity to learn the answers to these and other questions, and in addition, the young participants will try to make various kinds of tinsels that can be used to decorate Christmas trees... and more. Host: Olga Budzan.

Organiser: The National Museum in Wrocław / Free participation / Registration: edukacja@muzeumetnograficzne.pl

12.12 | 11:00

OP_Fame: „Artysta w galerii. Jak stworzyć spójny projekt ekspozycyjny?” – warsztaty dla artystów

OP_Fame: Artist in the gallery. How to create an exhibition design? – workshops for artists

online via Zoom

OP ENHEIM zaprasza na warsztaty online z Dominikiem Lejmanem, podczas których omówiony zostanie proces tworzenia spójnego projektu ekspozycyjnego. W oparciu o swoją praktykę, autor spróbuje odpowiedzieć na pytania: jak zacząć i jak nie zaczynać? Jak skonstruować scenariusz wystawy, dobrać odpowiednie wątki, prace czy narzędzia konceptualne?

Organizator: OP ENHEIM

 www.openheim.org

 Udział bezpłatny
Zapisy: visit@openheim.org

OP ENHEIM invites you to an online workshop with Dominik Lejman, during which the process of creating a coherent exhibition design will be discussed. Based on the author's practice, he will try to answer the following questions: How to start and how not to start? How to construct an exhibition scenario, choose appropriate plots, works or conceptual tools?

Organiser: OP ENHEIM / Free participation / Registration: visit@openheim.org

12.12 | 9:00–12:00

„Osiedlowe spacery – ruszaj na Gajowice” – premiera zina

Local walks – go to Gajowice – magazine premiere

Ryнецzek Jemiołowa, ul. Jemiołowa

online via www.strefakultury.pl/Mikrogranty

Gajowickie Inicjatorki Twórcze zbierały jesienią osiedlowe historie, artefakty, wycinki z gazet i zdjęcia. Wszelkie zgromadzone materiały, a także rozmowy z właścicielami najstarszych gajowickich lokali znalazły miejsce w specjalnym wydawnictwie – lokalnym mini-magazynie osiedlowym. Zin zawierać będzie mapę z wyróżnionymi miejscami i trasami spacerowymi, najlepsze anegdoty i miejskie legendy spajające lokalną społeczność. Ilustrować je będą materiały archiwalne i współczesne zdjęcia. Zin swoją premierę będzie miał 12 grudnia, zarówno w sieci, jak i „na żywo” na Ryńeczku Jemiołowa. Osiedle w ramach inicjatywy odkrywać można też dzięki specjalnym audiospacerom, które idealnie uzupełnią lekturę nowej publikacji. Projekt realizowany jest we współpracy z Mikrograntami.

Organizatorzy: Strefa Kultury Wrocław, Gajowickie Inicjatorki Twórcze

 www.strefakultury.pl/Mikrogranty

 [GajowickieInicjatorkiTworcze](https://www.facebook.com/GajowickieInicjatorkiTworcze)

 Udział bezpłatny

In the autumn, Gajowickie Inicjatorki Twórcze collected stories, artefacts, newspaper articles and photographs. All the materials collected, as well as conversations with the owners of the oldest places in Gajowice made up a special publication – a local mini-magazine. It will include a map featuring the presented sites and walking routes, the best anecdotes and urban legends that bind the local community together. They will be illustrated by archive materials and contemporary photographs. The magazine will be released on 12 December, both online and „live” on the Jemiołowa marketplace. As part of the initiative, you will also be able to discover the estate with audio-walks, which will perfectly complement the new publication. The project is carried out in cooperation with the Microgrants programme.

Organisers: Culture Zone Wrocław, Gajowickie Inicjatorki Twórcze / Free participation

12.12 | 11:00

Tektura i papier: „Zimowy kadr 3D” – rodzinne warsztaty

Cardboard and paper: Winter frame in 3D – family workshops

online via Facebook ([barbarakultura](#))

W grudniowy weekend dzieci nie spotkają się na ulubionym placu zabaw w Barbarze, ale to nie znaczy, że nie będą nadal działać twórczo, wycinając i wyklejając. To akurat, na szczęście, można robić zawsze i wszędzie! Prowadząca warsztaty, Katarzyna Bury, przygotowała zestawy, które pozwolą najmłodszym zmalować prawdziwą zimę we własnym domu. Tekturowe pudełko będzie pełne niespodzianek. Jak otrzymać domowy zestaw warsztatowy? Wystarczy wypełnić formularz i wskazać adres dostawy na terenie Wrocławia. Niezmiennie pakiety dedykowane są dzieciom w wieku od 4 do 10 lat. Zapisy ruszają 4 grudnia o godzinie 12:00. Liczba zestawów jest ograniczona, a rejestracja kończy się 9.12 o godz. 12:00.

Organizator: Strefa Kultury Wrocław

[www.strefakultury.pl/Barbara](#)

Udział bezpłatny
Zapisy: [www.strefakultury.pl/zapisy-barbara](#) (od 4.12)

On the December weekend, the children will not meet at Barbara's favourite playground, but that does not mean that they will not continue to be creative, they will cut and glue since – luckily – they can do it anytime, anywhere! The workshop host, Katarzyna Bury, prepared sets that will allow the youngest participants to paint a real winter at home. The cardboard box will be full of surprises. How to get a home workshop kit? Just fill in the form and provide a delivery address in Wrocław. As always, the boxes are intended for children aged 4–10. Registration will be opened on 4.12 at 12:00. The number of sets is limited and the registration ends at 9.12 at 12:00.

Organiser: Culture Zone Wrocław
/ Free participation / Registration:
[www.strefakultury.pl/zapisy-barbara](#) (od 4.12)

13.12 | 13:30

„Start w przyszłość” – rodzinne warsztaty

Start into the future – family workshops

online via Zoom

Zuza Golińska zaprezentowała na wystawie „Red Giant” szereg niezwykłych obiektów, którym będzie się można przyjrzeć podczas wirtual-

nego spaceru po ekspozycji. Artystka zachęca do zadawania sobie pytań o przyszłość naszej planety. Podczas warsztatów uczestnicy będą się zastanawiać, jak zmieni się Słońce i Ziemia na przestrzeni kolejnych lat oraz jaki wpływ na te zmiany będą miały działania człowieka. Stworzą autorskie, kosmiczne instalacje, wykorzystując okrągłe przedmioty, które znajdują w domu.

Organizator: Muzeum Współczesne Wrocław

[www.muzeumwspolczesne.pl](#)

Udział bezpłatny
Zapisy: [www.muzeumwspolczesne.pl](#)

During the *Red Giant* exhibition, Zuza Golińska presented a number of extraordinary objects which will be showcased during a virtual tour of the exhibition. The artist encourages us to ask ourselves questions about the future of our planet. During the workshop, participants will be wondering how the Sun and the Earth will change over the course of the upcoming years and what impact human actions will have on these changes. They will create their own cosmic installations, using round objects found at home.

Organiser: Wrocław Contemporary Museum
/ Free participation / Registration:
[www.muzeumwspolczesne.pl](#)

13.12 | 17:00–19:00

SocjoPercepcja vol. 15: „Jaka matka, taka córka? Międzypokoleniowe doświadczenie kobiecości” – dyskusja

SocioPerception, vol. 15: Like mother, like daughter? Intergenerational experience of femininity – a debate

online via Zoom

Grudniowa SocjoPercepcja poświęcona zostanie książce Elżbiety Korolczuk „Matki i córki we współczesnej Polsce”. Rozmowa z autorką oraz Katarzyną Barczyk-Matkowską (Lady Pasztet) będzie o tym, ile prawdy jest w przysłowiu „jaka matka, taka córka”. Na ile zmieniające się konteksty społeczno-kulturowe, w których wychowywały i wychowują się kobiety, wpływają na relacje matek i córek oraz ich (nie)zgodność, co do wyobrażonych i pożądaných modeli kobiecej tożsamości? Jakie możliwe napięcia się tutaj pojawiają i z czego wynikają?

Organizatorzy: Polskie Towarzystwo Socjologiczne Wrocław, Instytut Socjologii UW, Strefa Kultury Wrocław, Muzeum Współczesne Wrocław

[www.ptswroclaw.uni.wroc.pl](#)

Udział bezpłatny

The December edition of SocioPerception will be devoted to Elżbieta Korolczuk's book *Matki i córki we współczesnej Polsce*. A conversation with the author and Katarzyna Barczyk-Matkowska (Lady Pasztet) will revolve around the amount of truth in the popular proverb Like mother, like daughter. To what extent do the changing socio-cultural contexts in which women have been brought up and raised impact the relationships of mothers and daughters and their (dis)agreement concerning the imagined and desired models of female identity? What possible tensions arise in this respect and what do they stem from?

Organisers: The Polish Sociological Association (branch in Wrocław), Culture Zone Wrocław, Wrocław Contemporary Museum
/ Free participation

13.12 | 12:00

„Opłatkowe świąty” – rodzinne warsztaty plastyczne dla rodziców i dzieci w wieku 5–12 lat

Wafer worlds – family art workshops for parents and children aged 5–12

online via Zoom

Świąty – kuliste ozdoby z opłatków, przygotowywane do zdobienia wnętrz na czas świąt Bożego Narodzenia. To przykład dawnej polskiej tradycji, dziś już prawie zupełnie zapomnianej. Dekoracje te wiszące u powały lub na podłaznicze nazywano czasem wilijkami. Uczestnicy zobaczą na prezentacji różne możliwości tworzenia ozdób z opłatków. Do aktywnego udziału w warsztatach potrzebne będą opłatki (lub cieniutkie oblaty), nożyczki oraz igła z nitką. Prowadzenie: Paulina Suchecka.

Organizator: Muzeum Narodowe we Wrocławiu

[www.mnwr.pl](#)

Udział bezpłatny
Zapisy: [edukacja@muzeumetnograficzne.pl](#)

Worlds are spherical decorations made of wafers, used to decorate interiors for the Christmas time. It is an example of the old Polish tradition, almost completely forgotten these days. These decorations, often hanging from the ceiling, had a number of names. During the presentation, the participants will see a variety of ways to make wafer decorations. To actively participate in the workshop you will need wafers, scissors and a needle with thread. Host: Paulina Suchecka.

Organiser: The National Museum in Wrocław / Free participation / Registration:
[edukacja@muzeumetnograficzne.pl](#)

ZAMÓW

WICAR RADIO TAXI

(71) 7 000 000

WYBIERAJĄC NAS WSPIERASZ KULTURĘ!

facebook.com/WicarTaxi

WWW.WICARTAXI.PL

REKLAMA

13.12 | 15:30–17:00

**„Z Wielką Wyspą w kontakcie”
– finałowe spotkanie i pokaz filmu**

In touch with the Great Island
– final meeting and film screening

online via Facebook (Mikrogranty)

Osiedlowe spotkanie i dyskusja online o różnorodności i charakterystyce czterech wrocławskich osiedli – Biskupina, Sępolna, Bartoszowice i Dąbia. Sąsiedzka pogawędka z pewnością nie ominie też interesów mieszkańców oraz ich reprezentacji w miejskiej polityce. Rozmowie towarzyszyć będzie premiera filmu krótkometrażowego. Jego bohaterami, oprócz samej Wielkiej Wyspy, będą miejsca aktywności i samoorganizacji lokalnej społeczności oraz jedyny obiekt powstały w ramach WBO dedykowany w stu procentach wydarzeniom kulturalnym – muszla koncertowa na Sępolnie. Historia muszli zostanie opowiedziana również za pomocą audiodeskrypcji. Projekt realizowany jest we współpracy z Mikrograntami.

Dodatkowy język: Polski Język Migowy

Organizatorzy: Strefa Kultury Wrocław, Anna Kozicka

www.strefakultury.pl/Mikrogranty

Udział bezpłatny

A neighbourhood meeting and online discussion on the diversity and characteristics of four Wrocław housing estates – Biskupin, Sępolno, Bartoszowice and Dąbie. A neighbourly chat will also touch upon the interests of the residents and their representation in the city politics. The discussion will be accompanied by the premiere of a short film, featuring – in addition to the Great Island itself – various places of activities organised by local communities, as well as the only object created as part of Citizens’ Budget, dedicated to cultural events – a concert shell in Sępolno. The history of the shell will also be presented with audiodescription. The project is carried out in cooperation with the Microgrants programme.

Additional language: Polish Sign Language
/ Organisers: Culture Zone Wrocław, Anna Kozicka / Free participation

14.12 | 18:00–20:00

**Mikrogranty – podsumowanie
2020 roku**

Microgrants – conclusions for 2020

online via Facebook (Mikrogranty)

Mijający rok to dla programu Mikrogranty bardzo intensywny czas. Zwiększenie budżetu umożliwiło realizację większej liczby projektów i współpracę z jeszcze szerszą grupą osiedlowych aktywistów. Jednak pandemia wprowadziła w te inicjatywy sporo zawirowań – na szczęście prawie wszystkie działania udało się doprowadzić do finału. Jaki ostatecznie był to rok? W trakcie spotkania koordynatorzy Mikrograntów wraz z liderami projektów wspólnie podsumują ostatnie 12 miesięcy, porozmawiają o doświadczeniach i wyzwaniach organizowania wydarzeń w pandemicznej rzeczywistości oraz spróbują przewidzieć najbliższą przyszłość dla programu.

Dodatkowy język: Polski Język Migowy

Organizatorzy: Strefa Kultury Wrocław, Fundacja Umbrella, Urząd Miejski Wrocławia

www.strefakultury.pl/Mikrogranty

Udział bezpłatny

The passing year is a very intense time for Microgrants programme. The higher budget made it possible to carry out more projects and cooperate with an even wider group of local activists. However, the pandemic has brought a lot of turmoil into these initiatives – fortunately, almost all the projects managed to reach a successful conclusion. What kind of a year was it? During the meeting, Microgrants coordinators and project leaders will sum up the last 12 months, talk about the experiences and challenges of organising events during a pandemic and try to predict the nearest future for the programme.

Additional language: Polish Sign Language
/ Organisers: Culture Zone Wrocław, Umbrella Foundation, City Hall Wrocław / Free participation

16.12 | 17:00

**Haftujemy! „Haft jak z Instagrama:
idealne wypełnienie cz. 2”**

– warsztaty hafciarskie

*Let’s embroider! Embroidery like
from Instagram: perfect filling, part 2*
– embroidery workshops

online via Facebook (barbarakultura)

Hafciarki i hafciarze nie spotkają się w Barbarze, ale to nie oznacza, że hafciarska brać będzie się nudzić. Olga Budzan, prowadząca zajęcia, przygotowała piękne pakunki pełne nitki, niteczek, materiałów, drobiazgów i ciepłych słów, które pozwolą nauczyć się nowych technik wyszywania. Na pewno rozproszą grudniowe smutki i pozwolą zająć się czymś przyjemnym. Jak otrzymać domowy pakiet hafciarski? Wystarczy wypełnić formularz i wskazać adres dostawy na terenie Wrocławia. Zapisy ruszają 9 grudnia o godzinie 12:00. Liczba pakietów jest ograniczona, a rejestracja kończy się 13.12 o 12:00. Hafciarskie pakunki i dostawa są darmowe.

Organizator: Strefa Kultury Wrocław

www.strefakultury.pl/Barbara

Udział bezpłatny

Olga Budzan, the workshop host, prepared beautiful packages full of threads, materials, trinkets and warm words to help you learn new embroidery techniques, which will make the December blues go away and let you do something pleasant. How to get a home embroidery package? Just fill in the form and provide a delivery address in Wrocław. Registration will be opened on 9.12 at 12:00. The number of sets is limited and the registration ends at 13.12 at 12:00. The embroidery sets and delivery are free of charge.

Organiser: Culture Zone Wrocław / Free participation

17.12 | 17:00

**Oramics Sound LAB:
„DJ – kolekcja i tagowanie
w Rekordbox” – warsztaty****Oramics Sound LAB:
DJ – collection and tagging
in Rekordbox – workshops**

online via Zoom

Recepcja kontynuuje dźwiękową współpracę z kolektywem Oramics. Warsztaty z oprogramowania Rekordbox poruszą tematykę konsekwentnego budowania kolekcji, tagowania plików (tonacjami, gatunkami, użycie funkcji My Tag), co przydaje się grającym zarówno na CDJ-ach, jak i z kontrolera. Porozmawiamy też o kreatywnym użyciu Hot Cues. Wszystkie te udoskonalenia wprowadzone w naszej kolekcji pozwolą zaoszczędzić czas za didżejką, usprawnić selekcję na żywo i skupić się na technicznych aspektach miksu. Prowadzi warszawski DJ i producent Avtomat.

Organizatorzy: Strefa Kultury Wrocław, Oramics

www.strefakulturywroclaw.pl/recepcja

Udział bezpłatny

Reception continues the Sound LAB workshop series, prepared with Oramics collective. Next workshops will be focused on Rekordbox software – the participants will learn how to build a music collection and tag files using the provided tools. Warsaw-based DJ and producer Avtomat will share tips and tricks on preparing a set.

Organisers: Culture Zone Wrocław, Oramics / Free participation

19.12 | 14:00

**„Pajaki i zabawki ze słomy”
– rodzinne warsztaty plastyczne dla
rodziców i dzieci w wieku 5–12 lat****Spiders and straw toys – family art
workshops for parents and children
aged 5–12**

online via Zoom

Podczas spotkania będzie można wykonać tradycyjne ozdoby choinkowe – takie, jakie mogły wisieć na choinkach waszych pra- i praprababć. Jako materiał posłużą tworzywa naturalnego pochodzenia. Warsztaty dla miłośników ekodizajnu poprowadzi Olga Budzan.

Organizator: Muzeum Narodowe we Wrocławiu

www.mnwr.pl Udział bezpłatny
Zapisy: edukacja@muzeumetnograficzne.pl

During the meeting you will have an opportunity to make traditional Christmas tree decorations – the kind that could hang on the Christmas trees of your great-grandparents. Natural materials will be used as a starting point. Workshops for eco-design enthusiasts will be hosted by Olga Budzan.

Organiser: The National Museum in Wrocław / Free participation / Registration: edukacja@muzeumetnograficzne.pl

czy nut, chętni mogą natomiast przygotować własne instrumenty. Prowadzenie: Marta Derejczyk.

Organizator: Muzeum Narodowe we Wrocławiu

www.mnwr.pl Udział bezpłatny
Zapisy: edukacja@muzeumetnograficzne.pl

During the pre-Christmas edition of musical meetings for the young and old, you will have an opportunity to learn and sing together old songs, performed back in the day for or by children. There'll be no shortage of carols and canticles. No skills are required to participate in the classes, including the ability to read letters or sheet music – however, you can prepare and bring your own instruments. Host: Marta Derejczyk.

Organiser: The National Museum in Wrocław / Free participation / Registration: edukacja@muzeumetnograficzne.pl

17.12 | 17:00–20:00

**Akademia Miejskiego Ogrodnika:
„All I want for Christmas is YOU!”
– wykład i pokaz florystyczny****City Gardener's Academy:
All I want for Christmas is YOU!
– a lecture and florist show**online via Facebook ([barbarakultura](https://www.facebook.com/barbarakultura))

To już ostatnie spotkanie tego roku z Filipem Markiem. Tym razem ulubiony „pan od kwiatów” przygotował to, co uczestnicy lubią najbardziej, czyli florystyczne show! Nie myślcie jednak, że skończy się tylko na zabawie – prowadzący jak zawsze przekaże porządną porcję wiedzy praktycznej. Czwartkowe popołudnie będzie okazją do tego, by dowiedzieć się nieco więcej na temat choinek, choineczek, jemioli i gwiazd betlejemskich. Garść ciekawych i prostych wskazówek pozwoli uczestnikom poczuć magię świąt.

Organizator: Strefa Kultury Wrocław

www.strefakultury.pl/Barbara

Udział bezpłatny

This is the last meeting with Filip Marek – this year. This time, he has prepared what the participants love the most, namely a floral show! Don't be afraid, that's not all there is to it – as always, the host will give you a great deal of practical knowledge. Thursday afternoon will be an opportunity to learn a little more about Christmas trees, mistletoe and poinsettias. A handful of interesting and simple tips will allow participants to feel the magic of Christmas.

Organiser: Culture Zone Wrocław / Free participation

20.12 | 12:00

**„Śpiewajka świąteczna” – rodzinne
warsztaty muzyczne dla rodziców
i dzieci w wieku 3–8 lat****Christmas music – family music
workshops for parents and children
aged 3–8**

online via Zoom

W trakcie przedświątecznej edycji muzycznych spotkań dla młodszych i starszych, będzie można poznać i wspólnie pośpiewać stare piosenki, wykonywane kiedyś dla dzieci lub przez dzieci. Nie zabraknie kolęd, kantyczek i pastorałek. Do uczestnictwa w zajęciach nie są konieczne żadne umiejętności, w tym umiejętność czytania literek

29.12, 26.01.2021 | 18:00

Meeting with history on-lineonline via Facebook ([centrumhistoriizajezdnia](https://www.facebook.com/centrumhistoriizajezdnia))

Jesteś zainteresowany historią Wrocławia? Zastanawiasz się, jak to miasto wyglądało w przeszłości? Słyszałeś o PRL-u, stanie wojennym czy Solidarności i chcesz dowiedzieć się więcej? Idealnie trafiłeś! Dołącz do spotkań z historią i porozmawiaj po angielsku o Wrocławiu, w każdy ostatni wtorek miesiąca o godz. 18:00. Zobacz wszystkie nagrania na [kanale YouTube Zajezdnia](https://www.youtube.com/channel/UCzajezdnia).

Dodatkowy język: angielski

Organizator: Centrum Historii Zajezdnia

www.zajezdnia.org

Udział bezpłatny

Are you curious about the history of Wrocław? Do you wonder how this city looked in the past? Have you heard about the PRL, martial law or Solidarity and you want to learn more about it? Then meetings with history are for you! The plan is to show closer the history of Wrocław. Meetings will take place every last Tuesday of the month at 18:00 via Facebook.

Additional language: English / Organiser: Depot History Center / Free participation

9.01.2021 | 12:00

„Książ od kuchni. Smak życia na zamku uchwycony na zdjęciach kucharza fotografa Louisa Haudonina” – wykład

Książ behind the scenes. The taste of life in the castle captured in the photos of chef-photographer Louis Haudonin – a lecture

online via Facebook (PawilonCzterechKopul)

Dzięki zdjęciom zrobionym przez szefa kuchni Hochbergów słuchacze wykładu odkryją Książ z okresu jego największej świetności. Louis Hardouin (1877–1954) był nie tylko mistrzem kulinariów, ale też utalentowanym fotografem, który na swoich zdjęciach uchwycił tajemne życie zamku, jego właścicieli i potężnego organizmu dworskiego. Wykład poprowadzi dr Beata Lejman.

Organizator: Muzeum Narodowe we Wrocławiu

www.mnwr.pl

Udział bezpłatny

Thanks to the photos taken by the Hochberg family chef, the audience will explore Książ in its full glory. Louis Hardouin (1877–1954) was not only a culinary master, but also a talented photographer who captured the mysterious life of the castle, its owners and the powerful court in his pictures. The lecture will be given by Dr Beata Lejman.

Organiser: The National Museum in Wrocław / Free participation

17.01.2021 | 14:00

„Najpiękniejsze kwiaty z papieru” – rodzinne warsztaty plastyczne dla rodziców i dzieci w wieku 5–12 lat

The most beautiful paper flowers – family art workshops for parents and children aged 5–12

online via Zoom

Podczas warsztatów młodzi miłośnicy robótek z papieru i bibuły nauczą się wykonywać kwiaty – zarówno te wyglądające jak prawdziwe, jak i zupełnie fantastyczne. Wszystko po to, by ich ulotne piękno mogło cieszyć oko przez cały rok. Prowadzenie: Olga Budzan.

Organizator: Muzeum Narodowe we Wrocławiu

www.mnwr.pl

Udział bezpłatny
Zapisy: edukacja@muzeumetnograficzne.pl

During the workshops, young lovers of paper and tissue paper will learn how to make flowers – both real-looking and fantasy ones. All this so that their ephemeral beauty can make them happy all year round. Host: Olga Budzan.

Organiser: The National Museum in Wrocław / Free participation / Registration: edukacja@muzeumetnograficzne.pl

rotwórczym. Uczestnicy styczniowego spotkania dowiedzą się więcej o funkcjonowaniu programu, jego trzech ścieżkach i zasadach lutowego naboru. Jeśli pozwolą na to warunki, pierwsze spotkanie odbędzie się również „na żywo”!

HARMONOGRAM:

21.01 – spotkanie wszystkich ścieżek (na żywo lub online)

26.01 – Mikrogranty dla osób fizycznych i grup nieformalnych (online)

27.01 – Mikrogranty NGO (online)

28.01 – Mikrogranty młodzieżowe (online)

Organizatorzy: Strefa Kultury Wrocław, Fundacja Umbrella

www.strefakultury.pl/Mikrogranty

Udział bezpłatny

Spring music workshops in Maślice? Walks through unknown nooks and crannies of Karłowice, or maybe a series of literary meetings in Jagodno? 1 February brings the first call for proposals for the Microgrants programme in 2021, and once again, everybody will be able to submit their idea for local educational, animation, activation and other cultural activities. The participants of the January meeting will learn more about the functioning of the programme, its three paths and the principles of the February recruitment process. If conditions allow, the first meeting will also take place in person!

Organisers: Culture Zone Wrocław, Umbrella Foundation / Free participation

21.01.2021 | 17:30–19:30
26, 27, 28.01.2021 | 17:30–18:30

Mikrogranty – spotkania informacyjne dot. naboru do programu

Microgrants – information concerning call for proposals

online via Facebook (Mikrogranty)

Wiosenne warsztaty muzyczne na Maślicach? Spacer po nieznanym zakamarkach Karłowic, a może cykl spotkań literackich na Jagodnie? 1 lutego rozpocznie się pierwszy w 2021 roku nabór do programu Mikrogranty, w którym będzie można zgłosić pomysły na plenerowe i lokalne działania edukacyjne, animacyjne, aktywizacyjne oraz wszystkie inne o charakterze kultu-

24.01.2021 | 12:00

„Śpiewajka karnawałowa” – rodzinne warsztaty muzyczne dla rodziców i dzieci w wieku 3–8 lat

Carnival music – family music workshops for parents and children aged 3–8

online via Zoom

Na muzycznych spotkaniach dla młodszych i starszych można poznać i wspólnie pośpiewać stare piosenki, wykonywane kiedyś dla dzieci lub przez dzieci. Do uczestnictwa w zajęciach nie są konieczne żadne umiejętności, w tym umiejętność czytania literki czy nut. Chętni mogą natomiast przygotować własne instrumenty. Prowadzenie: Marta Derejczyk.

Organizator: Muzeum Narodowe we Wrocławiu

www.mnwr.pl

Udział bezpłatny
Zapisy: edukacja@muzeumetnograficzne.pl

During the musical meetings for the young and old, you will have an opportunity to learn and sing together old songs, performed back in the day for or by children. No skills are required to participate in the classes, including the ability to read letters or sheet music – however, you can prepare and bring your own instruments. Host: Marta Derejczyk.

Organiser: The National Museum in Wrocław / Free participation / Registration: edukacja@muzeumetnograficzne.pl

10.01.2021 | 12:00

„Wesoły pajac” – rodzinne warsztaty plastyczne dla rodziców i dzieci w wieku 5–12 lat

Happy clown – family art workshops for parents and children aged 5–12

online via Zoom

Papierowe zabawki nie dają się przytulać, ale tworzone własnoręcznie są nam bliskie, sprawiają radość, gdy na nie patrzymy i są niepowtarzalne. Warsztaty będą okazją do samodzielnego konstruowania poruszającego się pajaca, maluszki zaś będą mogły wykonać kolorowe papierowe ptaszki. Do przygotowania obu zabawek potrzebny będzie kolorowy papier, karton (niekoniecznie) kolorowy, nożyczki, igła z mocną nitką, a do pajaca także 4 malutkie guziki. Prowadzenie: Paulina Suhecka.

Organizator: Muzeum Narodowe we Wrocławiu

www.mnwr.pl

Udział bezpłatny
Zapisy: edukacja@muzeumetnograficzne.pl

Paper toys cannot be cuddled, but when you make them with your own hands they are close, they make us happy when we look at them and they are truly unique. The workshop will be an opportunity to construct a moving clown puppet, and the youngest participants will make colourful paper birds. To prepare both toys you will need coloured paper, (not necessarily) coloured cardboard, scissors, a needle with strong thread, and 4 tiny buttons for the clown. Host: Paulina Suhecka.

Organiser: The National Museum in Wrocław / Free participation / Registration: edukacja@muzeumetnograficzne.pl

PALINA KAMAROVA | ZLATA LEBEDZ
VOLHA MARTYNIENKA | JANA SHOSTAK | ALESIA MAISEI

11.2020 — 01.2021

A BELARUSSIAN WINTER B

OVERDUE TIME OFF

ZALEGŁY URLÓD

TER BIAŁORUSKA ZIMA BEL
A BELARUSSIAN WINTER B
TER BIAŁORUSKA ZIMA BEL

PROJEKT REZYDENCYJNY DEDYKOWANY TWÓRCZYNIOM
Z BIAŁORUSI MIESZKAJĄCYM NA STAŁE LUB PRZEBYWAJĄCYM
TYMCZASOWO W POLSCE

/ RESIDENCY PROJECT DEDICATED TO THE FEMALE ARTISTS
FROM BELARUS LIVING PERMANENTLY OR TEMPORARILY IN POLAND

Strefa
Kultury
Wrocław

AIR Wro

airwro

air_wro

ЗИМА У ВРОЦЛАВІ

вирішило подарувати вам трохи книжної атмосфери та замовити до себе безліч книжок з найцікавіших польських видавництв. На ярмарку організованому у співпраці з Вроцлавським домом літератури та Вроцлавським ярмарком добрих книг в Сософлі знайдете всі книги, що були номіновані або лауреатами видавничих премій Пера Фредро, і Нагороди Добрі Сторінки [nagroda Pióra Fredy i Nagroda Dobre Strony – вроцлавські видавничі та редакторські нагороди].

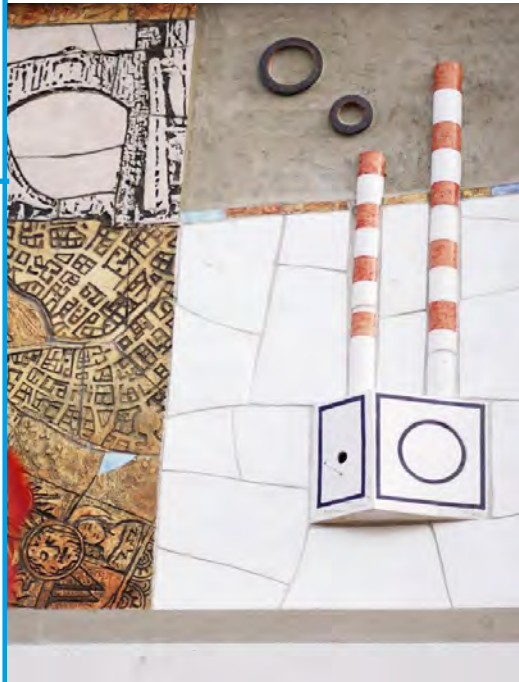
 Участь безкоштовна

1.12 | 12:00

«Мистецтво проти!» – показ фільму

[онлайн на Фейсбук-сторінці \(CentrumKulturyAgora\)](#)

Фільм, знятий Мірославою Бочневич – це запис багато місячної роботи художників Йоанни Теппер та Лукаша Каркошки над мозаїкою, вписаною в фасад будівлі Осередку Культури Agora. Ця багатоеlementна керамічна картина, що показує світи колишнього Бреслау і сучасного Вроцлава, що перетинаються між собою. Завдяки давнім граверам, старим фотографіям та віцілим артефактом вдалося створити образ, в якому проникають, і перетинаються шари нічим ніби замальовуваних залишків після інших, попередніх поколінь. Авторка фільму Мірослава Бочневич займається графікою, скульптурою, інсталяцією, фотографією і відео, перформансом і художньою діяльністю в громадський простір. Вона була учасницею понад 200 виставок у провідних художніх установах в Польщі та за кордоном і є володаркою важливих нагород.

2.12 | 18:00

Онлайн екскурсія по виставці Домініка Леймана «Air Wants to Go» українською

[онлайн на Фейсбук-сторінці \(openheim\)](#)

Спеціально для тих осіб, які не мали можливості побачити виставку Домініка Леймана під назвою «Air Wants to Go», були підготовлені авторські онлайн екскурсії. Тематику виставки польською мовою розкриває Аґата Сарачинська (25.11), а екскурсію українською, прем'єра якої запланована на 2 грудня о 18:00, проводить Єлизавета Нагорна. Запис також буде доступний після випуску на Фейсбук сторінці OP ENHEIM.

 Участь безкоштовна

2.12 | 17:30–19:00

«Цілющі пісні – vol.2» – сімейні семінари

онлайн на платформі Zoom

Це остання зустріч з хором «Nana», який восени організував віртуальну подорож у світ традиційних пісень. Учасники занять, долучаючись у загальний спів, отримають можливість ближче познайомитися з традиційними піснями з Грузії, України, Польщі та інших країн. Остання в цьому році зустріч орієнтована на сім'ї з дітьми: в заняттях може взяти участь будь-хто, незалежно від віку і досвіду! Проект реалізується у співпраці з Мікрогрантами.

 Участь безкоштовна, необхідна попередня реєстрація: форма на Facebook

4.12–8.03.2021

«Територія» – виставка робіт Нетти Лауфер і Тома Свободи

[онлайн на Фейсбук-сторінці \(Muzeum Współczesne\)](#)

Виставка включає роботи двох художників, що стосуються проблематики території людей та тварин, їх взаємозв'язку, взаємопроникнення та існуючих між ними кордонів, а також того, хто, за якими правилами і засобами їх встановлює. Лінзою, що дозволяє розглядати згадані явища, стала для Нетти Лауфер територія Палестини та Ізраїлю, а для Тома Свободи – зоопарк. Куратор: Аґата Цястонь.

 Участь безкоштовна

5.12 | 11:00–13:00
6, 13.12 | 11:00–12:00
9.12 | 17:30–19:30

Лабораторія Ферментації – семінари та майстер-класи

онлайн на платформі Zoom – майстер-класи
[онлайн на Фейсбук-сторінці \(Mikrogranty\) – семінари](#)

Цикл лекцій та семінарів про всюдисущий, надзвичайно цікавий, але все ж загадковий процес бродіння. Заняття про хлібну закваску, квашення та оцет полегшать кулінарні експерименти в домашніх умовах і розкриють слухачам таємниці хімічних процесів, пов'язаних з ферментацією. Онлайн-зустрічі проведуть вроцлавські фахівці з ферментації, які розкажуть про всі фактори, що впливають на успіх цього процесу, і допоможуть дізнатися питання, на які повинен звернути увагу будь-який кулінар, що починає займатись цим. Кожен з учасників семінару отримає спеціальні стартові пакети для власних експертів. У мережі також буде доступна брошура з усією інформацією і рецептами, що будуть використані на заняттях. Проект реалізується у співпраці з Мікрогрантами.

Розклад:

5.12 | 11:00–13:00

«Квашені овочі, кімчі, закваска» – майстер-клас

6.12 | 11:00–12:00

«Секрети бродіння» – семінар № 1

9.12 | 17:30–19:30

«Оцет, вино, сидр» – майстер-клас

13.12 | 11:00–12:00

«Секрети бродіння» – семінар № 2

 Участь безкоштовна, необхідна попередня реєстрація: laboratorium.fermentacji@gmail.com

12.09–31.12

«Малі польські фольклорні форми або церемонії» – аудіовізуальний альбом онлайн

[онлайн на сайті www.polskierymowanki.teatrlalek.wroclaw.pl](#)

Художній експеримент, який не вписується в рамки жанрів, на стику музики, сучасної драматургії та образотворчого мистецтва – це аудіовізуальний альбом, що складається з десяти анімаційних музичних кліпів. Декілька кліпів складаються в історію про молодого хлопця, який вирішує протистояти минулому своєї сім'ї та власної особистості. Бесіди з близькими розкривають перед ним чергові глави сімейної історії – важкої та повної трагічних подій.

 Участь безкоштовна

19.11–5.02.2021

«Вступ і повернення» – виставка VI конкурсу кращих дипломів медіамистецтва

[онлайн на Фейсбук-сторінці \(wroartcenter\)](#)

У 5-річній історії конкурсу серед кращих дипломів були як відеоінсталяції, комп'ютерна анімація, роботи в соціальних медіа, інтерактивні й генеративні проекти, аудіовізуальні концерти, творчість з галузі біо арту і нейронних мереж, так і діяльність виконана в естетиці косплея і конвенції світу комп'ютерних ігор. Цього разу жанровий спектр розширюється роботами у віртуальній реальності, 360° або з використання штучної інтелегенції. Така різноманітність підкреслює дедалі більшу важливість засобів масової інформації в сучасному мистецтві та їх роль у формуванні відображення сучасності.

 Участь безкоштовна

19.11–24.12 | 15:00–21:00

Книжковий ярмарок в Кокофлі

Cocofli, ul. Włodkowica 9

Книжкові черв'яки, любителі книжкових подарунків, любителі літератури! Якщо ви сумуєте за осінніми, перед різдвяними книжковими ярмарками (особливо, беручи під увагу, що традиційний грудневий книжковий ярмарок в цьому році не відбудеться), Кокофлі

12.12 | 16:00

«Розплутування. Нова концепція тканини в мистецтві художників Східного блоку» – семінар

[онлайн на Фейсбук-сторінці \(PawilonCzterechKopul\)](#)

Творчість з використанням тканин або волокон в минулому асоціювалося з традиційними жіночим рукоділлям або в найкращому випадку розглядалося в термінах прикладного мистецтва. Художниці зі Східної та Центральної Європи, такі як Магдалена Абаканович, Кріста Джейтнер, Ягода Буїч, Анна Лупса та Андриана Шіматова задовго до перелома в 1989 році намагалися протидіяти такому нав'язаному значенню, поєднуючи у власних скульптурних роботах «повсякденність» цих матеріалів з агресією, боєм і тривогою. Революція полягала не тільки в тому, щоб надати тканинам скульптурної автономії, але і в тому, щоб розширити способи пізнання мистецтвом завдяки дотуку. Семінар дозволить дізнатися про початки напрямку, котрий ми сьогодні називаємо Textile & Fiber Art та про унікальність і новаторський підхід в цієї творчості. Онлайн семінар англійською мовою пройде в рамках заходів, що супроводжують виставку під назвою «Czas nasz – Unsere Zeit – Our Time». Зустріч проведе Сюзанна Альтман.

 Участь безкоштовна

12.12 | 14:00

«Найкрасивіші ялинкові ланцюжки» – художні майстер-класи для дітей у віці 6-12 років

[онлайн на платформі Zoom](#)

Чому ми вішаємо ланцюжки на ялинках? З чого робилися ланцюжки у минулому і чим їх склеювали? Заняття дадуть можливість дізнатися відповіді на ці та інші питання, а крім того, юні учасники спробують зробити власні ланцюжки, якими можна прикрасити не тільки ялинку. Зустріч проведе Ольга Будзан.

 Участь безкоштовна, необхідна попередня реєстрація: edukacja@muzeumetnograficzne.pl

17.12 | 17:00

Oramics Sound LAB: «DJ-колекція і додавання тегів в Recordbox» – майстер-класи

[онлайн на платформі Zoom](#)

Кавярня Resercja продовжує співпрацю з колективом Oramics. Майстер-клас по праці з програмою Recordbox охоплює не тільки теми послідовної побудови колекцій, тегування файлів (тональності, жанри, використання My Tag), що корисно для діджейів, працюють на CDJ програвачах, так і з контролером. Учасники також матимуть змогу дізнатися про творче використання Hot Cues. Всі ці поліпшення, внесені в колекцію, заощадять час праці за обладнанням, поліпшать вибір музики наживо та і дозволять зосередитись на технічних питаннях реміксу. Зустріч проведе варшавський діджей і продюсер Avtomat.

 Участь безкоштовна

17.12 | 19:00

Swing Sessions: «Winter Time» – різдвяний концерт

[онлайн на сторінці організатора на YouTube \(Centrum Kultury AGORA / Wrocław\)](#)

Swing Sessions – це проект, підготовлений Вроцлавського гітариста – Марціном Яцаком, який виступає разом зі своїм гуртом: Тарасом Баковський (саксофон), Бартоломієм Хойнаціком (контрабас) і Давидом Опалінським (ударні). Під час камерного концерту ви почуєте спеціально підготовлений репертуар різдвяних і новорічних музичних стандартних композицій в їх власній джазовій інтерпретації. Святковий джаз відрізняється від «стандартного» – є більш мелодійним, примхливим і трохи приглушеним. Навіть ті, хто не дружить з цим жанром музики, можуть переконатися і провести цей зимовий вечір, слухаючи «Winter time».

 Участь безкоштовна

17.12 | 17:00–20:00

Академія міського садівника: «All I want for Christmas is YOU!» – семінар та флористичне шоу онлайн

[онлайн семінар на Фейсбук-сторінці \(barbarakultura\)](#)

Це вже остання цьогорічна зустріч з Філіпом Марком. Цього разу улюблений «квіткар» підготував те, що учасникам подобається найбільше – флористичне шоу! Однак не думайте, що це зустріч буде мати тільки розважальний варіант – флорист, як завжди, поділиться великою порцією знань. Зустріч в четвер дасть можливість дізнатися про різдвяні ялинки, ялиночки, омели та вишневські зірки. Купа цікавих і простих порад дозволять учасникам відчувати магію Різдва.

 Участь безкоштовна

29.12, 26.01.2021 | 18:00

Meeting with history on-line

[онлайн на Фейсбук сторінці \(centrumhistoriiizajezdnia\)](#)

Англомовні зустрічі з історією повертаються! Зустріньмося, щоб дізнатися історію Вроцлава безпечно та зручно у форматі онлайн. Чи Вас цікавить історія Вроцлава? Цікаво, як це місто виглядало в минулому? Ви чули про PRL, воєнний стан або солідарність і хочете дізнатися більше? Це ідеальна нагода! Кожний останній вівторок місяця має змогу приєднатися до історичних зустрічей та розмовляти англійською мовою про Вроцлав. Архівні випуски можна переглянути на YouTube-каналі «Centrum Historii Zajezdnia».

 Участь безкоштовна

31.12 | 12:00

Мультикультурний Новий Рік

[онлайн на Фейсбук-сторінці організатора \(cbkfama\)](#)

Відсвяткуймо новий рік зі східним розмахом під звуки етнічної музики і з народною радістю. У рамках мультикультурної програми проходять: концерт Даниї Винницької разом з гуртом «Śpiewająca Banda» з Вроцлава, виступ львівського кабаре та багато інших визначних пам'яток, які будуть представлені під час онлайн-прем'єри.

 Участь безкоштовна

8.01.2021 | 18:00

«Кишки з олією» – відкриття виставки робіт Якуба Камінського

[онлайн на Ютуб-каналі організатора \(Centrum Kultury AGORA / Wrocław\)](#)

Мистецтво Вроцлавського плаката добре розвивається. Про це свідчить не тільки рух Польської школи плакату, як очолювали такі художники, як: Євгеніусь Гет Станкевич, Ян Яромир Алексон, Єжи Чернявські та Ян Савка. Вроцлавський плакат – це також покоління молодих художників та графічних дизайнерів, які спираються на традиційну школу, але водночас мають нове бачення. Якуб Камінський, чий роботи представлені на виставці під назвою «Кишки з олією», є педагогом і графічним дизайнером, членом Асоціації митців прикладної графіки. Він створює плакати, ілюстрації та книжкові обкладинки як на замовлення, так і для душі. Грудневий показ охоплює колекція його робіт, зроблених з різних приводів – від пам'ятних, музичних і спортивних проєктів до альтернативних кіно-плакатів. Під час вернісажу відбудеться концерт Марка Неджельського – барабанщика і співака, який грав серед іншого в складі POTH, Gypsy і Acid Queen.

 Участь безкоштовна

= przeczytaj / read =

TEJ ZIMY

THIS WINTER

Tytuł / Title:
„Szaro, ale błękit”

Autor / Author:
Mateusz Chorażyczewski

Data premiery
/ Release date:
07.2020

Wydawnictwo
/ Publishing house:
Mamiko

Liczba stron
/ Number of pages:
204

Oprawa / Binding:
mięka / paperback

O książce / About the book:

Zbiór opowiadań, dla których miejscem akcji (i zarazem bohaterem) jest jedno z wrocławskich osiedli: jego mieszkania, strychy, piwnice, podwórka czy sklepiki. W książce czytamy o zwykłych ludziach w różnym wieku, różnych profesjach, mających na swoim życiowym koncie różne historie. Inspiracją dla niektórych postaci było samo życie autora – np. w opowiadaniu „Policjanci z Miami” po podwórku biegają jego koledzy z dzieciństwa – który pozycją „Szaro, ale błękit” udowadnia, że opis zwykłego życia toczącego się na blokowisku Wrocławia może być równie ekscytujący i magiczny, co reportaż z najdalszych egzotycznych krajów.

A collection of stories featuring one of Wrocław's housing estates – its flats, attics, cellars, backyards and stores – as the location and the main protagonist. The book tells stories of ordinary people of all ages and walks of life, who have had various experiences throughout their lives. Some of the characters in the book were inspired by the author's life – we can see this in *Policjanci z Miami* chapter, which features his childhood friends running around the backyard. With *Szaro, ale błękit*, the author proves that the description of an ordinary life in an ordinary prefab block housing estate can be just as exciting and magical as a reportage from the most remote and exotic corners of the world.

O autorze / About the author:

Pochodzi z Wrocławia – wychował się na Krzykach, obecnie mieszka na Muchoborze, które to osiedle stało się inspiracją do powstania książki. Ukończył polonistykę na Uniwersytecie Wrocławskim; pracuje jako nauczyciel języka polskiego w jednej z wrocławskich podstawówek. Wśród zainteresowań Chorażyczewskiego znajduje się literatura piękna oraz kultura i filozofia Wschodu. Cytując samego autora, w książkach i filmach ceni najbardziej poruszane z dystansem i humorem ważne tematy dotyczące zwykłych ludzi. O takich też postaciach, żyjących „tu i teraz”, opowiada jego debiutancka książka „Szaro, ale błękit”.

Hailing from Wrocław – raised in Krzyki and living in Muchobór, which inspired him to write the book. He is a graduate of Polish Studies at the University of Wrocław and works as a Polish language teacher in one of the primary schools in Wrocław. Chorażyczewski's interests include fiction, as well as Oriental culture and philosophy. To quote the author himself, in books and films, he looks for important topics concerning ordinary people, presented with distance and humour. His debut book – *Szaro, ale błękit* presents characters like that, living in this moment, in this exact place.

O książce / About the book:

Drugi tom „Esejów” zbiera i porządkuje teksty rozproszone (krytyczne, eseistyczne, także teksty naukowe) jednego z najwybitniejszych polskich poetów i teoretyków literatury. Zawiera publikowane, zredagowane na nowo oraz przepisane z maszynopisu i rękopisu teksty Tymoteusza Karpowicza, opatrzone przypisami i przystosowane do aktualnych norm ortograficznych i interpunkcyjnych. Za redakcję tomu odpowiadają Joanna Roszak – pisarka, poetka, publicystka, wykładowczyni akademicka oraz Jan Stolarczyk – przyjaciel poety, wybitny redaktor i edytor.

The second volume of *Eseje* collects and organises various critical texts, essays and academic papers by one of the most eminent Polish poets and literary theorists. It contains previously published, edited texts by Tymoteusz Karpowicz, some of which had to be typed from typescript and manuscript, annotated and adapted to current spelling and punctuation standards. The volume was edited by Joanna Roszak – writer, poet, journalist, academic lecturer, as well as Jan Stolarczyk – the poet's friend, outstanding editor and editor.

O autorze / About the author:

Poeta, dramaturg, literaturoznawca, tłumacz. Jeden z twórców poezji lingwistycznej. Uznawany jest za jednego z ostatnich wielkich modernistów, a publikacja drugiego tomu jego „Esejów” pozwoli scalić, skompletować i uporządkować bogatą, acz rozproszoną spuściznę, jaką pozostawił.

Karpowicz kształcił się i mieszkał we Wrocławiu – studiował tu polonistykę, był asystentem prof. Tadeusza Mikulskiego, w latach 60. angażował się w prace redakcyjne wrocławskiej „Odra”, a także warszawskiej „Poezji”. Po obronieniu w 1973 roku pracy doktorskiej wyemigrował do USA wskutek zaproszenia na uniwersytet w Iowa. Obecnie w jego dawnym wrocławskim domu siedzibę ma Fundacja Olgi Tokarczuk.

Poet, playwright, literary scholar and translator. Author of linguistic poetry. He is considered to be one of the last great modernists, and the publication of the second volume of his *Essays* enable the consolidation of the extensive, yet dispersed legacy he left behind.

Karpowicz studied Polish and lived in Wrocław, he also worked as an assistant to Prof. Tadeusz Mikulski, and in the 1960s he was involved in the editorial work of Wrocław's „Odra” and Warsaw's „Poezja”. After defending his doctoral dissertation in 1973, he emigrated to the USA following an invitation to Iowa University. Currently, the Olga Tokarczuk Foundation is based in his former house in Wrocław.

Tytuł / Title:
„Eseje, t. 2.
Dzieła zebrane”

Autor / Author:
Tymoteusz Karpowicz

Data premiery
/ Release date:
2.12.2020

Wydawnictwo
/ Publishing house:
Warstwy

Liczba stron
/ Number of pages:
472

Oprawa / Binding:
mięka / paperback

Voucher premiuj z kulturą długoterminowy

10%
zysku do
wykorzystania

2 lata
na zakup
biletów

50, 100 zł
jednorazowa
wymiana

500 zł
do wielokrotnego
użytku*

*Do wyczerpania wartości vouchera, niewykorzystana kwota z jednej transakcji przechodzi na następną. Wszystkie vouchery obowiązują na wydarzenia, których organizatorem lub partnerem jest Strefa Kultury Wrocław. Szczegółowy regulamin akcji dostępny jest na stronie www.strefakultury.pl.

Strefa
Kultury
Wrocław

www.strefakultury.pl

live stream

from Sky Tower

#SylwesterZycia

wielka

domówka

online

Start: 20.00

Wroclaw [Wroclove]

/VisitWroclaw